

SAGANN
Af
STURLAUGE
hinum
STARF-SAMA.
Eller
Sturlög then Arbet-sammes
HISTORIA
Fordom på gammal Göthiska skrifwen
och nu på Swenska uthälkad
aff
GUDMUND Olofz-Son
Reg. Translatore Lingvæ Antiquæ

Tryckt i Upsala Åhr 1694.

Rättsinnige / gunstige Låsare.

Hwad thenna Historien anbelangar / så är hon en iblandh the Äldste som här i Norr-Länderna sig tilldragit hafwa / som af deß Sluut synes / och på wårt Tungomåhl sammanskrefwen af Kolben på Klyker / som elliest i den stora Ißlendiga Sagan kallas Kolben Frode eller den Lärde / hwilken lefde wijd paß Anno Christi 1300, då sielfwa Historien allareda Sexhundrade åhr tillförenne förelupen war. Hafwandes i föllje med sigh många andra sanfärdige Historier, såsom Herwarar Sagan / Wälsunga Sagan / Halfdan Östenßons Saga / Willmunder Widutans Saga / Thorsten Wikingsons Saga / Hwidthiof then Fräknes Saga / Gånge-Rolfz Saga / Romunder Gripsons Saga och flere / the ther icke allenast Swerige / Norrige / Danmark / och Ißland angå / uthan jemwäl nästan alla kringomliggiande Länder i Europa, och wijdare uthi werlden. Men hwad Sturlöger wijdkommer / hafwer han warit then Höfdingens / Ingialdz Son i Röme-Dahl i Norige / och giort / tillijka med sina Stallbröder / många manliga bedriffter / så wäl i Norrige / som Biarmeland och Hundingeland. Sedan hafwer han / förmedelst then owänskap / som war emellan Konung Harald Gullmun i Trondhem / och honom / then ther af hans Gifftermåhl / med Åsa then Skiöna förorsakades / begifwit sig hijt till Swerige / och blifwit Konung Yngwefreys / eller Ingwes Landwärns Man / och under honom en Fylkes / eller Häradz Konung / som widlyfftigare i thenna Historien förmäles / och af samtijden samt Skyldskap och gifftermåhl synnes sig hafwa tilldra-

dragit för 900. åhr sedan/ uti Konungh Inge Olof Trätällias Sons tijdh. Hwadh Sturlögers dödh och ändalycht wijdkommer/ finnas twå motsträfwige berättelser; ty här säyes/ att han skulle blifwit Sootdöder hemma i sitt Rijke: Men i hans Sons/ Gånge-Rolfz Historia läser man/ att han i sin höga ålder/ är/ effter ett hårdt kiämpande af then arga Slagzkiämpan/ och Trällkarlen/ Grym Åger ihjelslagen/ sedan han tillförene Gryms Stallbröder Tord Les-Oarskalle dräpit hade. Och emedan denna gamla Saga är nu förnemligast med Cl. OLOF RUDBEKS omkostnad på Trycket framkommen; Altså har man stor orsaak att tacka honom för sin höga nijt och benägenheet att willja befrämja det som länder till wåra gambla handlingars uplysning och Fäderneslandetz heder. Sluteligen later iag then gunstiga Låsaren förnimma att några af förupnemda Historier/ äro och så dels färdige/ och lära med det snareste uthi dagzliuset framkomma; Begiärandes han wille emedlertijd thetta mitt ringa arbete wähl uptaga: Hwilken hans goda benägenheet blifwer mig lijka som en upmuntring/ till att theßa Historiers version wijdare fortfara. Jag förblifwer stedse

Then gunstige Låsarens

Tiensiberedwillige Tienare

Gudmund Olofz-Son.

I. Capitule.

Fra STURLAUGE og hans Stallbrædrum.

Aller þeir menn, sem sannferduger eru, umm tidinde, wita þad, at Gricklands og Asiæmenn bygdu i fyrstu Nordur-ælfuna; og hæfst þar tunga su, er sidan dreifdist umm óll lónd. Formadur þessa fólks hiet Odin, er menn telia atter til. I þann tima riede sa Kongur fyrer Þrandheime, er Haralldur Gullmunnur hiet: hann ætte sier Drottningu; ecke getid barna hanns. Jarl war i Rike hanns, er Hringur hiet, hann satt æ Hamre i Kaupængi: Hann ætte sier dóttur eina, er Æsa hiet, hin fagra; þui hun þótte sva bera af ódrum Meyum, sem rauda gull af eyre, eda sem Sœl af Himintunglum.

Ingolfur hiet Madur, er riede fyrer Naumudala Fylke, hann ætte Son er Sturlaugur hiet, hann war snemma mikill æ woxt, sterkur ad afle, liós æ hær og hórund, kurteislegur i óllum hlutum, og allur war hanns likame

Cap. I.

Om STURLÖGER och hans Stallbröder.

Alle Män / som sanfärdige äre uti Tidningars och Historiers berättande / the weta / att thet samma Folk / som bebygde Grekland och Asiam woro de första Inwånare uti Norderdelen af Wärlden: Och tå begyntes ther thet tungemåhl / som sedan utspridde sig öfwer alla Länder. Detta Folketz förman het Odin / till hwilken / nu mången räknar sin Ätt / och afkomst. I then samma tijden rådde en Konung öfwer Trundhem / som het Harald Gullmun; den samme hade en Drottning / men hans Barn äre intet nämde. Uti bemälte Konung Haraldz Rijke war en Jarl som heet Ringer / han bodde i den Byen Hammar / uti Kiöping. Thenna bemälte Jarl hade en Dotter som heet Åsa den sköna / derföre att man tykte henne så högt öfwergå andra Jungfrur / uti Deyeligheet / som det röda Gullet öfwergår Kåppar / och Solen de andra Himmelens Stiernor.

Ther war och en man / som heet Ingolf / hwilken rådde öfwer Nomudalers Häradt, den samma hade en Sohn / wid nampn Sturlöger / hwilken strax uti sin ungdom begynte att blifwa stoor till wäxten / och ther jämthe mycket starck / till sino kraffter: Han war hwijt till sitt håår och hy / mycket wäl skicklig och förständig uti alla ting; der hoos war och hans hela Kropp rätt wäl

likame vel skapadur; bli-
dur war hann i mæle wid vine sina, hægur i skape, og ór af fie; þar med war hann størlega winsæll: Hann vande sig wid skot og sund, og allskyns iþrótter. Ingolfur fader hanns hafde attsetur æ bæ þeim, er Skælastader heita, hann var hinn meste rausnar madur, og hafde fiölda fólks med sier. Annad bü ætte hann i ey þeirre, er Mærsey heiter, og var þar fiölmenne miked. Enn ætte hann hid þridia bü.

Madur hiet Asgaute, hann bió æ bœ þeim, er Tuglaheimur heiter, hann war mikilshættar; hann ætte sier konu þæ, er Grima hiet: þau ættu two sonu, hiet annar Jókull, enn annar Guttormur; þeir voru gillder menn, og wel menter, sem fader þeirra.

Madur hiet þórgaute, hann bió i Ey þeirre, er Loka heiter; Kona hanns hiet Helga: þau attu two sonu, hiet annar Sóte, enn annar Hrólfur Nefia; þeir voru mikler menn og sterker. Hrafn hiet bónde, hann bió

wäl och artig skapter. Emot sina Wänner war han angenäm uti talet / sachtmodig uti sina åthäfwor och umgånge / så om och mycket gifmild och frij af sig; förmedelst hwilka Dygder han blef mycket afhålden af Folk. J sin ungdom öfwade han sig uti skiutande / och simmande / så wäl som alla konstliga Idrifter / hans Fader Ingolf hade sitt Säteri uti den by som heet Skähle stad / han war en mycket berömlig man / och en frij Kostgifware hwarföre han och hade alt stadigt en stoor hoop Folk hoos sig. Thet andra Säterit hade han på en Öö / som heet Märs-Öö; hwarest och en stoor hoop Folk war tillsammans. Föruthan deßa förbemälte hade han och det tredie Boställe eller Gård.

En man är benämd Ausgaute / then samma bodde utti en by som kallades Tunglehem / och war af ett förnämt Slächte; han hade en Hustru wid namn Bruna: the samme hade twå Söner sig emellan / blef den ena kallat Trokell och then andra Guttorm: the samme woro mycket dugeliga karlar / och lijka som deras Fäder uti krigspuß och konster wäl öfwade.

Ther war och en man som het Thorgöte / hwilken bodde uti en Öö / benämbd Loka hans hustru het Helga. Theßa hade twå Söner sig emellan / then ena het Sote / then andra Rolf med thet tilnamnet Nesia eller Sternäsig; Hwilka woro bägge stoora till wäxten / och mycket starke. Rafn het och en Bonde som hade sitt

Boställe

bió i Ey þeirre, er Warga heiter; hanns Kona hiet Helga: þau ættu eirn son, er Sigwatur hiet, hann var sterkur ad afle, og mentur vel.

Jarengerdur hiet kona, hun bió æ bœ þeim, er æ Biarge heiter, skammt fræ Ingólfe: hun ætte son þann, er Æke hiet, hann war mikell madur, og sterkur ad Afle; hann geck nærst Sturlauge ad óllum iþróttum, af þeim mónnum, er honum samtida voru: þeir liekust barnleikum vid Æke og Sturlaugur.

Þesser menn aller, er nu eru talder, liekust barnleikum vid, umm allskyns iþrótter, þær sem mónnum voru tidar at kunna, og kenna sonum sinum; voru þeir aller samt med fedrum sinum; i godu yferlæte.

II. Capit.

Fra WEFREIJU ÞORSTEINS Dóttur.

Kona hiet Wefreya, hun bió æ bœ þeim, er i Dal heiter; Syne ætte hun two, hiet

Boställe i then Ön Warga/ des Hustru het och Helga; the hade en Son wid nampn Sigwart/ then samma war mycket stark till sina kraffter och i Hjälte konster wäl öfwat.

En qwinna het Järngierd/ hwilken bodde i en by/ Bårga benämbd/ intet långt ifrån förberörde Ingolfs boställe uti Romedahlen/ hon hade en Son/ som het Åke/ then samma war en myckt stoor och stark man till sina krafftet/ och gick näst Sturlog i uti alla Hjelte konster och öfningar ibland alla them/ som then samma tijden lefde/ och med honom i thet Landskapet eller någden upwårte. Thenna bemälte Åke och Storlöger lekte med hwar andra tillsammans alt ifrån sin Barndom.

Theßa alla förbemälte unga Karlar lekte med hwar andra uti sin upwäxt; effter Barns och ungt Folks plågsed/ öfwandes sig uti allskiöns Hjeltekonster/ som på then samma Tijden woro i bruk och öfliga/ till att lära sina Sönner. Och på sidstone bunde de alle sin Stallbroderskap till sammans med sworna eder/ upwäxandes alla samptligen hoos deras Föräldrar/ uti ett godt tillstånd.

CAP. II.

Om WEFREYA THORSTEN WIKINGS-Sons Dotter.

En qwinna är benämd Wefreya/ hwilken bodde i en By/ som kallades Dahl. Hon hade twå Sönner/ then ena het

hiet annar Raudur; enn annar Hrafn, bæder vorú þeir mikler menn og ſterker, og wel büner ad Iþróttum.

Fóſtre Wefreyu hiet Svipudur, Þau woru bæde margvitug, og fiólkunnug i fleſtu. Hun atte bæ gódann, og voru tvennar dyr æ, og horfdu ſinn weg hvórar þeirra; kom þeim fætt ővart. Jafnann ſpann hun lin, og ſat æ ſtóle: hun giórdeſt miög raúdeygd af elle; enn Þó ſæ hun Þegar nockur kom ad garde, hvadann ſem adkom, Þvi at fætt kom henne ővart. Æſa hin fagra var Þar i fóſtre, medann hun var ung, og nam Þar kunnættu: Wefreya unne henne mikid, og hvór Þeirra annare.

Råder / och den andra Rafn: the wore bägge mycket ſtoore / och ſtarke Karlar / och uti Hieltars och Slagz-Keimpars Konſter och förfarenheter wäl öfwade och förſedde.

Bemälte Wefreya hade en Foſterfader / ſom het Swipuder: Theße både wore mycket förfarne / kloke och näſtan uti alla ſaker konſtige. Bemälte Wefreya ägde en wälbebygdan Gård / der hon ſiälf bodde / på hwilken wore twenne dörar / en på hwar ſida. Och wore intet många ting / eller tidingar ſom the icke wiſte förut. Men hon ſatt på en ſtool och ſpan alt ſtadigt Lijn. Hon begynte maaet blifwa mycket rödögd utaf ålderdomen; men doch likwäl kunde hon ſee / när ſom någon kom till Byen; ifrån hwad ort han och komma motte. Ty hon wiſte ſnart allting förut / ſom henne eller hennes Wänner och Anförwanter ſkulle wederfahras. Jungfru Äſa then ſköna blef ther uppfoſtrad uti ſin ungdom / och lärde ther ſammaſtädes ätſkillige Konſter / och wetenſkaper. Hölt förden ſkull Wefreya mycket af henne / och hwardera hade den andra kär.

3. Capit.

STURLAUGUR bidur Æsu hinn ar fógru.

Cap. III.

STURLÖGER Friar till ÄSA then Sköna.

Eitt tima talade Ingolfur vid Sturlaug, og Þæ foſtbrædur hans: hvórſu leinge ſkal ſva framfara, ſagde

En gång talte Ingolfer med ſin Son Sturlög / och hans Stallbröder ſeijandes till them: huru länge ſkall thet ſå tillgå / att i Stallbröder leken ſamman alle

ſagde han, ad þid fóſt-bræður leikiſt barnleikum vid, ſem meyar til manna? Være þad helldur róſkra dreingia ſidur, ad fremja nockud til fræma; eda bidia ſier kvenna ad minſta koſte, og ſetiaſt i bü, og ræda Rike og ſie med fedrum ſinum. Sturlaugur ſvarar: hwórt skal eg mier konu leyta, er þu eggiar mig ſva miog? Ingôlfur mællte: Hringur Jarl æ ſier Dottur, er Æſa heiter, hun er væn kona, og vel vire borenn. Sturlaugur ſvarar: Ei þykiſt eg mióg gamal till kvonfangs, og litt rædinn i Skape: Enn þó mæ þeſſa leyta, og ætla eg til litils koma.

Nu byria þeir ferd ſina, og eru ſamann ſextygiu manna, velbuner ad vopnum, klædum og heſtum; og ſtefna nu leid ſina, og koma ad kvóllde dags til Hrings Jarls, og fæ gôdar vidtókur; giorde Jarlenn veitſlu mikla, og tók merkelega i mote þeim: ſætu þeir þar twær nætur.

Eirn dag geingu þeir til Æſu, og hefur Sturlaugur upp bón-ord ſitt, og bar

alla i hopa effter Barns plägſed / lijka ſom Möör med Manfolk (i manfolks påſeende) när the willia gifftas? Thet borde heller wara ſtarka och unga Karlars öfwande att uträtta något ſig till beröm; eller och till thet ringaſte / troloſwa ſig Hustrurna och således ſätta ſig i Bo och Bondeſtånd / och råda med deras Fäder öfwer deras Rijke och Ägodelar. Sturlöger ſwarade / och frågade: Hwareſt ſkall iag och ſökia mig en Hustru; effter ſom tu råder mig ſå högligen ther till. Ingolf ſade: Ringer Jarl hafwer en Dotter / wid nampn Åſa / hon är en deyelig Jungfru qwinna / och wäl förſtändig. Sturlöger ſwarade: mig tyckes / thet iag är ännu intet alt förgammall / uthan näſtan unger till att gifftas / och ther hoos intet ſå ſtadig i ſinnet / heller uti thetta faller berädder / ſom elleſt borde: men ändå kan man wäl förſöka thet ſamma / faſt iag troor / thet intet lärer gå an thenna gången.

Här effter begynte the ſin reſa / och wore ſextije tillſammans / wäl utruſtade till Wapen / Kläder / och Heſtar / fortſättiandes ſin wäg / och kommo om afftonen till Ring Jarl. Hwareſt de blefwo myket wäl emot tagne. Tå Jarlen tillreda ett präcktigt Geſtebud / och undfägnade them på thet bäſta ſå att the ſutte och druke ther i twå dygn.

En dag gingo the till Jungfru Åſa / tå begynte Sturlöger ſitt fryerij / och frambar ſina ärender för Jarlen hennes Fader begiärandes / Jungfru Åſa till ſin Hustru: Men Jarlen ſwarade ſåledes:

framm Erinde ſin, bidiande Æſu ſier til handæ.

Jarl vikur til ræda dóttur ſinnar, og ſeiger nu Jarl dóttur ſinne tal þeirra, og mœllte: Bidle ættu hier ad ſvara, dótter. Æſa mællte: Hvad heiter hann? Sturlaugur heiter hann, ſeiger Jarl. Æſa mœllte: fyrer hvi munde eg eiga þann mann, er jafnann vinnur heima büverk med Módur ſinne, enn giörer til frama? Wid þeſſe ord vard Sturlaugur reidur mióg, og ridur burt, og heim.

4. Capit.

Hernadur STURLAUGS, og þeirra Fóſtbrædra.

Onm vorid büa þeir Fóſtbrædur tyu Skip ur lande, og heria umm Auſturlónd, og fæ jafnann ſigur. Þeir lietu kaupmenn fara i fride, enn brutu under ſig ræns menn og illvirkia (ſpillvirkia,) og voruñte æ ſumrum i vikingu enn heima æ wetrum. Nu vill Sturlaugur hætta þeſſare idiu; ſkipta þeir nu herfænge ſinu, tekur hvör þeirra fóſtbrædra ſinn hlut af ſienu, og fóru nu heim til fedra ſinna; enn lid ſitt

att han hemſatte thet ſamma uti ſin Dotters egit wahl och godtfinnande.

Nu berättar Jarlen / för ſin Dotter / theras ſamtal / och ſade: min Dotter / här hafwer tu att ſwara och emottaga en Friaare. Tå ſade Jungfru Åſa: hwad heter han? Jarlen ſwarade: han heter Sturlöger. Åſa ſade: hwarföre ſkulle iag taga then man till ächta / ſom allſtadigt tiänar ſin Moder hemma för en Deya hanterandes miölk och matztillredande med henne; men giör och uträttar elles deßförutan räte litet / ſom till åhra och beröm tienar. Wid detta ſwaret blef Sturlöger ganſka wred / ridandes therföre genaſt bort och hem.

CAP. IV.

Om STURLÖGER och hans Stallbröders Siö-Röfwerij.

Wåhren ther effter uthruſtade theße förbenämde Stalbröder tio Skiepp till Siöröfwerij / och härjade omkring / Öſterländerna / hwareſt the allſtadigt behöllo Segeren. The låto alla Kiöp-och Handelsmän reeſa i frid / men twingade under ſig Röfware och Illgärningzmen. Och om Somrarna lågo the uthe på Siöen / öfwandes ſitt Siöröfwerij. Men om Wintertiden ſätto the hemma i Norrige / hoos ſina Föräldrar. Effter någon tid will Sturlöger öfwergifwa ſådant idkande / therföre delte theße Stallbröder Rijket ſig emellan / och hwardera tog ſin deel i gotzet / dragandes der med hem till ſina

fitt læta þeir liggia i herna de: setiast þeir Sturlaugur og fóstbrædur hanns umm kyrrt.

sina Föräldrar: Men deras Krigsfolk läta ändå the wijdare ófwa Siöröfwerij. Och her med satt Sturlöger och hans Stallbröder sig i stillhet igen.

5. Capit.

HARALLADVR Köngur GULLMUNNUR bidur Æsu hinnar fógru.

Þad er er nu hier næst ad seigia, ad Drottning Haralds Kongs tók sótt, og andadest; þótte Kónge þad mikill skade, þvi hann giórdest nu gamall, og vard mióg hryggur vid liflæt hennar. Hirdmenn og rædaneyte hanns sógdu honum ræd, ad bidia sier konu til Drottningar, og munde asbuga liflæte Drottningar sinnar. Haralldur Köngur: spyr: Hvar skal eg mier konu bidia? þeir svara: Hringur Jarl æ dóttur, er Æsa heiter; hennar mun tu fæ, þegar þu villt. Köngur seiger sva vera skylide: bió hann nu ferd sina, og hafde hundrad manna; rida nu þangat þeir komu til Jarls, hann var úte, og voru menn æ leike fyrer honum. Köngur reid

CAP. V.

Konung HARALD GULLMUND friiar till ÅSA then Skióna.

Nåst her effter är thet till att beråtta / att Konung Haralds Drottning blifwer sjuk och dördе / hwilket Konungen tyckte wara en stoor skada och affaknat / effter som han begynte då att blijfwa mycket gammal och sörgde therföre storligen hennes fråntälle. Konungens Hoftienare och Rådh sade till honom / dät skulle wara bäst och rådeligast för honom / att han frijade en Qwinna / sig till Drottning igen / ty på thet sätt kunde han desto snarare sin Drottnings Död och afgång förgiäta. Konung Harald sporde: hwarest skal iag nu fria mig en qwinna? The swara: Ringar Jarl hafwer en Dotter wed nampn Åsa / den samma lärer du bekomma / när som du henne begärar. Konungen säger att så skulle wara: och strax ther effter giorde han sig reesfärdig med 100. Män / och rede sedan till Jarlen; Hwilken then samma tijden war uthe på en Lekeplatz / och hölt Folket uppå att leka och dantza för honom. Konungen red åth Jarlen så håårdt / att Folcket måste wijka ifrån på bägge sijdor, då satte Konungen twå wilkor för Jarlen / att

reid að Jarle svá härde, ad Menn brucku fræ æ bædar sidur. Kóngur giórde Jarle tvo koste, ad festa honum dóttur sina, ellegar munde han drepa hann þar. Jarl sva rar: fórum vid til skemmu Æsu, og tólum vid hana þetta mæl, og leytum svars hennar. Nei, sagde Kóngur; eg vil ei vera wonbidill Dóttur þinnar, og kiós snóggt annadhuórt. Jarl i hugar, og þeinker, ad hann múnde ofurlide borenn; rietter framm hóndina, og fester Kónge dóttur sina; og skyllde hun heima sitia i festum þriæ vetur. Ridur Kóngur nu burt, og uner vel vid ferd sina. Jarl er nu epter, og uner illa vid sinn klut, stendur upp, og geingur i skemmu dóttur sinnar settist nidur, og blies mióg mædelega. Æsa mællte: hvad er þier meina, Fader minn, er þu ert sva sækætur? eda hefur þu nockud nytt ad seigia? Tidinde þiker mier, seiger Jarl, ad eg hefe þig naudugur manne festá. Hvór er sæ? sagde Æsa. Haralldur Kóngur hefur fest þig, sagde hann. Ei valdest þar gill hinn skemtelegaste, sagde hun;

han antingen strax på stället skulle Trolofwa honom sin Dotter / eller skulle han då på stunden slå honom i hiel. Jarlen swarade: låter oß gå till Åsas Frustufwa och tala med henne om denne saken / hemta swar aff henne. Nei sade Konungen Jag will ingalunda wara tin Dotters Tänkesriljare (att henne skulle wara lofgifwit till att betänkia sig om swar här på) och uthwälg genast ett dera wilkoret. Jarlen begrundar nu detta med sig sielf / och betäncker att Konungen lärer genast öfwersalla honom med macht och wåld / räcker therföre handen fram och lofwade att gifwa Konnungen sin Dotter men tog med det förord / att hon skulle blifwa Fästemö hemma i sins Faders hus uthi tre årßtijd. Der effter reser Konungen bort och tycker wål om sin resa. Jarlen sitter nu qwar effter / och är hel oförnögd för sin delh; Står sedan upp och går i sins Dotters Frustufwa / satte sig der neder / och puskade mycket häfftigt. Åsa sade hwad felas dig min Fader / effter du seer så ängslig uth / och äst så bekymbrat? Eller hafwer tu något nyt förhanden att föråtta? Jarlen swarade / mig tyckes thet stoora tiender wara det jag nödtwungen hafwer måst låfwa att gifwa tig bort i Manßwåld. Hwilken är then? sade Åsa. Konung Haralt hafwer trolofwat tig / sade han. Jungfruen swarade: intet blef uthkårat then roligaste / sade hon; Men doch kan man ey grant weta hwad för tiender här effter sedan följa lärar; kan och hända att thetta Gifftermål

hun; eñ ei mæ vita hvad ſidar verdur tidinda; ſkiptaſt mæ æ ſkemmra tima, og ver kætur, fader minn. Jarl mællte: betur þætte mier, þu giœfeſt Sturlauge. Hun ſagde: Ei veit eg hvad fyrer beſtu er. Nu lida ſtunder, og er allt kyrrt.

6. Capit.

KOLUR hinn KRAPPE bidur ÆSU hinnar fógru.

Eirn dag er Hringur Jarl ute æ leikvelle, og menn hanns, þæ ſiæ þeir rida mann af mó.kinne, mikenn vexte; Heſtur hanns var albrynjadur, og ſva ſialfur hann; ſvartur skióllldur var æ hlid honum, enn hóggſpiót i hende. Hann reid ſva hart, ad menn hrucku undann tveggia vega; hann reid fyrer Jarl, og lagde framm æ millum kniæn.na æ heſte ſinum, og mællte: heill Herra. Jarl tók kvediu hanns, og ſpurde hvór hann være. Hann ſagde: Eg heite Kolur Krappe; enn þad er erinde mitt hingad, ad bidia Æſu, dóttur þinnar, mier til handa. Jarl mællte: Hun er feſtar-kona Haralids Kóngs.

mål är androm ärnat / ty på en mindre tid kan upſåtet eller detta ſlut förändras: War therföre glad / och wid ett friſke mod / min Fader. Jarlen ſade: Nu hade iag heller önſkat / att Sturlöger ſinge dig till Huſtru. Hon ſwarade iagh wet ey hwad bäſt är. Her effter lijder någon tid bärt äth / och är aleting tyſt och ſtilla.

CAP. VI.

KOL then KROK-RYGGUTE Fryar til ÅSA then Sköna.

Thet hände ſig en dag när ſom Ringer Jarl war ute på en Lekeplatz med ſitt Folk / att the ſingo ſe hwar en Man kommer fram ridandes af marken; then ſamma war ſtoor till wäxt / och red på en Håſt / ſom war i Harniſk öfwertäkt / Mannen ſielfwer war och helt beträpnat / och utruſtad/hwilken hade en ſwart Skiöld på ſin ſida/ och en Huggwäria eller Spiut i handen. Thenna ſamma red ſå hårt fram / att Folket måſte wijka undan och gifwa rum på bägge ſidor; och med thet ſamma red han framför Jarlen / och ſatte ſitt Spiut mitt emellan framfötterna på ſin egen Håſt / och ſade: god dag / Herre! Jarlen tog wäl emot / hans helſning / och fråzade hwad för en han war? Han ſwarade iag heter Kol Krokryggute: men det är mitt ärande hijt / att iag will frija ein Dotter Åſa / mig til Huſtru. Jarlen ſwarade: hon är Konung Haraldz Fäſtemö. Tå ſwarade Koler ther emot. Intet tycker mig wärre / at taga henne till Huſtru för

Kolur mællte: Ei þyker mier verr ad eiga hana, eg giór nu annad hvórt, ad þu sel framm festarnar, ellegar eg set spióted i gegnum þig. Jarl ihugar þetta, og þykest vita, ad ei mune kosturenn gódur, ad leggia hana æ vald hanns, enn kys þó ad lifa: þótte honom ei under hversu illt þeir ættust vid. Haralldur Kóngur, og Kolur; og selur nu framm festarnar. Seig sva Haralld Kónge. seiger Kolur, ad eg byd honom hólmgaungu, vestur wid Gaut-elfe, þegar lidur hæ veturenn, og hafe sæ meyna, er sigur fær; ella bere hann nidings nafn fyrer hvórium manne, sva leinge sem hann lifer; og ver heill, Herra. Snyr Kolur vid heste sinum, og ridur burt. og þótte vel geingit hafa.

Jarl uner illa vid sinn hlut, og situr hann epter nockra stund, stendur upp sidann, og geingur til skemmu dóttur sinnar, og sest nidur hiæ henne, og mæ valla mæla. Æsa mællte: Ertu siukur, fader minn? Jarl mællte: Betre være sætt,

then sakskull. Och therföre giör nu ett af deßa twå / att tu antingen gifwer mig i wåld then ächte trolofning / som tu honom tillförende gifwit hafwer; eller för thet andra at tag sticker Spiutet twärt igenom tig. Jarlen betänker detta nu med sig siälf / och tyckes honom / det wara ingen god rådh eller uthwäg / att han skulle på thetta sätt / gifwa henne i hans wåld: Men ther jempte uthwalde han dock fram för alt att så behålla lifwet; emedan / att honom tyckte lijtet angeleget hwad hat och oenigheet / som Konung Harald och Koler kunde sedan draga sins emellan: Och för thenna orsaken skull gifwer Jarlen Kol i händer then samma troolåfnings plicht som han hade tillförende gifwit Konung Harald. Ther effter sade Kohl yttermera till Jarlen; såg Konung Harald det / att jag biuder honom till Enwigs Kamp wäster wed Giöt-Älfwen / strax som högsta Winteren är förbij; och skal den behålla Jungfruen / som segren winner. Men der som Konung Harald intet will thetta wilkåret undergå / skall han heta Niding för hwar Man / så länge som han lefwer: Och här med fahr wäl / Herre / säger han. Och när som thetta war förrättat / wänder Kohl sin häst omkring / och rider tillbakas ingen / tyckandes sin resa wara wäl beställt.

Jarlen är nu på sin sijda myckit illa tillfridz / och blifwer någon stund ther effter qwar sittandes. Sedan står han op / och går till sin Dotters kammar / sätter sig neder hoos henne och kunde knapt tahla Åsa sade: är tu siuk? min Fader. Jarlen swarade:

sætt, og brædur daude, enn gipta naudugur manne dóttur sína. Æsa mællte: hverjom em eg nu gipt? Jarl mællte: han heiter Kolur hinn Krappe. Hun sagde: bregdast mæ til betra, enn eiga hinn vesta mann; og verda mun betre vor hagur, enn sæ sem nu er ættadur; og eirn mun hliœta þennann kost, enn ei tveir: mæ og sva verda, ad hvórugur þeirra hliótе, ef vel vill; og ver kætur, fader minn, sagde hun. Jarl mællte: være vel, ef eirn være, sem þu mællter: Enn þad ugger mig, ad ei hliódest. þad af, ad þeir drepest siælfer; eun bæ yrde sem eg villde: og skilja þau nu taled ad sinne.

rade: bättre wore Sot och en bråd dödh / än blifwa nödtwungen till att gifwa bort sin Dotter i Mans wåld. Åsa sade: Med hwem är iag nu gifft? Jarlen swarade: Han heter Kohl then Krappe eller Krokrygguge. Hon sade: Thet kan ännu blifwa något bättre med mig än att iag skulle få then wärsta Karl till Man / och lährer wårt öde ändteligen wändas till bättre medh tijdhen / än som nu är årnat; och endera låhrer behålla stycket / men intet bägge. Kan och så hända / att ingen dera får der af / om ellies wähl går; Och war glad min Fader / sade hon. Jarlen swarade: det wore wähl / om det wore man en / som tu sade. Men thet befahrar iagh / att det intet låhrer hända så wähl / att the slå hwar andra ihiäl: Men tä ginge som iagh wille. Och här med skilde the sitt tahl thenna gången.

7. Capit.

Hólmgænga HEMINGS og KOLS hinns KRAPPA.

Haralldur Kóngur spyr nu þesse tidende, og þótte ei betur; leytar hann nu Ræds vid sina hellstu vine. þad kemur upp, ad Kóngur sender mann æ fund Hemings, ad bióda honum til

CAP. VII.

Om HEMINGS och KOHL then KROK-RYGGUGES Enwijgs Kamp.

Konung Harald fick nu weta dessa tidender och tyckte inthet mycket wäl wara / therföre söker han rådh hoos sina bästa Wänner: Och wardt på sidstonne thet råd funnit / att Konungen skulle sända en Man / till en gammal Bonde wed nampn Heming / och biuda honom till Jubleegästebud

til Jóla-veitslu; og bad med, ad hann munde ei giafalaus æ burt fara: Hann fiekk til þann Mann, er Kollur hiet, ad fara þessa sendeför. Nu för hann nordur i Naumu-dal, æ fund Hemings, og kvadde hann, og frammbar erinde Kóngs. (Hemingur hafde vered hinn meste Hölmgængumadur, hann giórdest nu hnigenn ad alldre, og hafde vered i wisnsætte miklu vid Harald Kóng:) Nu seiger sendemadurenn sin erende. Hemingur mællte: Ecke hefur Kóngur mier fyrr heimbodit; og eru nu tveir koster fyrer hende, at sitia heima, og vanrækia Kóngs boder, edur hætta æ, hvad underbyr. Er nu ei i hættu umm gamlann mann, og fare sem mæ: Enn bó er ingenn epter æ medan, nema Sigvatur, sonur minn litill.

Nu byr Hemingur ferd sina, æ fund Kóngs, med tolfta mann, og komu þeir Jóla aptan hinn fyrsta, gengu sidann i höll fyrer Kóng, og kvöddu hann vel. Kóngur tök vel vid kvediu Hemings og sette hann i önd. vegige hid nærsta sier, og drucku

skebudh/ och skulle Sändemannen der jämpte försäkra honom der om/ att han förutan skänker och gåfwor intet skulle draga tillbakas igen från Konungen. Sedan uthwäller/ Konung Harald till denna reesan/ en Man som heet Koller Hwilken strax reser norder till Nömedalen Och när som han der sammestädes råkar förbemelte Heming/ hälsar han på honom/ och frambär Konungens ärende. Thenna samma Heming hade tillförende warit en ibland the förnemste Tenwigs- och Slagzkiämpar: Men han war nu blefwen åldrig/ och hade warit uti en stor owänskap med Konung Harald. Sändemännen bära nu fram sina ährender. Heming sade: intet hafwer Konungen tillförende låtet biuda mig till något Giästebud hem till sigh. Och therföre seer jag/ att nu äre twenne wilkär för handen: thet ena att sittia qwar hemma/ och försumma Konungens Budh; men thet andra/ att försökia/ hwad här med är årnat. Men thet är wäl sant att thet är intet mycket angeläget om en gammal Man/ och må thet nu therföre gå/ som lyckan will. Doch blifwer tå i medler tijd ingen här hemma qwar/ uthan min lilla Son Sigwater

Härefter efter giör Heming sigh resefärdig och drager till Konung Harald sielf erettonde: kommer så fram then förste Juhleafton/ går sedan in uthi Sahlen till Konungen och hälsar på honom tillbörligen Konungen tager wähl moth hans hälsning och sätter honom i högsätet bredewid sigh; och drucko the nu en gladelig

Juhl

drucku gladlega af Jólenn. i gódu yferlæte. Enn aſſara dag Jólanna geck Kóngur æ mælſteſnu vid Heming, og mælte: Hólmſteſna er æ hende mier, Hemingur, (og ſie eg ei annad i, enn Þu meiger leyſa mig undann) vid Kol Krappa. Hemingur mælte: Eige skil eg, ad þu hafer mier ſva miked veitt, ad eg mune leggia lif mitt i hætu ſyrer Þig; og Þyker mier ei, ſem vid hrauſtann mann ſie ad eiga, helldur wid Tróll. Kóngur mælte: Þvi leytade eg Þeſſa vid Þig, ad mier Þyker Þu meſte kappe verid hafa, hier i lande; Þyker mier Þeſs og von, ad eige verde adrer til, ef Þig breſtur, Þar ſem Þu ert vaskaſtur. Enn ef Þu kemur aptur ur Þeſſare fór, Þæ skal eg Þier vel launa. med Gulle og ſilfre.

Hemingur ſeiger: Þad er ſannaſt, ad hier litid i hættu, umm gamlann mann; Þvi falls er von at fornu trie, og mun eg fara ferd Þeſſa. Kóngur ſagde: mællallra dreingia hrauſtaſtur, æ ſió og lande; var Þeſs von, ad Þier munde vel fara.

Nu byr Hemingur ferd ſina,

Juhl / uthl godh roo och wälmacht. Men på then ſidſta Juhledagen håmptar Konungen Heming till tahls med ſig / och ſade: Heming / mig år en Enwigs kåmma på händer / och ſeer iag intet annat / ån att tu måſte löſa mig ther ifrån / och gå emot Kohl then Krokryggote i mitt ſtälle. Heminger ſwarade: intet kan iag beſinna / att tu ſkulle hafwa bewiſt / mig ſå myckct gott / thet iag ſkulle nu åteeligen therföre bebéfwa / att ſätta mitt lijf i fahra för tin ſkull. Och ther hoos tycker iag / ſom här ſkulle intet wara att ſlås med en ſtark och redlig Slagzkämpe / uthan faſt heller medh ett argt Troll och Jette. Konungen ſade: Therföre ſökte iaghthig här om att iagh weet tu hafwer warit en then förnemſta Slagzkämpe / här i landet. Och ther ſåmpte förſtår iagh wähl / at ingen annan låter giſwa ſig uthi thenna fahran / om tu nu ſlår fehl / och intet törs wågat / effter ſom tu åſt nu then ſtarkaſte och wigeſte. Men ther ſom tu kommer hem igen af thenna reeſan / ſå ſkall iag wäl betala tig med Gull och Silfwer.

Heminger ſwarade: Thet år nu wäl wiſt / att här år intet myckct angeleget om en gammal Man - ty ett gammalt Trä faller ſnart och ſkall iag wäl taga thenna reeſan på migh. Konungen ſade: wähl ware tig / för thetta tahlet / ibland alla ſtarka Hjältar till Siös och lands: håppandes iag och altidh att tu ſkulle wara redelig.

Strax här effter giör Hemingh ſig reſefärdig / och rider bort ſin wäg / intet för

 ſkanan-

ſina, og tidur burt leider ſinar, og lietter ei fyrr enn hann kemur auſtur til Gautelfar, og var þar Kolur fyrer. Enn ſem þeir funduſt, ſpurde Kolur hann, hvad hann ſkyllde? Hemingur ſeiger: eg ætla ad gænga æ hólm vid þig. Kolur mællte: lited leggſt þæ fyrer mig, ef þu leggur mig ad velle; og fellda hef eg þæ, ſem ſterkare hafa vered, og likare til frammgaungu, helldur enn þu: og far heim, og fæ mier vopn þin, og ſeigſt yferkomenn, og bad þu þorer ei ad berjaſt vid mig. Hemingur ſeiger: Helldur vil eg deya, enn bera nidings-ord fyrer nockrum manne; enn þó ſidſt fyrer ódrum ſlikum, ſem þu ert. Kolur mællte: ecke ſkal eg þinn hund ſpara ad drepa, er þu villt þad eina. Umm kvóllded tiallda þeir ſier büder, og ſofa af umm nóttena. Umm morgunen ſtendur Hemingur upp, og ſier ad Kolur er komenn til hólmſens, ſeiger þæ Kolur upp hólmgaungn-lóginn, og kaſtar fellde under fætur ſier. Sidann geingu þeir ſamann, og bórduſt; enn ſva

lauk,

ſkanandes / än ſom han kommer öfter till Giöt-Elfwen / hwareſt Kohler tå war tillſtädes. Och ſom the råkades / frågade Koler honom / hwad han ſkulle willia uträtta? Heminger ſwarade: Jag ärnar att gå emot tig / uthi en Enwigs kamp. Koler ſade: tå är mitt öde ganſka ringa och ſnöpligit / om tu ſkulle ſlå mig thiäl; ty iag hafwer wähl öfwerwunnit them / ſom ſtarkare wore / och mycket lyckeligare till att gå fram emot en Stridzman och Hiälte / än ſom tu äſt. Drag nu therföre hem tillbakas igen / och leſwerera mig förſt tina wapen och wärja; Sägh / när tu kommer hem igen / att tu äſt öfwerwunnen / och törs intet att ſlås med mig. Heminger ſwarade: för will iag Dö / än ſom att båra Nidings ord / för någon Menniſkia / eller att kallas en (odugelig) Karl / ſå länge iag leſwer; och allerſwåreſt kommer thet mig före / att bliſwa ſå kallat / af en tåcken / ſom tu äſt. Koler ſade: Intet ſkall iag ſkona tigh / ein hund / till att dräpa tigh / effter ſom tu thet allenaſt ſöker. Om afftonen bleſwo the ſtilla / uthi ſina läger / och ſåſwo then natten öfwer. Och om morgonen ſom Heminger ſtår opp / ſer han att Koler är kommen på platzen. Sedan lyſer Koler på Holmgånge-eller Enwigskamps lagen / och kaſtar ett ſkinn under ſina föter. Ther effter gingo the ſamman / och ſloges: Men ſålunda

lyckta-

þauk, ad Hemingur fiell fyrer Kol. Kolur mælite vid menn Hemings: Nu skulu þier aptur fara æ fund Kôngs, og feiged honum, ad hann giöre annadhvört, ad hann kome siælfur til bardaga vid mig, edur fæe þann mann, sem nockur er þröttur'i, ef hann ælrar fier konuna, ellegar mun hann af henne sitja.

þeir snüa nu aptur leid sina nordur i Naumu-dal, og svo æ fund Kôngs, og sögdu honum tidindenn, og sva ummæle Kols: og þötte Kônge þetta illar frietter.

tycktades theras slagsmåhl / at Heminger blef slagen af Kol. Sedan talar Koler till Hemings Mån / såyandes: Nu skolen i strax draga tillbakas igen till Konungen och såya honom / det han enthera skall nu komma sielf emot migh att slås / eller och / att han skaffar then Man för sig / som något duger / der som han ellest haswer årnat att behålla Jomfruen: ty hwar han thet intet giör / låhrer han sannerligen missa henne.

Männerna reesa nu sin wägh tillbakas igen norder till Nömedahlen / och sedan till Konung Harald / berättandes för honom deßa tijdender / såsom och Kolers tahl och hotande: Och tyckte Konungen detta wara mycket elaka berättelser.

8. Capit.

STURLAUGER fær ÆSU hinnar fögru.

Nu leitar Kôngur fier ræds, og tekur þad til bragds, ad hann sender Koll sendemann til Sturlaugs, og födur hanns, ad bidda þeim til halfsmænadar veitslu, med sva marga menn, sem þeir villde med sier hafa.

þesse ord föru æ mille þeirra fedga, og spyr Sturlaugur födur finn, hvört þeir skule þiggia weitsluna? fader hanns feiger: þad villda og,

CAP. VIII.

Hurwledes STURLÖGER får ÄSA then Sköna till Hustru.

Nu söker Konungen rädh / och får det uthslag / att han sänder Kohls Sändeman till Sturlöger / och hans Fader / och låter biuda them till fiorton dagars Gäsiebudh med så många Män / som dhe wille med sig haswa.

Thetta Sändebudet går emellan Fadren och Sonen / och frågar Sturlöger sin Fader / om han wille resa till thetta Gästebudet? Men hans Fader swarade: Heller önskade iagh / att wij såte hemma stilla / och droge ingenstädz thenna gången.

eg, vid særum heima, og færrum hvórgi. Sturlaugur seiger: Ei nenne eg ad vanrækia Kóngs-bodet; enn veit eg ad nockud mune underbúa, enn þó vil eg fara; mun litil saga af oss gióralt, ef vier skulum ei koma til annara manna; mæ og ei vita, hvad verdur i vorre ferd, þó svo sie ei sæmdar meira. Ingolfur seiger: þier munud ræda verda ferdum ydar, hvórt sem ferst vel, eda illa. Búa þeir nu ferd sina, og eru samann sextyger manna velbúner. þeir rida nú æ fund Kóngs, og koma þar Jólakvóllds aftan hid fyrsta. Kóngur tók blidlega vid þeim, og sette þæ i hæsæte hiæ sier; og varþæ þúeñ hin fegursta weitsla. Enn ad linum Jólum geck Kóngur æ mælstefnu, og þeir fedgar, Ingólfur og Sturlaugur.

Sturlaugur mælite vid meñ sina: búe þier hesta vora æ medann vid tólum: þeir giórdu svæ; Kóngur mællte: hólmstefna er æ hende mier, og treyste eg þier til, Sturlaugur, ad þú múner leysa mig undann þvi (þvi eg er gamall madur) ad gænga æ hólm vid Kol Krappa. Sturlau-

gen. Sturlöger sade: Intet nåns jagh/ att försumma eller förachta Konungens tillbiudande; Och fast om jag weet/ att här under lefwer ligga något förbårgat/ tå will jag doch, liikwähl giöra denna reesan. Ty det lährer lijthen Saga bliswa om oß/ der som wij intet komma till annat Folk: kan man och ey wist weta/ hwadh som i thenna wår reesa händer/ fast om thet blifwer intet theß större heder. Ingolfwer swarade: J får råda sielf edra resor antingen det går wähl eller illa. Ther effter giöra the sig reesefärdiga/ och äre sextie tillsammans/ alla wähl utbrustade/ ridandes alt till Konungens gård/ hwarest the komme then första Juhleafston. Konungen tager wäl emot them/ och sätter them i Högsätet hoos sig: Och war ther tå ett mycket wackert Giästebudh tillagat. Och som Juhlen war förbij/ gingo the alle tree/ Konung Haralder/ Ingewalder/ Ingolfwer och Sturlöger/ till att tahla och Rådhgiöra sins emellan.

Men Sturlöger sade tillförende sina Män: Sodlar nu wåra Hästar/ emedlertijdh som wij talas wijdh: Och the giorde så. Konungen sade: Mig är en Enwigsstämna på händer/ och hafwer jagh thet tillförsicht till digh Sturlöger/ att tu lärer nu lösa mig therifrån/ effter som jag är nu en gammal Man/ till att gå emot Kohl then Krokryggige uti Enwigs kamp. Sturlöger swarade: Thet

laugur svarar: Ei mun þad kauplaust, eda hvad er i bodum? miked, sagde Kóngur. Sturlaugur seiger: Sel mier æ hendur festar þær, er þu tókst af Hringe Jarle, mun eg þæ tilhætta, hvórtsu fer med ockur Kol. Kóngur svarar: ei vissa eg (varde mig) ad þu munder til þess mæla, er mier var mest svivirding i, ad jæta (læra) Sturlaugur mællte: Hier er nu umm ad kiósa, hvórt þier þyker betra. Þæ sagde Kóngur: þad mun eg þó kiósa, ad þu gænger æ hólm vid Kol; fer med ockur sem audnar, seiger Kóngur. Sturlaugur svarar: sel framm festarnar. Þad giórde Kóngur, helldur naudugur; þvi ad honum syndest allóblidur flockur þeirra stallbrædra. Rida þeir nu æ burt, og æ fund Hrings Jarls; hann tekur vel vid þeim, og bydur þeim ad þiggia þar veitslu. Þeir Sturlaugur seigia, hvar nu var komed þeirra i mille, og hvórsu farid hafde med þeim Harallde Kónge.

Jarl

Thet låter intet kunna skee förutan betahlning/ eller hwadh tillbiuder tu mig. Mycket/ sade Konungen. Sturlöger sade: gif mig nu then Trolofning i händer/ som tu tog af Ringh Jarl: Och när som tu hafwer ther giort will/ iag wähl wåga att gå emot Kohl then Krokrygguge i titt ställe/ och försökia huru thet will gå med mig och honom denna gången. Konungen swarade: Intet trodde iagh/ att tu i thetta fallet/ skulle efftersökia det/ som wore min största sidwyrdnat och skam/ till att bejaka och effterlåta. Sturlöger sade: Tu hafwer nu här twå wahl för handen; therföre uthwäl nu hwilket dera tig bäst tycker. Tå swarade Konungen: Jag låhter dock wähl denna gången uthwälia thet/ att tu i mitt ställe/ går emot Kohl/ uthi Enwigs kamp; Men sedan ther effter måste thet gå oß emellan/ som ödet beskiärt hafwer/ säger Konungen. Sturlöger sade: Gif mig nu genast fram trolofningen/ och thet samma måste nu Konungen giöra/ fast om thet gick mykit nödigt efftersom honom syntes Sturlögers och hans Stallbröders sällskap mycket grym och faslig/ till att dragas medh. Och när som thetta war beställt/ draga the strax tillbakas igen/ till Ring Jarl; hwilken strax them wäl undfångnar/ och biuder them till Giästebud. Sturlöger och hans Kamrater förtälia nu huru widt thet war beställt och afstahlat them emellan/ och hurulunda thet hade gådt emellan Konung

Ha-

Jarl vard nu gladur vid þetta, og bidur þæ ad gænga til skemmu Æsu; og sva gióra þeir. Jarl mællte: bidle ættu hier ad svara, dötter. Hvór er sæ madur? sagde hun. Jarl mællte: hann heiter Sturlaugur. Hun svarar: Ei mun mier nu manna skortur. Sturlaugur mællte: Sva hófum vier nu tilætlad, ad eg mune ei vera wonbidill þinn leingur. Jarl seiger sva vera skyllde, sem þau villdu. Er þar nu buist vid ægiætre veitslu, og eckert sparad; þar næst geingur Sturlaugur ad eiga Æsu hina fógru, og voru þau leidd i eina sæng umm kvóllded. Weitslann fór vel framm, og voru menn med giófum utleidder. Þeir Ingolfur ridu nu heim, enn þau Sturlaugur og Æsa voru epter, og undu allvel sinu ræde.

Harald och honom. Wedh deßa tijdender blifwer nu Jarlen mycket glader / begiårandes att the wille gå i Jomfruſtuſwan / till hans dotter Åſa. Hwilket the och giorde. Jarlen ſade: Nu hafwer tu / min Dotter hår en Friljare / till att fågna och ſwara. Jungfruen ſwarade: Hwadh år han för en? Jarlen ſade: han heter Sturlöger. Jomfruen ſwarade: Inter låhrer mig nu fattas Manfolk. Sturlöger ſade? Nu hafwe wij wål få årnat denna gången/ att jag intet långer will blifwa tin Håppfrijare. Jarlen ſade / thet ſkulle nu blifwa ther widh ſom de båſt komme öfwerens. Och ſedan ther effter blifwer ther lagat till ett förnåmt Giåſtebudh och Bröllopp / och intet beſpart. Och medh thet ſamma ſtår Sturlöger Brudgum / och tager Åſa then ſkiöna till ſin åchta huſtru; Och thereffter blefwo dhe ledſagada till en ſång om afftonen. Sedan gick Giåſtebudet wähl af / och blefwo alla Giåſter med gåſwor bårt ledſagade. Jngolſwer rider nu hem tillbakas / med ſitt föllie. Men Sturlöger och Åſa blifwa qwar / och åre wål förnögda med ſin dehl.

9. Capit.

STURLAUGUR finnur WEFREYU.

Eirn morgun er þau læu i hvilu finne, Sturlaugur og Æsa, þæ mællte hun: Er hólm stefna æ hende þier? Sturlau-

CAP. IX.

Hurúledes STURLÖGER beſöker WEFREYA.

Om en mårgonſtund / når ſom Sturlöger och Åſa låge uthi ſin Sång / ſade hon till honom: år någon Fenwigs ſtåmna tigh på hånder / Sturlöger?

laugur. Sva er, ſagde hann. Wid hvórn? ſagde hun. Vid Kol Krappa, ſagde hann; eda hvad kantu þar til ad leggia? Hun ſvarar: far þu, og finn Wefreyu, fóſtru mina, og haf hennar ræd; munu þau þier vel duga. Hier er fingur-gull, er þu skallt henne færa, til jardteikna; og ſeig mier þyke miked under, ad hun take vid þier, og þinum tólf fóſtbrædrum. Byſt Sturlaugur nu, med ſinum filgiórum, og ridur heimann; er ei geted umm ferder hanns, fyrr enn þeir koma æ bœ Wefreyu. Sturlaugur hleypur af bake, og inn i dyrnar ad Kerlingu, lagde hendur umm hæls hennar, og kyſte hana, ſva mælande: Heil og ſæl Kerling. Hun ſnyſt vid honom faſt, og rekur uppæ hann augun, ſvo ſeigiande: Hvór er þeſſe hundingio ſon, er mig leikur ſva hæduglega? og eingenn hefur mier þvilikr þorad ad gióra fyrre: og skal eg þetta grimmlega giallda. Sturlaugur mœllte: vertu ei ſva reid, Kerling min; þvi ad Æſa ſende mig hingad til þin. Hvad er þier ad Æſu? ſeiger Kerling. Hun er

Wiſt är thet / ſade han. Med hwilken? frågade hon. Han ſwarade; emot Kohl then Krokrygguge; Men hwad för ett gott Rådh hafwer tu att gifwa mig uthi thetta fallet? Hon ſwarade: drag nu genaſt bort / och beſök min gamla Foſtermoder Weſreya / och följ hennes rådh, ty the låhra wål komma tig till nytta. Här är nu en Finger ring af Gull / ſom tu ſkalt få henne på mina wägnar / till ett warteku / och ſäg henne ther jämpte / mig wara högt angeläget / att hon tager nu wål emot tigh / tillika medh tina tolf Stalbröder. Genaſt giör Sturlöger ſig reeſefärdig med ſitt föllie / och rider hemman ifrån. Men här förmäles intet om hans reeſa för än the kommo till Weſreyas gård. Sturlöger ſprång af Håſten och inn i dören till Kiäringen / lade händerna om hennes hals och kyſte henne / ſeyandes: Heel och ſäll min Gumma. Hon wände ſig ſnart om / och blänchte på honom med ögonen / ſå ſätjandes: Hwad för en är denna (Hunde-petten) ſom mig ſå förſmädeligen handterar? Och hafwer ingen tillförende tort wiſa migh en ſådan nåſwijſheet; ſkall iag och thet ſamma grymligen hämna. Sturlöger ſade / nåå nåå / war intet ſå endh kiära Gumma; ty Åſa hafwer ſändt mig hiit till tigh. Swarade Kiäringen: Hwad hafwer tu medh Åſa att beſtälla? Hon är min Huſtru / ſade Sturlöger. Är bröllopet redan öfwerſtåndet? frågade hon. Wiſt är thet / ſkedt / ſwarade han. Hon ſade:

er kona min, seiger Sturlaugur. Er loked Bodenu? seiger hun. Sva er, sagde hann. Nu eru brógd i, seiger hun, ad mier var ei boded til bodsens: enn þó skal gióra þad sem Æsa min beider. Nu far þu af klædum, og vil eg siæ bolswóxt þinn: hann giórer sva. Hun strykur hann allann, og þykest hann miked styrkna vid; sva fær hün honum ker ad drecka af. Epter þad gænga þau til stofu, og var frammhafdur hinn meste beine umm kvölldid.

Hun spyr, hvórt Sturlaugur vilie liggia eirnsamann, edur hiæ sier? enn ei skal eg helldur svikja Æsu, fóstru mina, seiger hun. Sturlaugur mællte: þess betur þyker mier, sem eg er nær þier. Þæ liet Kelling eirn stock æ mille þeirra, enn þau lægu æ einu hæginde bæde samann, og ættu samtal umm nóttena. Sturlaugur mællte: hvad leggur þu til med mier, þvi hólmstefna er æ h nde mier, vid Kol Krappa? Svænlega þótte Kerlingu æhorfait, fyrer honum, og mællte: giarnann villde eg þar, gott til-leggia, enn kann þó valla. Um morgunenn biuggust þeir til ferdar,

Huru kommer thet till / något måtte liggia ther under / att jagh war intet budin till Bröllopet; Men åndå skall jagh gióra för min Åsas skull / hwadh hon begiårar. Drag nu af tigh klåderna / och låt migh see tin Kropp / huru han år skapter. Han giorde som hon sade. Sedan tager hon med hånderna allestådes på honom och stryker honom både opp och neder / ther uthaf Sturlöger tycktes bekomma stora kraffter. Ther effter får hon honom ett Kårl till att dricka af / och sedan ginge the in i Stugan / och blef ther mycket kåsteligen och wåhl tillagat om afftonen.

Kåringen frågade Sturlöger / åttingen han wille liggia allena / eller hoos henne; Men intet skall jagh heller i thetta fallet bedraga Åsa / min Fosterdotter / sade hon. Sturlöger swarade / ju nårmare jagh år tig / theß båtter tycker jagh. Tå lade Kåringen en stock emellan them / men the låge både på ett örnegott / och tahltes wedh heela natten. Sturlöger sade: hwadh för råd gifwer tu migh / jag hafwer nu en Enwigs kamp för hånder / emot Kohl then Krokrygguga / Kåringen tyckte fahrligit wara / att sådant stodh honom före / och sade: gårna will jag hielpa tig i thetta fallet; Men kan dock neppeligen. Morgonen ther effter lagade the sigh på heemresan igen / och når the wore / reseferdige / sade Gumman

till

dar, og er þeir voru buner, mællte Kerling vid Sturlaug: Tak hier vid kæpu eirnre, er længfedgar miner hafa ætt, og hefur jafnann gæfa fylgt: reyn og hvórt nockur kraptur er i sverde þvi, er eg fæ þier. Sturlaugur tók vid, og hió i stein einn æ hladinu, og tók af steinshyrnuna; enn rided fiell af sverdenu, og var þad biart epter, sem silfur. Þæ mællte Kerling: þetta sverd skalltu bera æ hólm vid Kol Krappa: enn hier er þier annad, er þu skallt hafa; ef hann beidest ad siæ þad, er þü ætt ad hóggva med. þæ mællte Kelling: far þu nu vel, Sturlaugur minn, gænge þier allt til sigurs og tima, medann þu lifer; og alla þæ giæfu, sem vorer fedur hafa haft, legg eg til þin, sem eg mæ framast: þó er eg hrædd, hversu gænga mune med yckur Kol; Enn tvo syne æ eg, er eg villde þu tæker i fóstbrædralag: sidann snüa þeir burt. Enn er þeir voru skäme komner, kallade Kelling epter þeim, og mællte: villtu, Sturlaugur, ad fóstre minn, Svipudur fare med þier, þvi hann er fiær æ fæte? þad vil eg,

till Sturlöger: Tagh här af mig en Kappa / hwilken mina Förfäder hafwa ägt / och hafwer altijdh hafft lycka med sig. Försök och / om thetta Swärdet något däger / som iag nu gifwer tigh. Sturlöger tog emot wärjan, och högg henne i een steen / som stodh in på gården / så hörnet slög af stenen / men råstet föll af Swärdet / och wardt thet sedan glänßande och klart som Sölfwer. Thå sade Käringen: thetta swärd skall tu bära uthi Eenwigs kamp emot Kohl then Krokrygguga. Men här hafwer tu ändå en annan wärja / som tu kant wijsa fram / ther som han ellest begärar att see thet samma Swärdet / som tu skalt slås med emot honom. Och sade Gumman än tå widare: far tu nu wäl / Sturlöger min / och önskar iag / att all tingh wändes tig till seger och lycka / så länge tu lefwer. Och all then framgång och lycka / som wåra Förfäder någonsin hafft hafwa / önskar iag tigh / som iag allermäst kan giöra / effter min förmåga: Doch fruchtar iag huru thet skal aflöpa emellan tig och Koler. Men iag hafwer twå Sönner / them iag will tu skall taga uthi titt Stallbröderskap / sedan droge the sin wäg Och som the litet stycke kommo bårt / ropte Wefreya effter them / och sade: will tu Sturlöger / att Swipuder min Fosterfader drager med tigh; ty han är lätt att springa? Thee will

eg, sagde Sturlaugur. Kerling hafde feingid Svipude pung litenn, hann stack honum nærst sier, og sidann hliöp hann fyrer Hestum þeirra.

Rida þeir nu leid sina til Gaut-elfar, og er Kolur ei komenn þar. Sturlaugur tialldar bü þæ, sem Kolur var vanur ad tiallda.

10. Capit.

Hœlmgænga STURLAUGS og KOLS Krappa.

Litlu sidar kom Kolur, Sturlaugur geck i möte honum, og helsade uppæ hann. Kolur mœllte: hvór er þesse leide byckiu-sonur, er þorer ad tiallda büd þæ, er eg er vanur ad tiallda? Sturlaugur mællte: Þu munt vita deile, hvór byckju-sonur er, þvi hann var hier eingenn, ædur enn þu komst: En ef þu spyr ad nafne minu, þæ heite eg Sturlaugur. Kolur mœllte: hvad ætlar þü þier, er þü ert hier komenn? Sturlaugur mœllte: Eg ætla ad berjast vid þig. Kolur mællte: Nu ertu brógd i; og diarfur ertu, ad þu œtlar þier sva mikla dul, þar sem eg hefe margaan dreing felldann, er vid mig

will jag gjärna sade Sturlöger. Gumman hade fått Swipuder en liten pungh/ then han glömde näst sin Kropp; Sedan språng han hela wägen för theras håstar. Och rede the nu sin wäg alt till Giöt-Elfwen / hwarest Koler then Krokrygguge war än tå intet ankommen. Sturlöger slog up sitt Tält på thet samma stället som Koler tillförende plågade tälta.

Cap. X.

Om STURLÖGERS och KOLS then Krokrygguges Enwigs-Kamp.

Lijten tijdh ther effter kom Koler. Sturlöger gick emot honom / och hälsade på honom. Koler sade: Hwadför en är thenna Pyckiesonen / som törs att slå upp sina Tält på thet samma stället / som jag plägar? Sturlöger swarade: Tu lährer sielf bäst weta hwilken som Pyckiesonen är / ty then war här ingen / för än som tu kom. Men om tu frägar effter mitt nampn / tå heter jag Sturlöger. Koler sade: hwad hafwer tu ärnat tigh effter som tu äst hijt kommen? Sturlöger swarade: Jag hafwer satt mig i sinnet att slåß medh tigh. Koler sade: Här måste wijst wara något under; och alt för dristigh äst tu / att tu tager thig sädant före / ther som jagh hafwer mångan käcker Karl thielslagit / som emot mig hafwer kampat.

Eller

mig hafa bariſt ; eda hvad dre-
gur Þie til þeſſa? Sturlau-
gur ſvarar : þad ſyrſt , ad Æſa
hin fagra er eiginnkona min,
og skalltu Þar ei vid meiga
taka , Þótt eg falle fyrer Þier.
Kolur mællte: heyri hier æ
fædœmenn , hvad Þinum heri-
ans ſyne hefur i hug komid
ad giόra ; og fyrer Þetta hid
ſama skal eg Þier ecke Þyr-
ma , og skiótt skalltu Þitt lif
læta ; og er Þæ alſynjad : enn
Þό er Þad skade, umm ſlikann
mann , ſem Þu ert. Sturlaugur
ſvarar : hvórge skal eg æ hœle
hopa ſyrer Þier. Nu tialldar
Kolur ſier adra büd umm
kvóllded : Enn er Kolur var
komen til matar , kom Svipu-
dur i tialld hanns , og tekur
pungenn Kerlingar , og ske-
kur i büdenne , og verdur
Þar af reykur mikill. Kolur
rekur upp augun , og mællte:
far i burt hinn vonde hun-
dur , og kom hier ei ſidann ;
Þu munt nockud illt giόra.
Svipudur ſnyr i burtu , ſva ein-
ginn veit hvad af honum ver-
dur: ſofa Þeir af umm nόttena.

Umm morguneann ſtόd Stur-
laugur upp ſnemma , og Þeir
fόſtbrædur , og fara til Eggia-
tinnar (Elfarinnar.) ſetiaſt
nidur , og bida Kols. Hrólfur
Neſia

Eller hwad för orſak drifwer tigh här
till? Sturlöger ſwarade: Thet förſt /
att Äſa then Skiöna är min ächta Hu-
ſtru / och ſkall tu aldrig få henne / faſt
än jag nu ſkulle falla för tigh. Koler
ſade: Hör man här på fåkunnigheeten /
hwad ſom tu / tin Fanens affödе / haf-
wer i ſinnet fattat / till att giöra ; Och
förthenſkull ſkall jagh nu intet ſkona
tigh / utan tu ſkalt med een haſt miſta
titt lijf: effter tu hafwer för nekat mig
att få Äſa then Skiöna. Men dock är
thet en ſtoor ſkada om ſådan en Man /
ſom tu äſt. Sturlöger ſade: Aldrig
ſkall jag thet ringeſta gå tillbakas för
tigh. Sedan ſlår Koler annorſtädz
ſina Tält upp om afftonen. Men ſom
Koler war gången till mältijdz / kom
ther Swipuder in uti hans Tält / togh
Kiäringens pung och riſte then i Täl-
tet / så ther af blef en ſtoor röök. Tå
ſågh Koler ſtort upp med ögonen / och
ſade : gå ſtrax här uth / tu fule hund /
och kom här aldrig mehr / ty tu lährer
wiſt hafwa något elakt för händer.
Swipuder gick genaſt bårt / ſå ingen
wiſte hwar han togh wägen: Sedan
ſåfwo the natten öfwer.

Om morgonen effter ſtodh Sturlö-
ger bittida upp tillika med ſina Stall-
bröder / och ginge the uth på Bärgz-
klippan wedh Elfbredden / hwareſt the
ſatte ſigh neder / och wäntade effter
Kolers ankomſt. Emedlertijdh ſtodh
Rolf Näſia up / går utht Stogen / och
hugger

Nefia ftendur upp, og gein-gur i skóginn, og hóɢur fier kylfu eina ftóra, og hefur i hende fier, og geingur til fielaga finna.

Kolur ftendur upp um morgunen, og fier Sólu umm alla vóllu skina, hann mællte: Þat ætla eg, ad fæ vonde þræll, fem hier kom i giær kvólld, hafe nockra tófra vidhaft, Þæ er ofs hefur litill fógnudur i vered; og þetta mæ fannlega heita dauda fvefn, er vier hofum fofid, og fórum til hólmfens. Þeir fara nu til hólmfens, og katta fellde under fœtur fier. Kolur feiger upp hólmgaugu-lóg æ mille Þeirra, og skyllde hvór vidleggia tuttugu merkur filfurs. og skyllde Þad hvór eiga, er figur feinge. Enn er Þeir voru búner, tók Kolur til orda: Sturlaugur fveirn, fyn mier fverd Þitt. Hann giórer fva. Kolur litur i eggina, og rak upp augun, og mællte: ei muntu mig med Þeffu fverde vinna; far Þu helldur heim, og feigft yfer. komenn; fæ mier vopn Þin, og fend mier Æfu hína fógru og feig henne, ad Þu Þorer ei ad berjaft vid mig, eda hallda henne fyrer mier.

Stur-

hugger fig ther en ftoor Klubba hwilken han togi handen/ och gick thŕr medh igen till fina Stallbróder.

Then famma morgonen ftår och Koler upp/ och feer tå Solen ſkina ófwer heela marken; tå fade han: Jagh troor wift/ att then fula Trålen/ fom hår kom i afftåns hafwer brukat någon trolldomb/ then oß intet låter wål bekomma/ och må thetta i fanning kallas en dódh fómpn/ fom wij hafwa fufwit; och låter oß genaft gå till Slagzplatzen. Sedan ginge the till then platzen/ fom Enwigzkampen ſkulle ſtå/ och lade en Skinfell under fina fótter. Uteropade tå Koler ófwerliudt Eenwigz-kamps Lagen emellan them; Och ſkulle hwar thera lägga fitt wederlagh till tiugu marker Sólf/ hwilka penningar then ſkulle upbära/ fom Segren bekomme. Och fom the hade på begge fijdor lagat figh till redz/ begynte Koler fåledes fitt taal. Sturlóger tu unger Swån/ wifa migh tin tin wårja. Sturlóger giorde fom han begiärte. Koler fåg i äggen/ blångte ſtort up med ógonen/ och fade: Intet låhrer tu ófwerwinna migh med thenna wårjan; Drag therfóre heller heem tillbakas igen/ och fägh att tu äft af mig ófwerwunnen. Men lefwerera mig fórft tina Wapen/ fänt fedan Äfa then Sklóna till mig/ och fäg henne/ att tu intet tordes ſlås med mig/ eller behålla henne fór migh.

Stur-

Sturlaugur svarar: Ecke sigrar þu mig med ordum einum, þvi eg sie at þu ert yferkomenn af hrædslu; og mun þier skammt til ills dauda. Kolur var reidur vid ord hanns, og mœllte: þad skalltu finna, þinn vonde hundur, ad eg skal þier ei þyrma. Þæ kastar Sturlaugur sverdenu, er hann synde Kol, enn tók Wefryu naut undann fellde sinum, og bræ. Kolur mœllte: hvadann kom þier Angurvadall? og eg munde nu ei hafa geingit æ hólm vid þig, hefde eg vitad þad. Sturlaugur svarar: þad skipter þig aungvu; og er þier illa fared, ad þu hrœdest fyrer sverde einu. Þæ hió Sturlaugur til Kols, og klauf skiólldenn allann. Kolur hió æ móte, og klauf og allan skiólldenn. Þæ hió Sturlaugur til Kols utan æ hialmenn, og klauf hialmenn, og af vænga fylluna, og sva æ óxlina, ad i herdarbladenu nam stadar. Kolur stód riettur, og gaf sig ecke ad. Þæ hliop ad Hrólfur Nefia, med kylfuna, og rak æ blódrefilenn, sva sverded geck nidur i bükenn: og fiell þar Kolur, enn Sturlaugur fieck

Sturlöger swarade: Intet låhrer tu öfwerwinna mig med tina stoora ordh; ty iagh seer nu / att tu äst heel räddder / och låhrer tu intet hafwa länge att bijda effter een elak dödh. Koler blef wred wed hans tahl / och sade: Thet skall tu få förnimma / tin fuula hundh / att iag skall intet skona tigh. Tå kastade Sturlöger från sigh then wärjan som han hade wijst Kol / men togh Wefrenas goda Swärd igen / undan sin skinkiortell och swingade then i lufften. Koler sade: Hwarest hafwer tu bekommit then wärjan Angerwadel? Och skulle iagh nu intet hafwa gått uthi Eenwigs kamp emot tigh / ther som iagh hade sådant tillförende wist. Sturlöger swarade: Bekymbra tigh intet ther om; Men thet ser iagh / att thet är mycket illa beskaffat med tigh / ther som tu fruchtar tig för en wärja. Tå hugg Sturlöger till Kohl / och klöf hans heela Sköld sönder. Koler hugg emot / och klöf så Sturlögers Sköld. Sedan hugg Sturlöger åter igen till Kohl uthan på Hiälmen / och togh swärdet then samma sönder / skärandes med det samma alt kiöttet af kinnbenet / gick altså swärdet neder på axlen / stanandes i skullerbladet; Koler stod äntå räter / och låt som han skiötte lijtet om thenna skråman. I thet samma spräng Rolf Näsia ther till / med klubban / och slogh med then samma på Swärdzfäslet / så swärdet gick neder i buuken / och ther medh föll Koler dödh neder till Jorden. Men Sturlöger bekom

fieck figur, og vard frægur af þessu verke.

Epter þad reid Sturlaugur til Wefreyu, og var Kelling ute, og fagnade honum vel; þar var þæ fyrer Svipudur: þar voru þeir umm nöttena; og liet Kelling vel yfer þessu verk; og er þad satt, sagde hun, ad sæl er Æsa, Föstra min, ad hun æ sodann mann, sem þu ert; og mun þier hiedan af hefiast allhyggelega ræd, ef þu kañt til ad giœra: Enn þat er eg hrædd umm, hvórsu fare; villda eg ad þier geinge vel, og eige skal þier Kelling þesse verre enn eingenn.

Nu ridur Sturlaugur möts vid Hring Jarl, hann tók blidlega vid þeim; og vard Æsa feigenn bónda sinum.

Þesse tidende koma til eyrna Haralde Kónge, og bió honum miked i skape, umm þennann atburd, sem sidar bera rauner til: Enn aller frændur Sturlaugs þótteust hann ur heliu heimtann hafa.

kom segeren / och blef mycket berömder för thenna gärningen.

Ther effter redh Sturlöger igen till Wefreya / war Gumman tå uthe på gården och undfångna de honom wähl. Swipuder war och så tå hemkommen / och drögde ther natten öfwer: Tyckte Kåringen mycket wähl om thenna gärningen; och är thet sant / sade hon / att min Fosterdotter Åsa är mycket lyckelig / ther som hon hafwer sådan en Man / som tu äst; och lärer här effter tin lycka med gott förstånd / och förnufftighet befrämias: ther som tu elliest gifwer sielfwer wähl acht uppå: Men iagh fruchtar åndå therföre / hurn thet låhrer gå med tijden / wille iag gärna önska / att all ting ginge för tig lyckeligen. Och skall thenna Gumman intet wara tig sämre än någon annan.

Effter thetta rijder Sturlöger till Ringer Jarl / och tog han mycket wäl emoth honom / och hans sälskap; blef och Åsa glad wed sin Mans heemkomst.

Konungh Harald fick höra theßa tidender / och tychte honom mycket om thenna händelsen / som sedermera i thenna Historian förmäles och uthwisas. Men hela Sturlögers Slächt frögdades öfwer hans återkomst / lijka som the hade fått honom igen ifrån döden.

Fræ FRADMAR, Brôdur KOLS KRAPPA.

Eirn dag sem Hringur Jarl geck üte, og menn hanns voru æ leike fyrer honum, sæu þeir mann rida af mórkenne framm, æ raudum heste; hann var brynjadur allur, mikell vexte, hiælm hafde hann æ hófde, og var girdur sverde, gullsmelltann skiólld æ hlid, og hóggspiót i hende: Hann reid fyrer Jarl, og kvadde hann. Jarl tók honum vel, og spurde hvór hann være? Hann sagde: óvant er nafn mitt, og heite eg Fradmar; vid vorum brædur Kolur Krappe og eg. Enn þad er mitt erinde hingad, ad eg vil gænga æ hólm vid Sturlaug; þvi eg vil ei bera brôdur miñ i fióde. Sturlaugur svarar: til hólmgaungu er eg büenn, þæ þu villt; enn epter illañ mann ættu ad mæla, þar Kolur var. Sva var, sagde Fradmar, enn þó var hann mier mióg skylldur, og vil eg þvi berjast vid þig. Þar ed Kolur fiell austur vid Gautelfe, þegar lidur hæveturenn. Sva skal vera svarar Sturlaugur: Nu ser Fradmar leidar

Om FRADMAR / som war KOL then Krokryggeges Broder.

Thet hände sig en dagh / när som Ringer Jarl gick ut på Leekeplatzen / tå och hans Män leekte för honom / såge the een Man rijda fram uhr marken; på een röd Häst. Han hade ett helt Harnest på sigh / och war stoor till wäxt; Hielm hade han på hufwudet och Swärd uthi sitt gehäng / en förgylt Sköldh på sijdan / och ett Huggspiut i handen. Han redh dijt som Jarlen war / och hälsade på honom. Jarlen tog wähl emot hans hälsning / och frågade hwad för en han war? han swarade: Mitt nampn är lätt att minnas / och heter iagh Fradmar; Och wore wij Bröder Koler then Krokrygguge och iagh. Men mitt ährende hijt thenna gången är thet / att iagh will gå uthi Enwigs kamp emot Sturlöger; ty iag will intet bära min Broder i pungen. Sturlöger swarade: Jag är tillredz att gå uti Enwigs kamp emot tigh / när tu begärar; Men en elaker Mans dödh hafwer tu att hämnas / sådan som Koler war. Thet war wäl sant / swarade Fradmar; Men dock war han myckit när i Slächt med migh / och therföre will iag änteligen slås med tigh / på thet samma stället / som Koler blef slagen öster wed Götälfwen / när som högsta Winteren är förbij. Jagh skall wäl möta tigh der / swarade Sturlöger.

leidar finnar; og leid þad af, sem epter var sumarsens. Eina nótt er þau Sturlaugur og Æsa voru hvilu finne, mællte hun: Er hólmstefna æ hende þier, Sturlaugur? Hann sagde sva være; eda hvórt ræd leggur þu mier umm þetta? Far þu og finn Wefreyu, fóstru mina, og haf heonar ræd, seiger hun. Sva skal vera, sagde Sturlaugur. Hann fer nu æ fund Wefreyu, er Kerling úte, og fagnar þeim vel, og eru þeir þar umm nóttena. Umm morgunenn spyr Sturlaugur Kerlingu ræds umm hólmstefnuna? Kerling mællte: vid hvórn skalltu nu æ hólm gænga? Fradmar heiter sæ, seiger Sturlaugur, og er bróder Kols Krappa. Sliker tveir, sagde Kerling; og er þad illt, ad þid skulud berast Bana spiót epter; þviad Fradmar er er hinn vaskaste madur, og af þinum bestu ættum; enn Kolur hinn veste, og þræls ættar: og sæll være sæ, er þvi kiæme æleides, ad þid værud belldur viner, enn fiandmenn. Enn hier kañ eg ei til ad leggia; og mun fara ad andou med yckur: Enn fara skal Svipudur fóstre mian

Thereffter drager Fradmar bort igen sin wäg/ och ledh så then tijden/ som igen war af Sommaren. Emedler tijd hände det sigh een natt/ när Sturlöger och Åsa låge i sin säng/ sade hon till honom: Är någon Enwigzkamps stämning tigh på händer/ Sturlöger? Han swarade/ att dhet war wist: Men hwadh för råd kan tu gifwa mig uti thetta fallet/ sade han. Drag nu genast till min Fostermoder Wefreya/ swarade hon/ och fölg hennes rådh. Det skall iagh och giöra/ sade Sturlöger. Sedan drager han strax till Wefreyas hemman/ war Gumman tå ute på gården/ och undfägnade them wäl; drögde the altså ther natten öfwer. Morgonen effter frågade Sturlöger huru han skulle båra sig åth uthi thenna Enwigzkämpningen/ som honom war på händer. Gumman swarade: Emot hwem skall tu nu gå Enwigz kamp? Then samma heter Fradmar/ swarade Sturlöger/ och är Kol then Krokrygges Broder. The äre twå olijka Karlar/ sade Käringen/ och är thet myket illa att i begge twå skole wara så harmgiruga att en will mörda then andra; ty att Fradmar är en käcker Karl och af en god Slächt: men Koler den wärste/ och af Trälls ätt/ och wore then wist lyckfaligh som thet kunde uthrätta/ att i blifwe snarare wänner/ än som i skulle slåß. Men uti thetta fallet kan iagh intet hielpa tigh/ utan öder låter råda Eder emellan; Dock skall min Foster-

minn med þier. Nu fara þeir leidar sinnar, og lietta ei fyrr, enn þeir koma austur ad Gautelfe; og reid Fradmar þæ ad ódrumeigenn. Hittast þeir, og frietrust almœlltra tidinda, stiga af bake, og tiallda hvó ter med ódrum, og sofa af umm nóttena.

Fosterfader Swipuder resa med sigh. Sedan droge the sort sin koos till deß de komme öfter till Giötelfwen / och red Fradmar till Elfwebackan på andra sijdan. Ther med råkades the; och frågade hwar andra om allmänna tijdender. Stegho sedan af sina hästar / slogo sina Tält opp med hwar andra / och såfwo then natten öfwer.

12. Capit.

Fræ Kóppum STURLAUGS og FRADMARS.

CAP. XII.

Om STURLÖGERS och FRADMARS Hållter.

Umm morgunenn standa þeir upp snemma, og fara til hólmsens, og setiast i læg eina nidur. Fradmar mœllte: Hvórt wilie þier, ad vidr reinum fyrri, eda Menn ockar? Sturlaugur svarar: Gott þyke mier, ad hafa gaman af móonum minum.

Hrólfur Nefia stód upp, og mœllte: Hvór skal mier i móte? og bió sig til glymu all-liettelega; sidann rædur hann æ Blæmann eirn, er var i lide Fradmars; glyma þeir allsterklega, og var þeirra Adgængur bæde hardur og lángur. Mikill var aflsmunur med þeim; því Blæmadurenn bar Hrolf þængad sem hann villde. Hann villde færa Hrólf nidur, enn hann kom

Om morgonen bittida stode the opp ginge till Enwigs platzen / och satte sigh ther sammastädes neder uthi en groop på Marken. Sedan frågade Fradmar Sturlöger och sade: Antingen willen J / att wij skole först försökia med hwar andra eller wåra Män? Swarade Sturlöger: Mig tyckes gott / att hafwa först gamman af mina Män / och see huru the bära sig åth.

Med thet samma stodh Rolfwer Nefsa opp och sade: Hwilken skall emot mig? Sedan lagar han sig till att myckel behändeligen / går ther medh emot honom en Blåman som war i Fradmars föllie och begynte att bråtas medh honom myckel starckeligen / war theras täfling mycket hård och stodh långe på: Men på theras starkheet war stor åthskillnad / ty Blåmannen bar och förde Rolf hwart som han behagade / wille doch gärna slå honom omkull: men Rolfwer wiste wål

att

kom jafnann fótum under sig. Blæmadurenn var mikell, sem Rise; digur, sem naut; enn blær, sem Hel; hann hafde klær sva miklar, ad þær voru likar Arnar-klóm. Nu bar Blæmadurenn Hrólf ad læginne, og villde færa hann nidur æ kylfuna: Enn Hrólfur stack fótum vid, sva fast, ad þeir brucku bæder i burtu, hvór fræ odrum: fiell Blæmadurenn æ bak aptur, og vard under honum steirn mikill, og brotnade Hryggurenn sundur. Enn Hrólfur hliop strax æ fætur, og þreif kylfuna, og bardæ Blæmannenn til heljar. Hrólfur var allur blær, og blódugur, og rifed vida holld af beinum honum: Sturlaugur þa kar honum sina frammgaungu.

Sæ madur var med Fradmar, austan af Sviþiód, er Þórdur hiet, hann var mikill madur og sterkur: honum æ móte gieck Hrafn hinn hæl, og hófu þeir sitt einvige allhraustlega: Enn sva lauk, ad Hrafn fiell fyrer þórde.

Þæ geck framm Jókull, og mællte: Hvór skal mier i móte? Madur stód upp, er Froste hiet, og mællte: mun þad ei riettast, ad Frosted mæte Jók-

lenum:

att sätta fötterna under sig. Blåmannen war stoor som en Rese/ tiocker som ett nööt/ och swartblå som sielfwa döden: Han hade och så stora nagler/ att the wore lijka som Örneklor. Nu tager Blåmannen Rolfwer opp och bär honom till gropen/ willandes slå honom omkull på klubban. Men Rolfwer spjärnade så fast emot med fötterna/ att the med det samma slåpte hwar andra/ och skildes åt; Föll Blåmannen baklänges till Jorden/ och war under honom en stoor steen/ emot hwilken ryggen gick sönder. Men Rolfer sprang straxt opp/ togh Klubban/ och slogh ther med Blåmannen till dödz. Rolfwer war nu helt blå och blodig/ och mångastädes war köttet slitet från benen på honom. Sturlöger tackade honom hans manneliga uträttande.

Ther war och een Man medh Fradmar/ östan ifrån Swerige/ som heet Thorder/ han war en stoor Karl/ och mycket starker. Emot honom gick Rafn then höge och begynte the sin Enwigskamp mycket starkeligen: men ther lycktades således/ att Rafn föll/ och Thorder behölt segeren.

Sedan går Jökel fram och frågade hwilken skall emot migh? Tå stodh ther opp en Man af Fradmars föllje/ som heet Froste: Skall ther intet wara tillbörliget/ att Frostet går emot Jöcke-

len?

fenum: Þeir berjast leinge, Þar til ad Jókull fiell fyrer Frosta; og þótte Sturlauge stórmikell skade ad, umm fóstbrædur sina: Enn þad var æskiled, ad hvórugur skyllde ódrum adveita.

Finnur einn var med Fradmar, og var honum skipad æ móte Svipude; Þeir gægast nu ad, og berjast helldur hardt og tidt, sva ei fieck auga ækomed; og hvórugur kom sære æ annann. Enn sem Þeir litu til i annad sinn, er hiæ stódu, voru Þeir horfner; enn þar voru komner Hundar, og bitust mióg ækaflega. Og er minst varde, voru hundarner horfner; enn Þeir heyrdu, i loptenu, ólæte mikel; og litu menn tvær Ernur fliúga i loptenu, og reif hvor adra med nefionum, sva blóded fiell æ jordena nidur. Enn sva lauk med Þeim, ad ónur fiell daud, enn ónnur flaug burt, og vissu menn ecke hvad af henne vard.

13. Capit.
Hólmgænga STURLAUGS og FRADMARS.

Þæ stód Fradmar upp, og mællte: mun ei ræd, ad vid

len? The sloges en lång tijd och på thet sidsta blef Jöckel thielslagen af Frosta. Och tychte Sturlöger att thetta war en stoor skada om sina Stallbröder. Men thet war ther jempte förordat / att ingen skulle hielpa then andra.

En Finne war medh Fradmar / och war honom befalt att gå emot Swipuder. Gingo the nu emot hwar andra / och sloges / både hårdt och behändigt / så att ingen kunde grant fästa ther öga på / och dock lijkwähl kunde ingendera sarga then andra. Men när som the / som tå were närwarandes sågo till andra gången / wore the begge twå förswundne; Men i theras ställe wijste sig twå Hundar / hwilka bete hwar annan myket yfrigt och gråsligen. Och strax ther effter när som man minst tänkte ther på / wore Hundarna åter igen oförmodeligen förswundne; Men ther jempte hörde man i lufften ett gråsligt skrij och med thet samma syntes twå Örnar flyga i lufften / riswandes och hackandes hwar andra med sina näbbar / så bloden föll neder på Jorden: Hwilket sålunda på thet sidsta lycktades them emellan / att then ena Örnen föll döder nedh på marken; Men then andra flög bort sin koos / och wiste man intet hwar han tog wägen.

CAP. XIII.
Om STURLÖGERS och FRADMARS Enwigz-kamp.

Tå stodh Fradmar opp och sade till Sturlöger; Skall nu intet wara rådli-

vid reynum med ockur? Büeon er eg, seiger Sturlaugur. Nu kasta þeir fellde under fætur sier.

Sturlaugur bregdur þæ Wefreyu-naut: Enn er Fradmar sæ þad, mællte hann: Hvadann kom þier Wefreyunautur? Sturlaugur svarar: hirdtu alldrei hvadann hann kom. Fradmar mællte: Ei munde eg hafa geinged æ hólm vid þig, ef eg hefde þetta vitad; og fieck eg ei fyrr ædru i mitt brióst. Fradmar seiger upp hólmgaungu lóg, og æ Sturlaugur ad hóggva fyrr; hann hió til Fradmars i hiælmenn, og af þad sem nam; og sva i skiólldenn, og klauf hann allann nidur i spord, sva at i jordu nam stadar: Enn blódresillen nam bryrnar, og bryngúna; og hlióp þegar blódfyrer augu honum, sva hann sæ ei; og þar med blæstur mikill i særenn. Fradmar hió þæ til Sturlaugs, og klauf allann skiólldenn. Sturlaugur hió þæ til Fradmars, og fór æ sómu leid, og vard Fradmar þegar óvigur. Hann setrest þæ, og mællte, þu hefur nu i hellsta lage óvin i hende þier;

rådligast att wij försökia med hwar annan? Jagh är redan färdig/ swarade Sturlöger. Sedan lade the neder en en stoor hudh under sina fötter.

Nu drager Sturlöger uth Swärdet Wefreya skänk. Och när som Fradmar sågh thet/ sade han: Hwarest hafwer tu bekommet Wefreyas skänck? Swarade Sturlöger: skiöt du intet om hwar ifrån han är kommen. Fradmar sade: Intet skulle iag hafwa gått emot tigh uti Enwigz-kamp/ ther som iagh hade thetta tillförende wettat: Och fick iag aldrig för något fruchtande/ eller befahrande uthi mitt bröst. Nu öfwerlyser Fradmar Holmgånge eller Enwigzkamps Lagen them emellan/ och skulle Sturlöger hugga första gången. Sedan hugger han till Fradmar i Hiälmen/ och togh af så mycket som wärjan råkade och ther med Sköllden/ klyfwandes honom helt och hållit neder igenom till den yttersta ändan/ så att swärdet stanade i Jorden: men udden skar ther jempte ögbonbrynen och bröstet/ så bloden ran för Fradmars ögon/ att han intet mehra såg/ och med thet samma begynte och såren att sullna. Dock hugger Fradmar åter igen till Sturlöger/ och klöf heela Sköllden. Sturlöger hugger till Fradmar andra gången/ och gick thet lika som tillförende: wart Fradmar ther med odugelig till att slåß länger thenna gången: Therföre satte han sigh neder/ och sade: Tu hafwer nu rätt i synnerheet en farlig

Þvi ad sverd þitt er fullt af eitre, og illsku og hógg af mier hofuded sem fyrst; þvi ad eg vil ei lifa vid harmkvæle. Sturlaugur mællte: villtu þiggia lif af mier? Fradmar mællte: Gott þyke mier, ad þiggia lif af þier; enn fyr er komed þyke mier nu lifenu. Þeir flytia hann nu utan ur eynne, og inn i búd sina, og er þæ minne von manns. Og er sva war komed, heyra þeir úte dunur miklar; enn er út var komid, þæ var þar komenn Vefreya med vagn sinn, og spyr, hvórsu þeim fære ad? þeir seigia, ad Fradmar være ad dauda komenn. Kerling mællte: berid hann út hingad, ei er undar hvar hann deyr: sva var giórt, sem hun bad. Sturlaugur mællte: Willtu læta fara med þier fleire menn? ei vil eg þad, sagde Kerling, eg er vel fær ein. Ekur hun Fradmar, enn þeir sitia epter: lidur sva af nóttenn.

Umm morgunenn byr Sturlaugur ferd sina; Froste geingur ad Sturlauge, og mællte: giarnann villde eg vera i ferd med þier, og þinum fóstbrædrum. Sturlaugur svarar:

tig owän i handen / effter som tin wärja är med förgifft och ondsko heelt bemängd/ och hugg nu therföre hufwudet af mig/ med thet första; Ty iagh will intet lefwa medh någon qwal / eller wanskelighеet. Sturlöger sade: Ther som tu ännu wilt behålla titt lijf / och bedia mig ther om / så will iagh gifwa tig det. Fradmar swarade: Gått tyckes migh att så mitt lijf till gifnings af tigh: Men migh tyckes som thet lårer rått nu wara beståld med migh. The toge honom nu straxt med sigh / förde honom ur Öen / och heem i sitt Tält: war tå lijtet hopp till lijfs hoos honom. När så wida war kommit / hörde the uthanföre ett stort dundrande; och som the komme uth / war Wefreya ther kommen med sin wagn / och frågade / huru thet stodh till med them? The sade / Fradmar wore hart när döden. Käringen sade: Bårer honom hijt / ty thet är intet stort angeläget / hwarest han döör. The giorde såsom hon begiärte. Sturlöger sade: will tu att flere Män skola föllia tigh? Intet will iagh thet swarade Käringen / ty iagh orkar rätt wähl att reesa allena. Och ther medh åker hoon bårt medh Fradmar / men the såte qwar effter och lijder nu sålедes natten förbij.

Om morgonen giör Sturlöger sigh reesefärdig. Froste går till honom / och sade / mycket gierna wille iag wara uthi titt och tina Stallbröders fölie. Sturlöger swarade: Jagh troor / att thet lähret

rar: eg œtla vel golled fyrer Jókul, þar sem þu kemur i stadenn. Nu giórdest hann fóstbróder Sturlaugs, og rida sidann burt, og lietta ei fyrr enn þeir koma til Wefreyu. Svipudur og Fradmar stódu bæder üte alheiler: þeir Sturlaugur voru þar umm nóttena, i gódu yferlæte. Umm morgunen tók Wefreya til orda: Þad villda eg, Sturlaugur, ad þid Fradmar svœrust i fostbrædralag, þar hann er frœknaste madur, fyrer allra hluta saker. Sturlaugur seiger, sva skyllde vera; þvi þad mun mier betur gegna. Nü sverjast þeir i fóstbrœdralag, og skal hvór annars hefna, sem skilgetner brœdur.

låhrer wara wåhl betalt för Jöckels dödh/ ther som tu kommer i hans ställe. Ther med blef han Sturlögers Stallbroder/ och redho the sedan bort/ intet stanandes förr än the komme till Wefreya. Swipuder och Fradmar stode begge twä uthe på gården. Och ther hwilade Sturlöger med sitt föllie natten öfwer/ uthi godh wählfägnat. Om morgonen begynte Wefreya sitt taal således: Thet wille iagh/ Sturlöger/ att tu och Fradmar swores uthi Fostbrödralagh tillsammans effter som han är en then wigaste och förafte Man uthi all ting. Sturlöger säger/ att det skulle skee/ ty thet låhrer och bekomma migh båtter. Thereffter swores the uthi Fostbrödralagh/ och skulle hwardera hämna then andras dödh/ liika som ächta födde Bröder.

14. Capit.
Forsending STURLAUGS epter Urarhornenu.

Epter þad rida þeir Sturlaugur i burt, og allt þar til, er þeir koma nœrre bygdum Hrings Jarls; þyker þeim kymelega (kynlega) vidbregda, þvi hóllenn var óll þakenn mónnum; var þar þa komenn Harralldur Kóngur, med þriu hundrud manna, og ætlade ad brenna Hring Jarl inne,

CAP. XIV.
Huruledes STURLÖGER blifwer af Konung HARALD Gullmunn bortsänder/ att söka efter Bäffeldiurs Hornet.

Ther effter redh Sturlöger och hans Sällskap bort tådan/ och alt ther till the komme till Ring Jarls Gårdh; tyckes them tå mycket underligit wara att see på huruledes såsom ther tillstod; ty Jarle sahlen war all med Folk besatter/ och war Konung Harald tå tijt kommen/ med Trehundrade Män/ och ärnade att brånna Ringh Jarl ther inne

inne, og Æſu hina vænu: ſiæ þeir, ad allur bærenn er i loſum loga; og er Haralldur Kóngur ad brennunne.

Nu ſiæ þeir Sturlaugur hvar menn gænga, nedan ur Jardhúſenu, og þangad ad ſnúa þeir: og þeir Sturlaugur kenna, ad þar er komenn Hringur Jarl, med alla ſina hird; og þar var Æſa hin fagra med honum: vard þæ fagnadar-fundur med þeim. Epter þetta rida þeir æ fund Kóngs, þar ed hann var ad brennuna, þeir voru alvopnader, og heſtar þeirra. Sturlaugur mællte þæ: finnunſt vid nu hier, Haralldur Kóngur, enn eige i baſinu: Enn illa er þier farit, þar þú ert bæde ragur, huglaus, og heimskur. Kóngur ſeiger: ecke hirde eg umm Illmæle þin; enn þad er þier ad ſeigia i móte, ad þú skallt óhræddur vera, nema þú færer mier Urar-horned, þad eg tynde fordum. Enn nafn mun eg gefa þier med ſendeforinne, og skalltu heita Sturlaugur hinn Starf-ſame, þad mun vid þig feſtaſt; þui Jafnann mun yckur fóſtbrædrum ſtarf-ſamt verda, medann þier lifed, ef þier komed

inne / tillijka medh Åſa then Sklöna: ſågo the nu / att heela Byen ſtodh i luſan låga; Och war Konung Harald ſielfwer ther wed bålet närſtadder.

Rätt i thet ſamma fick Sturlöger och hans medföljare ſee / hwareſt ſåſom Folk kommer gångandes upp uhr ett Jordhuus / och wände ſig therföre dijt/ kände the nu att ther war kommen Ringer Jarl / med alt ſitt Håff-folk; ther wor och ſå Åſa then Sklöna med honom och blef ther en ſtoor fågnad them emellan när the ſunnes. Sedan redo the till Konungen / ther ſom han war wed Bålet; the wore alle ihoopa heelt bewäpnade / ſåſom och theras Håſtar wähl förſedde och uthruſtade. Sturlöger ſade: Skulle wij nu råkas här / Konung Harald / och intet uth på haſwet? Men mycket illa är thet fatt medh tig / ther ſom tu åſt både fruchteſam / hägliöſes och tokått. Konungen ſwarade: Intet achtar iagh mycket titt förſmädeliga taal: Men thet will iagh ſäga tigh här emot / att tu ſkale aldrig ſå wara förutan fruchtande och räddhoga för mig med mindre tu ſkaffar mig Båffeldiurs hornet, hwilket iag tillförende borttappade. Men titt nampn ſkall iag nu gifwa tig / jämte thenna bortſändningen / och ſkall tu heeta Sturlöger then arbetſamme. Tårar och thetta nampnet föllia tigh här effter; ty alt ſtadigt lårer tu och tina Stallbröder hafwa nog att beſtälla / ſå länge i lefwen/ ther ſom J ellleſt kommen tillbaka igen/

af

komed aptur úr þessare ferd, sem eige skyllde vera. Sturlaugur svarar: hvórt skal eg epter þvi leyta? Kóngur seiger: hygg þu siælfur fyrer þvi. Sturlaugur svarar: ófalled er mier ad fara sendefór þina; enn allt þú þykest þraut fyrer mig leggia, þæ skal eg lifenu voga. Ried Kóngur þvi ei til bardaga vid þæ, ad honum þótte flockur þeirra fóstbrædra, helldur hardfeingenn. Bædu nu hvórier adra vel lifa, og skiliast vid sva búed: ridur Sturlaugur, og þau óll samann nordur til Naumu-dals, og sætu þar umm veturenn.

af thenna reesa/ hwilket aldrig skulle skee. Tå frågade Sturlöger. hwarest skall jag thetta Båffeldiurs Horn upsökia? Swarade Konungen: War tu sielf bekymbrat ther om. Sturlöger sade: Wißerligen går emot min tanka/ att taga på mig thenna resan för tin skull; Men effter som tig tyckes/ att tu här igenom sätter mig uthi stoor- lifzfara / så will jag nu therföre wåga mitt lijf uthi thetta fallet. Och torde Konungen intet slåß med them/ effter honom synntes Sturlögers/ och hans Stallbröders sällskap mycket frijmodiga /: och altså intet gått till att nappas med them: Både the nu hwar andra wäl att lefwa / och skiltes ther med åth. Ther effter red Sturlöger och the alle samptelligen norr uth till Nåmedalen och blefwo ther öfwer wintteren.

15. Capit.

STURLAUGUR spyrst fyrer um Urar-horned.

Eirn dag kom Æsa ad mæle vid Sturlaug, og mællte: Er sendeferd æ hende þinne, sagde hun? satt er þad, sagde hann; eda hvad leggur þu til ræds med mier, huórt eg skal leyta ad horne þessu? Æsa sagde: fyndu Wefreyu, fóstru mina, og haf hennar ræd.

Þegar epter annann dag biuggust þeir heimann, og ridu til Wefreyu; og stód hun þæ

CAP. XV.

Huruledes STURLÖGER frågar effter Båffeldiurs Hornet.

En dag hände thet sig att Åsa sade till Sturlöger och frågade: hafwer tu någon reesa för handen? Wist är thet sant/ swarade han/ eller hwad gifwer tu mig för råd/ hwarest jag skall söka effter thetta Hornet. Åsa sade: Besök min gambla Fostermoder/ Wefreya och följ hennes råd.

Strax om morgonen effter giorde the sig reesefärdiga hemman ifrån/ och redho till Wefreyas gård / war Gumman

Þæ üte, og fagnade þeim vel: og voru þeir þar umm nótte na. Lñ umm morguneñ mællte Sturlaugur til Wefreyn: Hvad kann tu ad seigia mier af hornenu, er Urar-horn heiter? Kerling mallte: þad er bæde, eg kann ei fræ ad seigia, enda vil eg ei. Sturlaugur mællte: weistu nockurn þann, er þar kunne fræ ad seigia? þvi eg vil þad giarnann vita. Wefreya sagde: Jærngerdur heiter syster min, far til hennar, og vit hvórt, hün kann ei til ad seigia. Rida þeir nu burt, og lietta ey fyrr; eñ þeir koma þangad, sem Jærngerdur æ fyrer ad ræda: þeir eru þar umm nóttena. Sturlaugur spyr, hvad hun kunne ad seigia fræ Urar-hornenu? Hun svarar: þar kann eg ei fræ ad seigia; enn veit eg konu, sem seigia kann fræ þvi. Sturlaugur spyr, hvór hun være? Snælaug heiter syster min, seiger hun, hana æ Hundolfur Kóngur æ Hündingia lande; hun mun kunna ydur æ þvi ad fræda, hvar Vrar-hornsens er ad leyta: Enn ydur er ei fært þangad ad komast; þvi þad er hin mesta hæska ferd. Ridu þeir fóstbrædur nu heim.

man tå utfe på Rårgården och undfågnade them wäl: wore the ther öfwer natten. Men om morgonen sade Sturlöger till Wefreya: Hwad kan tu att seya mig af thet hornet/ som kallas Båffeldiurs/ eller Wild-Oxehorn? Gumman swarade: thet är nu beggie dehlen att jag intet weet theraf att sâgia; och icke heller will jag. Sturlöger sade: weet tu ellest någon som kan mig ther om beråtta/ jag wille thet gärna wetta. Wefreya swarade: Jag hafwer en Syster/ som heter Järngård besök then samma/ och hör effter om hon intet weet beråtta tigh ther om. Sedan redo the bort/ intet för stadnandes/ än the komme tijt som Järngård bodde: och fördrögde the ther öfwer natten. Tå frågade Sturlöger henne om om hon något wiste att beråtta honom om Båffeldiurs hornet? hon swarade: Ther kan jag intet om att beråtta/ men wähl weet jag en qwinna som ther om hafwer wetenskap. Sturlöger frågade/ hwilken then wore? Hon heter Snålögh/ och är min Syster/ swarade Kåringen; Och hafwer Konung Hundolf i Hundingieland henne till Hustru; Hon låhter wist kunna giöra tig wiss ther om/ hwarest som Båffeldiurs hornet är att efftersökia. Men thet är helt omögeligit för eder/ att kunna komma dijt/ ty thet är en then fahrligaste resa. Nu redh Sturlöger och hans Stallbröder hem igen.

16. Capit.

Wóku-nótt þeirra Fóst-brædra.

Þad er nu þessu nærst ad segia, ad Sturlaugur byr litlu sidar ferd sina, og þeir aller fóstbrædur, og hafa alls hundrad manna, og eitt skip. Sturlaugur mællte vid Hring Jarl, og fódur sinn, og bidur þæ ad siæ at med Æsu, medann han wære i burtu; og gótze hanns óllu, sem epter være. Nu sigla þeir Sturlaugur, er þeir voru büner, nordur fyrer Hælogaland, og Finn mórk, og Watns-nes, og inn æ Ollsla vik, og kasta akkerum, og liggia þar umm nóttena, og bugguſt umm. Hlutaſt þeir umm epter þad, hvór vaka skule; og hlaut Æke ad vaka hinn fyrsta þridiung, Fradmar annann, enn Sturlaugur hinn þridia. Enn er menn voru aller sofnader æ skipenu, nema Æke, tók hann bæt, og rær med lande framm, üt med nesinu; hann heyrde, ad geingit er uppí griótenu. Æke tók til orda, og mællte: hvórt skal eg heilsa hier karlmanne, eda konu? þæ var honum svarad: vist er þetta kona. Hvad heiter

Cap. XVI.

Om STURLÖGERS och hans Stallbröders Nattwakande.

Här näſt hafwer man thet att förtälla/ att Sturlöger giör ſigh reſefärdig tillika med alle ſina Stallbröder och hade the öfwer alt ett hundrade Män och ett Skiepp. Men förr än ſom Sturlöger borttreſte tahlte han med Ringh Jarl/ och ſin Fader/ bediandes att the wille ſee wähl till om hans Huſtru Åsa/ och alla hans ägodehlar/ ſom qware lemnades/ ſå länge han wore borta. Och ſom Sturlöger och hans Sällſkap wore reeſefärdiga/ ſeglade the Norr ut förbij Hålogaland/ ſampt Finmark/ och Watns-nääs/ och ſedan in på Ollſa-wijken/ hwareſt the kaſtade ſina ankar/ lågo ther öfwer natten/ och lagade om ſina ſaker; Sedan kaſtade the lått ther om/ hwilken ſom then natten waka ſkulle/ och föll lotten på Åke/ att han ſkulle waka then förſta tredie-dehl af natten/ men Fradmar then andra/ och Sturlöger then tredie. Och när ſom the woro alle ſomnade på Skieppet/ ſå när ſom Åke/ tå tog han ſig en Båt/ och rodde uth med landet/ bredewid Näſet eller landzudden: och med thet ſamma fick han höra hwareſt någon gick uth med ſtranden på ſtenarna Tå ropade Åke och ſade Antingen ſkall jag hälſa här på en Man eller qwinna? Honom blef ſwarat. här är ett qwinfolk. Hwad heter tu/ Fruu? frågade Åke. Jag heter

ter þü, drós? seiger Æke. Eg heite Torfljæ, seiger hün; edur hvór er æ batnum? Æke heite eg, sagde hann. Mun Ake Jærngerdar son hier kömenn? seiger hun. Sæ er madurenn, seiger hann. Willtu eiga kaup vid mig Æke? seiger hun. Hvórt er kaup þad? sagde hann. Þad þu flytier mig til eyar þessarar, sem hier er skammt undann lande seiger hun; þar hefur latest fader minn, fræmiklu fie: enn vær erum þrjær systur epter, og eigum arfe ad skipta med oss; villde eg fyrr koma, enn þær: og mun eg gefa þier þriggia daga byr, þæ er þier þyker best vidkoma. Sva skal vera, seiger Æke. Nü stïgur hun ütï batenn, enn hann rær undann lande; og er þau koma skammt undann lande, tők hun til orda: Nu mæ eg vel vada til eyarennar; enn þu far heill og happa-drjugur, skal eg vel efna loford mitt, vid þig. Nu skyrte hunsig, og stie fyrer bord. Æke rær nu aptur til skips, og vekur upp Fradmar, enn leggst nidur siælfur, og sofnar skiött.

Fradmar stïgur i bætenn, og rær üt med nesenu, og heyrer i griótenu, ad geinged er.

heter Torfsla/ swarade hon; Men hwad för en! är then som är på båten? Jag heter Åke/ swarade han. Mån tro att Åke Jarngerdson skulle wara hijtkommen? frågade hon. Then samma Mannen äret/ swarade han. Will tu giöra kiöp med mig Åke? sade hon. Hurulunda är thet kiöpet? frågade han. Thet är sålunda/ swarade hon/ att tu skalt flöttia mig öfwer till then Öen som här ligger lijtet stycke från landet; ty ther sammestädes är min Fader nyligen död blefwen ifrån stora rikedomar; Men wij äre thre Systrar igen/ som nu skole dehla arfwet emellan oß; och wille iag gärna wara then första. Jag will therföre gifwa tigh god wind i tre dagar/ när som tigh tyckes bäst behöfwa. Thet will iagh giöra/ swarade Åke. Ther med steg hon i båten/ men han rodde från landet. Och som the wore komne lijtet stycke från stranden/ begynte hon att tala till honom och sade; Nu hinner iag wähl wada till Öen; Men fahr tu nu altid wähl och war länge lyckalig/ skall iag och wähl hålla thet som iag tig uthlofwat hafwer. Ther med bant hon kiortelen up om sig/ och steg uthur båten i Siden. Men Åke rodde till Skiepet igen och wäckte upp Fradmar läggiandes sig sielf neder i hans ställe/ och insomnade straxt.

Sedan steg Fradmar i båten/ och rodde uth med Näs udden och genast hörde han hwarest såsom en gick medh stran-

er. Fradmar mællte? Hvórt er karlmadur, eda kona æ lande? Þæ war svarad: eflaust er Þetta kona. Hvad heiter Þu, hin fagra? sagde hann. Hilldur heite eg, sagde hun; eda hvad heiter Þu, pilltur minn? Fradmar heite eg, sagde hann. Mun hier komeñ Fradmar, bróder Kols Krappa? sagde hun. Sæ er madurenn, seiger hann. Olíker tveir, seiger hun; eda willtu eiga kaup vid mig? Hwórn veg er Þvi kaupe vared? seiger hann. Þu skállt flytia mig til eyar Þeirrar, er nærst liggur lande, seiger hun; Þvi Þar hefur andast fader minn fræ miklu fie: enn vær erum Þriar systur epter hann, til ad taka arfenn; munn eg afskipt, ef eg kem sidast. Fradmar mællte: willtu gefa mier tveggia daga byr? Þad skal vera, seiger hun. Nu fer hun i Þætenn, og Þótte honum ærid figa, er hun steig úræ. Hun mælltu ad eg róe med Þier? Ei eru Þau brógd i, seiger Fradmar. Enn er Þridjungur var epter sundsens, tók hun til orda: Ei Þarftu nũ leingra ad flytia mig; eru nũ Þeir einer ælar epter, er eg get vel vaded. Hun

strandett på stenarna. Fradmar sade: år dee Manfolk / heller Qwinfolk / som hår går på landet? Tå blef ther till swarat: förutan twifwel år thetta Qwinfolk. Hwad heter tu min Sköna? frågade han. Jag heter Hilder / swarade hoon; eller hwad heeter tu min Pilltet. Mitt nampn år Fradmar / swarade han. Skall iag då troo sade hon att Fradmar / Kohl then Krokryggiges Bröder skulle wara hår kommen? Then samma Mannen år det / swarade han. Helt olijka twå / sade hon / men will tu klöpslaga med mig? Huruledes skall thee kiöpet wara? frågade han. Tu skalt föra mig öfwer till then Ön som hår ligger nårmest landet / sade hon / ty min Fader år ther sammestådes nyligen dödh blefwen ifrån stoora ågodelar; Men wij åre tre Systrar igen / till att taga arfwet efter honom: låret iag wist få den såmsta dehlen / om iag blifwer then sidsta. Tå sade Fradmar: Will tu gifwa mig godh wind i twå dagar? thet will iag wåhl giöra / swarade hon. Sedan steg hon i Båten / och tychtes honom båten gifwa sig myckit neder / når hon kom ther uthi. Tå sade hon till honom: Will tu att iag skall roo med tig? Thet låter nu intet giöras behof / swarade Fradmar. Och når tredledehlen war igen af Sundet / sade hon till honom: Tu låter nu intet behöfwa att roo med mig långre / ty nu åre allenast the diup igen / som iag kan wåhl wada öfwer. Ther med stees hon utför

Hun ſtie þæ ſyrer bord, og fór til eyarennar: Enn Fradmar fór aptur til skips, og vekur upp Sturlaug; hann ſprettur skiótt æ fætur, enn Fradmar leggſt til ſveſns.

Sturlaugur ſtigur nu i bæt, og rœr framm med neſinu; og er hann kemur nordur under neſid, heyrer hann, ad geinged er i griótenu, og ſier ad elldur ſundrar (tundrar) undann, þar ſem þad kvikinde geingur. Þad heſur i hende Arngeir, og þótte honum ei allþydlegt vokn, er þad skrymſl bar. Sturlaugur ſpurde: Hvórt æ eg ad heilſa hier karlmanne, eda konu? hun ſvarar: miög þyker mier þu óglöggþeckenn, er þu skynjar ei, hvórt mótz vid þig kemur karlmadur, edur kona. Sturlaugur mœllte: hvad heiter þu? Hroneſia, (Hrutneſia) heite eg, ſeiger hun; eda hvad heiter Kappenn kurteiſe? eda er hier komenn Sturlaugur þinn ſtarfſame? ſeiger hun. Sæ er madurenn, ſeiger hann. Hun mællte: muntu ei ſmætt ælita, er þu ert hier komenn; edur er nockud Hrólfur Neſia med þier? þad er ſagt ad hañ ſie hvórjum manne neſſtærre.

Mikid

uthför Båtzbordet och wadde till Oen. Men Fradmar rodde igen till Skieppet / och wäckte upp Sturlög; hwilken genaſt ſtodh upp: Men Fradmar lade ſig till att ſofwa.

Sturlöger ſteg uthi Båten / och rodde uth med udden. Och ſom han kom något längre norr uth bredewid Siöſtranden / hörde han att ther gick en wid Siökanten uppe på ſtenarna och ſåg han at elden flög undan hwareſt ſom thetta trållſliga Spöke for fram och hade ett ſtort huggſpiut i handen / och ſyntes honom thenna wärjan / ſom bemelte Spöke hade / intet ſkulle wara alt för wigt eller lätt till att ſlåß med. Sturlöger frågade / antingen ſkall iagh hälſa här på Manfolk eller Qwinfolk? honom bleſ ſwarat: Mig tyckes att tu äſt nästan tokot och intet klok till att kiänna Folk / effter ſom tu intet kan ſkönja / antingen thet är Man eller Qwinna / ſom tig möter. Sturlöger ſade hwadh heter tu? (Rûtneſa / det är Gumſe neſa) heter iag ſwarade hon, eller hwad heeter thenna här höfliga Hiälten? Måſtro att här ſkulle wara kommen Sturlöger then arbetſamme? then ſamma är Mannen / ſwarade Sturlöger. Hon ſade: Tu lährer wiſt intet grant ſee effter / eller ſaſt tu äſt hijt kommen: Men är Rolfwer Näſia här med tig? thet ſäges / att han hafwer ſtörre näſa än ſom nå-

F gon

Mikid er þat til hæft, seiger Sturlaugur. þæ eru brógd i, seiger hun; eda villtu eiga kaup vid mig? Hvurju villtu kaupa? seiger hann. Eg vil, ad þu komer Hrólfe Nefiu til min, seiger hun, sva eg meige siæ bolwöxt hanns, og yferlits þvi mier er miked af honum sagt; mun eg gefa þier til vopn þad, sem eg hefe i hende mier; enn þad er Arngeir. Sturlaugur seiger: hvad pryd. er grip þennan, er þu bydur mier? Hun mællte: hann bitur allt, þad honum er tilhógg-vid; hann mæ vera svalstell, ad þu mætt nœla honum i klœde þin, sem drag-næl; þar muntu og hvórge koma, ad þier sie ei hægt med honum ad vinna, slikt er þu villt, og þórf gióreft. Sturlaugur svarar: þessu munum vid kaupa; fer hañ út til fostbrædra sinna, og vekur upp Hrólf Nefiu, og bidur hann ad fara med sier. þeir fara nu til lands, og æ ber-ged, þar sem Kerling var under; Hrólfur setst fram æ ber-get, og lætu siga fæturnar of-añ-fyrer. Enn hañ var sva buena, ad hann var i geit-biælfa lodnum, og dreigeñ kælfsbel-gur æ hófudet, og stód rófann uppúr: mikilhofdadur var hañ,

enn

gon annan Månniska. Wist är ther nå-got om / swarade Sturlöger. Tå läter wißerligen här något klokt rådh wara under fördölt / sade hoon: eller will tu giöra kiöp medh mig? Hurulunda skall thet kiöpet wara? frågade han. Hon sade: Jag will att tu låter Rolf Nefia komma till mig / så att iag får see hans lekamens wäxt och ansichtes skapnadh; Ty iag hafwer mycket hört talas om honom: Ther emot will iag gifwa tigh thenna Wärjan som iag hafwer i handen / men thet är ett store Huggspiut. Sturlöger sade: Hwad bepryder detta tinget / som tu biuder mig? hon swarade: Thenna wärjan skär sönder alt hwad tu hugger henne uthi: Hon kan blifwa så lijten / att tu får sticka och giömma henne i tina kläder / lijkasom en synåhl. Tu kåhrer och aldrig komma på thet ställe / som tu inter lätteligen kant uträtta med henne / hwadh tu wille och behöfwas kan. Sturlöger sade: Thetta kiöpet skall wara slutit oß emellan. Sedan rodde han till sina Stallbröder igen / och wäckte upp Rolf Nefia / bediandes honom att följa sigh lijtet. Ther effter rodde the till landz / och gingo fram på yttersta Bergs spitzen / ther som Käringen war nedan före. Rolf satte sigh nu ytterst fram på Bärgs-spitzen och lät fötterna hänga uthföre. Men han war således klädder / att han hade ludin Geetskins räck om sigh / och Kalfwestkins bälg dragin samman åth hufwudet / så att Kalfrumpan stod upp

i lufft.

eñ kulu braun miked var umm
anlit hanns ; ſtód og keſle upp
og nidur ür munnenum , ſva
ſtórar holar urdu æ hvopte-
num. Uxa·horn hafde hann i
hvórre hende , enn ſinn ſvins-
belg æ hvorjum ſæte : og er
hañ var ſva büenn , þótte hañ
ei allſetgur , þar ed hann ſat æ
biargenu , og gapte mót tung-
lenu , enn þad ód i skyum.
Epter þetta fór Sturlaugur til
Hródneſiu (Hrütneſiu.) Hun
fagnar honum vel , og mællte:
hvar er Hrólfur ? Sturlaugur
minn , ſeiger hün. Hann mæll-
te : hann er uppæ berginu ,
og littu upp yfer þig , og ſiæ
hvar hann ſitur. Hün ſnyr ſier
vid , og ſier hvar hann er ko-
menn ; hun helldur hónd fyrer
auga , gónande hætt , og mæll-
te : þad er þó ſatt , ad allgior-
ſulegur madur er þetta , og hef-
ur ei of-ſógum fræſagt vered
þeſſum manne , er ſva er
tigluglegur. Hün ſeileſt nu
mióg , og teyger ſig upp i
berged , og þótteſt alldrei of-
længt komeſt geta ; þar ſem
hun var ſva mælande : Eige
kann eg hier ónnur ummœle
ad hafa , enn mier þyker ſu
kona ſœl , er þennann mann
ætte. Sier nu Sturlaugur , ad
hun myne ſæ þrifed i fætur
Hrólfs,

i lufften ; Han hade myckit ſtort huf-
wudh / warandes helt grofwer och faſli-
ga ſkårfwuger i anſichtet. En kåſling
ſtodh upp och nider uthi munnen på ho-
nom / ſå ſtora gropar wore uthi kinder-
na. Ett oxehorn hade han uthi hwar
hand ; och een Swins-bälg på hwar
foot. Och ſyntes han i thenna Klädnin-
gen och Munterningen intet wara alt
för nätter / ſom han ſatt på Bergzklip-
pan / och gapte moot Månan / hwilken
då och då framkom uhr målnen. Ther
effter gick Sturlöger till Rutnäſia ;
Hon fägnade honom wähl och frågade:
hwareſt är Rolfwer nu / min Sturlö-
ger ? han ſwarade : Rolfwer är nu här
uppå Bärget ; ſee upp öfwer hufwudet
på tigh / ſå får tu ſee hwareſt han ſitter.
Hon wänder ſig om och ſeer hwar han
är kommen / häller hon tå hand öfwer
ögat / och ſeer upp i lufften / ſeyandes :
Thet är dock i ſanning ſant / att then-
na är en Höfſk och ſtåtelig Man / och
hafwer intet alt för mycket warit ſagt
eller berättat om thenna Mannen / ſom
ſå anſeenlig och härliga uthſtofferat är.
Hon räckte ſig nu thet måſta hon or-
kade / och togh med händerna upp i bär-
get effter honom tyckandes aldrig kunna
räcka ſå långt ſom hon wille / och ſade :
Jag kan här intet annat om att ſega /
än att mig tyckes then qwinna lyckſalig /
ſom thenna Mannen bekommer. Seer
ny Sturlöger / att hon lärer wißerli-
gen räcka till fötterna på Rolfwer /

och

Hrólfs, og vill hann eige þess bída, og hleypur úr bætnum utanæ stein eirn, og leggur til hennar, sva stód igegnum hana. Liet hun þæ fallast æ hann ofann, og foru þæri bæde i kaf, kafade han þæ undann henne; enn bætnum hvólfde: liet hun þar líf sitt; enn hann riette vid bætenn. Þæir fara nu aptur til fielaga sinna, og seigia þeim hvórsu farid hafde: læta þeir vel yfer þessu.

17. Capit.
Þer STURLAUGUR koma i Hundingialand.

Epter þetta rann æ byr fyrer þeim fóstbrædrum, og sigla þar til þeir siæ land, þad var miög skógi vaxed. þar var eirn leyne-fiördur, sem þeir komu ad, sigla þeir epter firdenum, og leggia i eirn leynevog, og kasta attkerum; var þæ Sól í sudre. þeir geingu nú æ land, Sturlaugur mællte: Hvada land ætle þier þetta, er vær erum vidkomner? Fradmar mællte: Hundingia land, ad sógn Kols, Bródur míns. Þæ munum vier æ land gænga þrir, Æke, Fradmar, og eg, seiger Sturlaugur: Enn þier skulud bída vor
hier

och will han intet blijda ther effter / uthan springer upp uhr båten på en Steen / och lade till henne / så at wårsan stodh igenom henne; föll hon tå åfwan på honom / så the fore både i qwaf / simmade han tå uth undan henne / men båten hwelfde och miste hon ther sitt lif. Sturlöger uprättade båten igen / och fore the åter till sina Stallbröder / förtäliandes them huru thet hade gått / och tyckte them mycket wähl ther om.

Cap. XVII.
Om STURLÖGERS och hans Stallbröders ankomst till Hundingialand.

Effter thetta fingo Sturlöger och hans Fostbröder god windh och seglade altså till des the sågo ett landh / hwilkee nästan allestådes war skogwuxit. Ther som the komme till landet / war en Fiärd som låg långt från bygden / the seglade in effter thenna Fiärden / och lade till in uthi en lijten hampn / som inter mångom war kunnig eller bekant; ther kastade the sina ankar / och war thet wid middags tijden / sedan gingo the på landet / och frågade Sturlöger sina Kamerater / seyandes: Hwad för land tänckten i thetta wara som wij äre tilkomne? Fradmar swarade: Thetta låter wara Hundingialand effter som jag kan förstå af min Broder Kols berättelse: Sturlöger sade: Tå skola wij
tree

hier, þar til þriær Sóler eru af himne; og ef vier komum þæ ei aptur, hl ó e þier ad siæ ræd fyrer ydur.

þeir geingu nu aller þrír, epter skóge miklum og þyckvum, marka eikurnar, hvar sem þeir fara. umm sider koma þeir framm úr skógenum, og siæ mórg hieród, og stórar borger og kastala. Eina borg siæ þeir, ódrum miklu stærre, þangad fóru þeir: þar stódu fyrer menn med vopnum, þeirra haka var gróinn vid brynguna; þeir gelltu, sem hundar: og þótte þeim nu audræded, hvórt þeir voru komner. þeir þónnudu þeim inngaungu; Sturlaugur bregdur Hródnefiunaut, og hóggur dyra-vórdenn i tvennt; enn þeir fóstbrædur drepa annann. Epter þad gænga þeir i hóllena, og stódu æ utann verdu hallargolfenu. Æke sier hvar konur sitja æ palle, ein af þeim var aukend, þvi hun var miklu fegre enn adrar. Æke kenner þessa konu, ad fræsógu módur sinnar; geingur od pallenum, og uppæ skórena, og leggur bædar hendur umm hæls hennе, og mællte: Heil og sæl, frændkona! Hun tók vel kvediu hanns. Hundolfur Kon-

tree gå hår på landet. Äke / Fradmar och sagh: men J andra skolen wänta hår effter oß in till thes tre dagar åro förbij och ther som wij intet tå komme igien / sån i see rådh för eder sielfwa.

Ther effter gingo the alla tre uthi en stoor och ttock Skogh / och satte märke på Tråna / ther som the framforo. På sistonne kommo the fram uhr Skogen / och sågo tå många Härader samt stoora Borger och fåstningar. En borg sågo the myckee större ån som the andra / och dijt gingo the. Ther stode någre Mån utban före med wapen / theras haka war fastgrodder wed bröstet the skellde som hundar / och tyckte Sturlöger nu ther uthaf grant wetta hwart the wore komne. Theßa förnente them ingången / hwarföre Sturlöger nappade till wårsan som Hrutnäsia hade haffe / och högg Dörewächtaren mitt i twå delar men hans Stallbröder dräpte then andra. Sedan gingo the in uti Konge. Sahlen / och stadnade wid dören på Sals-golfwet. Äke fick see hwarest någre Qwinnor såto på en hög pall / och kunde en ibland them låtteligen kånnas från the andra / effterson hon war aldrawackrast. Äke kånde thenna Qwinnan / effter sin Moders berättelse / gick therföre dijt som the såto / steg på footpallen och lade båda hånderna om halsen på henne / seyandes: Heel och såll min Frånka. Hon togh wål emot hans hälsning. Konung Hundolf seer thetta och blifwer gansta

gur ſier þetta, og bregdur mióg vid; Þvi hann mætte ei ſiæ, ad nockur hyrde ad Drottningu hanns: mæ nu œtla, hvórſu grimmur hann munde i hug, er hann ſæ, ad ókenndur madur hlióp æ hæls henne, og kyſte hana fyrer hanns augum. Hryndur hann nu framm bordum, og kallar üt hird ſina, og kvad lüdur hanns vid æ hvorju ſtræte. Æke mællte: hier er eg komenn æ þinn fund, frændkona, og villda eg ad Þu ſegder mier af Vrar-hornenu, eda hvar þeſs er ad leyta? Hun mællte: Illa er Þad, ad þier erud hier komner; Þvi ad óllum ydur er ætladur daude, og Þarf þvi ei ad ſeigia ydur fræ Vrar-hornenu. Æke mœllte: Þó vær ſleum þegar drepner, Þyker oſs betra ad vita, hvad Þu kanne ad ſeigja oſs af hornenu. Þar er til mæls ad taka, ſeiger hun, ad hof eitt ſtendur æ Biarmalande, Þad er helgad þór og Odinn, Frygg og Freyu, giórdt med miklum hagleik, af dyrum vidum. Dyr eru adrar at ütnordre, enn adrar til ütſudurs; Þar er Odinn inne, og Vrar-horned æ borde fyrer honum, ſagurt ſem

wredh/ ty han kunde ingalunda ſee/ eller fördraga/ att någon wiſte ſigh wänlig emot hans Drottning/ kan nu therföre hwar och en giſſa huru förbittrat han wardt i ſitt ſinne/ när ſom han ſågh/ att en känder Man togh hans egen Drottning om halſen/ och kyſte henne för hans ögon. Stjuter han nu therföre borden omkull/ och ropar på alla ſina Tienare; war tå bläſet til Krigzhorn/ på hwart Torg och i alla Gator och gränder: Äke ſade: Jag är nu hijtkommen till att beſökia tigh min Frånka/ och wille jag at tu berättade för mig om Båffeldiurs hornet/ eller hwareſt man ſkall ſökia ther efter. Hon ſwarade: Thet är mycket illa/ att J ären hijtkomne/ ty alla eder är nu döden ärnat/ och behöfwe therför intet att man giör eder wiis om Båffeldiurs hornet. Äke ſade: Faſt än wij bliſwe genaſt ihjelſlagne/ då tyckes oß dock bättre/ att weta hwad tu kan ſäga oß om thetta Hornet. Tå ſwarade hon: Således begynnes thenna berättelſen/ att ett Afguda offers huus ſtår på Biarmaland hwilket inwigt och helgat Thor och Oden tillika med Frygg och Freya/ och bygt med ſtoor konſt/ af dyrbara trän. Ther äre twänne dörar på/ then ena moot Norrwäſt/ och then andra emot Sudwäſt. Ther är Oden inne/ och ſtår Båffeldiurs hornet på bordet för honom/ thet är ſå fagert ſom gull.

sem æ gull flæe. Enn Sturlaugur skal eirn i hofed gænga; þvi honum einum mun glæsa til-ótlud, og skal hann þó ei berum hóndum æ hórnenu taka, þvi þad er full af eitre, og fiólkynge. Enn til Ulfs mun ydur koma, þetta ad vita, af þvi þier erud rædner aller til dauda: og er mikell skade umm slika menn, sem þier erud, fóstbrædur. Sturlaugur mællte: þad skulu Hundingiar vita, umm þad vier erum aller fallner, þó vier sieum fæer, ad nockrer af þeim skulu raudu snyta. Og i þvi drifu inn i hóllena Hundingjar, aller alvopnader, og sækja ad þeim Sturlauge rósklega: Enn þeir vórdust vel og dreingelega, og dræpu fimmtygu og þriæ menn, ædur enn þeir urdu handtekner. Woru þeir þegar fletter klædum óllum, nema linbrókum einum, og rekner út af hóllenne, med svipum, og staungum, og spjó-oddum; og i rjódur eitt, þar voru i steinar, og holer innann; þeir fóstbrædur voru lætner i hinn minna, og hvólft yfer þeim meira; og var þeim ætlad, ad svellta þar til bana: steinar þesser voru æ hólskian eirnre.

Nu

gull. Men Sturlöger måste allena gå in uthi Afguda offers huuset; ty ingen/ uthan han allena låhter hafwa lycka der till: doch får han intet taga med bara händerne på Hornet/ ty thet är fullt af förgifft och trolldom. Men thet låter intet gagna eder att få weta här om/ effter som i äre nu alle ärnade till döden/ hwilket doch är en stoor skada/ om sådane Män/ som i Stallbröder ären. Sturlöger sade: Thet skola Hundingarna så förnimma/ att för än wij bli/we alle slagne/ om skiönt wij äre få till tahlet/ tå skola några af them utspyta rödt blodh för oß. J thet samma kommo Hundingarna hopetahls in uthi Konge Sahlen/ alla heelt bewäpnade/ och sloges med Sturlöger och hans Stallbröder mycket ifrige: Men the wärde sig rasteligen och manneligen/ och dräpte 53 Män/ för än som the blefwo fast tagne. Och när the wore fångne/ blefwo the genast blåttade och alla kläderna af them dragna/ förutan linbyxorna/ som the hade på. Sedan woro the utdrifne af Sahlen med piskar/ stänger och Spjutuddar/ och således förde till en öde plats uthi Skogen: ther sammastädes wore tre stora tholiga steenar och blefwo theße bemelte Stallbröder insatte uti then minsta steenen/ och then större hwälfder ther öfwer; war altså ärnat/ att the skulle swälta ther inne till döds: Bemelte steenar stodhe uthe på en hög backa. Och när thetta

war

Nu geingu Hundingiar burtu, og þóttust vel hafa hefnt sinnar svivirdingar.

Nu er þar til ad taka, ad þeir voru i steinenum: Sturlaugur mœllte: hversu þyker ydur nu ad fara? þeir lietu vel yfer, fyrst ad þeir vœre aller heiler æ höfe. Eitt hvad stackst aptan i hœlenn æ mier ædann, þæ vier vorum klœdum fletter, seiger Sturlaugur; hann tók til hende sinne, og fiñur þar lited järn, sem dragnæl vœre, og var þad Arngeir hans. Hann mællte þæ, ad hann skyllde verda sva mikell, ad honum vœre hœgt ad viña med honum, þad sem hann villde, eda þirfte. Og brætt vard hann sva mikell, ad hañ hiö upp steineñ, sva þeir komust aller üt, og hlupu nu til fielaga sinna; og vard med þeim fagnadar-fundur.

18. Capit.

Ferd STVRLAVGS til Bjarma-lands.

Þeir föstbrædur büa nu ferd sina, og flytiast üt epter firdenum; Æke mœllte, þad ætla eg, ad mier vœre ei annann tïma meire þörf æ byr, enn nu. Rennur þegar æ byr, og

war bestält / gingo Hundingarna bort / och tyckte nu wähl hafwa hämnat på them sin skam och sidwördnad.

Nu är at förtällia huru thet gick med Sturlöger och hans Stallbröder / som i stenen såte. Sturlöger sade till them: huru tyckes eder nu stå till? The swarade sig tyckia ännu wäl wara / effter som the wore alla wedh hälsan och lifwet. Sturlöger sade. Ther war wist något som stack bak till i hälen på mig i jons / när som wij blefwe afklädde / och ther med togh han ther till med handen / och fan ther ett lijtet Järn och stoor synääl / och war thet hans Huggspiut. Tå sade han och önskade / att thet samma skulle blifwa så stort / att han kunde lätteligen winna och uthrätta med thet hwad han wille eller behöfde. Och i thet samma war thet så stort att han hugg ther med stenen upp / så att the komme alle uth. Gingo the sedan till sina Stallbröder / hwilka myckit glada blefwo wid theras återkomst.

CAP. XVIII.

Om STURLÖGERS Reesa till Biarmaland.

Strax ther effter alorde Sturlöger och hans Stallbröder sig reesefärdige och rodde uth efter Fiärden. Tå sade Ake: det troor iag / att iag aldrig någonsin bättre behöfwer godh wind / än som nu. Och i thet samma fingo the godh

Og ſigla þeir þar til, er þeir koma under Bjarmaland, og framm ad ænne Wienu. Þeir ſiæ æ landed upp, fyrer veſtann æna, ad þar voru ſliet-ter veller: þar ſtód Hof eitt glæſelegt, ſva liómа þótte af umm alla velle; þvi þad var allt gulle búed, og gimmſtei-num ſett. Sturlaugur mællte: Nu skulum vier ſnúa skipe-nu, og skal skütuſtafnenn hor-fa fræ lande, og eirn ſtrein-gur æ land, ef vier þurfum skiótt til ad taka, og hafa úte, og vera búner ad óllu: Enn vid skulum gænga æ land tveir, Fradmar, og eg.

Nu gænga þeir Sturlaugur og Fradmar æ land upp, og fara til hoffens. Enn er þeir koma ad hófenu, var þar ſva dyrum bættad, ſem fyrr var fræſagt: gænga þeir nu ad þeim dyrum, ſem viſſu til útnordurs, þvi þær einar vo-ru ei aptur. Þæ ſæu þeir, fy-rer innann þróskólldenn var gróf, full af eitre, og þar nœrſt ſlæ ein, og felld i hana ſnidil-egg ad ofann: enn fy-rer innann dyrnar var múrad ummhverfis gróſena, ſva ei mætte ſpillaſt eitred, af þeſs ofurgænge.

Sem þeir voru komner ad

gedh wind; Seglade the altſå fort / till the kommo till Biarmalandh / ther ſom Åen Wiena uthlóper. The ſågo uppå landet fór wåſtan Åen att ther war ſlåt mark; ther ſammaſtås ſtodh ett Afguda offers huus mycket ſkiónt och ſå hårligen glånzande och ſkinande / att heela marken ther om kring glimmade; ty det war alt med Gull uthſarbetat och inſatt med ådla ſteenar. Sturlóger ſade: Nu ſkola wij wånda wårt Skiepp / ſå att bakſtammen på Skutan wåndes till landet / och allenaſt ett rågh ligger på landet / om wij kunna behófwa i haſtigheet till att taga; och ſkola wij hafwa wåra Båthakar uthe / och wara aldeles till reds: Men wij twå / Frad-mar och iagh ſkola gå på landet.

Sedan gingo the Sturlóger och Fradmar uppå landet / och dijt ſom fórbemelte Afguda offers huus ſtodh / och når the komme till fórbemelte huus / ſågo the att dórarna wore ſåledes / ſom tillfórende år beråttat. Gingo the tå till then dóren / ſom war emot nordw:ſt / ty then allena war ópen. Tå ſågo the att innan fór tróſkelen war en graaf / full med fórgiffte / och ſtrax ther innan fóre en tråſtock / ſom lågh twårt om / uthi hwilken war ofwan till ingropat en mycket ſkwaſſ Ståhl-ågg långz effter / men innan fór dóren war murat runde omkring Grafwen / på thet att fórgifftet intet ſkulle fórſpillas / når thet begynte giåſa.

Som the nu wore komne till Offers

dyrum hoffens, kemur Hrólfur Nefia þar. Sturlaugur spurde, þvi hann være þar komenn? Eg villde ei fyrer muna mier frægdar, at gænga i hofed, seiger hann: mier þyker þess ei von, seiger Sturlaugur; Þvi eirn skal eg i hofed gænga. Fyrer muna villtu mier þæ frægdarennar, seiger Hrólfur. Ei geingur mier þad til, seiger Sturlaugur. Hañ lïtu nü inn i hofed, og sier hvar Þór situr allvóxtuglegur i óndveige. og framme fyrer honum eitt bord silfrad: þar sier hann standa Urar-horned æ borde fyrer honum, þad var sva fagurt, sem æ gull sæe, og fullt af eitre. Tafl og bord sæ hann þar hænga, hvórtveggia af lióslu gulle, skïnande klæde og gullhringar voru þar uppæ steingur fe[illegible]er. Þriætygiu konur voru i hofenu, ein var su sem af óllum bar, hun var sva stór sem Rise, blæ sem hel, enn digur sem naut, svórt tilsyndar, og svipud illa; þó var su kona vel büenn; hun þiónade fyrer bordum þæ kvædu þær kvedling þennañ, er þær sæu Sturlaug:

Komenn er hier Sturlaugur:
Hinn starfsame,
Horn ad sækia.
Og huna tiöld:

huus dören kom Rolf-Nässa ditsa. Sturlöger frågade / hwarföre han wore dit kommen: Rolfer swarade: Therföre att iag intet wille mista thet berömmet / att gå in uthi Afguda offers Huuset. Will tu misunna mig thenna berömmelsen / sade Rolfwer; Ingalunda hafwer iag thet i sinnet / swarade Sturlöger. Sedan seer Sturlöger uthi offershuse hwarest Thor sitter i högsätet myckle stoor till wäxt: Framman för honom stod ett bord som war försölfrad; och ther ser han Bässelldiurs hornet stå på bordet för honom / hwilket glantzade lijke som gull: och war fult med förgifft. Han såg ther och hänga ett Taffel och Bord der till / begge af lysande gull. Skinande kläder och Gullringar woro ther hängda på stänger. Trettijo qwinnor woro i Offershuuset / bland hwilka en war then förnemsta / hon war så stoor som en Reese / swartblå som sielfwa döden och tiock som ett nööt / mycket mörk och swart till att see / med elakt fuult upseende; dock war then samma Qwinnan wähl klädd / hon tiänte för borden: Tå sungo the thenna wissan / när the sågo Sturlöger.

Här är kommen Sturlöger:
Then arbetsamme /
Att kempta Hornet /
Och hofwor kostbara:

Hier er i húse
Hófudblót miked;
Gull og gersemar,
Gyrnelegaſt.

Þæ ſvarar Hofgydjann:
Hann skal alldrei
Med heilu lite
Æ burt komaſt;
Ef eg mæ ræda:
Hann skal i hómlu
Hvildar niðta, re)
Og med konu arme (arm-
Knytter umm verda,
Þæ mun Sturlaugur
Hinn ſtarfſame,
Med gõma-kvórn;
Gripen i ſtock.

Epter Þetta byr Sturlaugur ſig til ingaungu, fyrer bjódande ſinum Fóſtbrædrum ſier ad fylgja. Enn i hofenu ſtódu hellur Þrjær, ſva hæar, ad tóku under bryngſpaler, og diupar grafer fyrer innann i mille; og var Þar ad hlaupa inn yfer, ædur hann komſt Þangad ſem Urar-horned var. Nu hleypur Sturlaugur upp, og ſtóckur inn-yfer allar hellurnar vel og frækelega, gripande horned æ bordenu med skyndingu, æn nockurs tælma, hafande ſig ſidann burt aptur æ veigenn.

Hofgydjann ſtendur hiæ hógenn i andlite, og helldur

Här är i huset
En härlig Offer dryck,
Gull och håfwor,
Som man högt begärar

Gudinnon i Offerhuset swarade ther till således:

Han skall aldrig,
Med hela lifwet,
Här ifrån komma,
Om jag får råda
Han skall i boijor
Hafwa sin hwila.

Här efter lagar Sturlöger sig till att gå in, förbiudandes sina Stallbröder sig att föllja. Men in uthi Offers huuset stode tre Steenhällar så höga, att the räckte under bröstet, och ther strax innan före wore diupa grafwar och måste man springa ther öfwer, förr än han kom dijt som Båffeldiurs hornet war. Sturlöger lyffte sig nu upp, och språng in öfwer alla Steenhällerna mycket wigt och lätteligen, tagandes med thet samma Hornet på bordet med en hast, förutan något hinder och der med skyndade strax tillbaka igen.

Offers huusets Gudinnan stodh der hoos uppsullen i ansichtet, och höll en

æ ſaxe tvieggjudu; honum ſyndeſt elldur brenna ür bædum eggjum ſaxſins. Hun grenjar grimmlega, og gnyſter tönnum æ hann; enn verdur þö bilt vid æ hann ad ræda. Enn er Sturlaugur kemur ad hellunum, ſier hann ad Hrölfur Nefia fer inn, yfer hellurnar, ſnyr hann þegar fyrer þör og Odinn og grïpur Taflet, og fleyger i kiellu ſier, og hleypur ſva üt epter hofenu, og ſier ad Hofgydjann hleypur epter ſier, nyſtande tönnum. Hann hleypur upp æ hellurnar, og ætlar ütyfer: enn Hofgydjann þrïfur i kyrtil hanns, og bregdur honum æ lopt, og rekur hann nidur vid helluna, ſva þegar brotnade hryggur i honum: liet Hrölfur Nefia ſva lïf ſitt, med mikille ſnille. Epter þetta hleypur Hofgydjann üt, og æper med miklum jllsku-lætum, ſva ad dvergmæl kvad vid i hvö jum hamre, holltum og hierodum, ſem i nænd voru. Hun ſier hvar Sturlaugur fer, og hleypur epter honum; og er þau finnaſt, hoggur hün i ækafa til hanns: enn hann vardeſt med kurteiſe og kiænsku.

Þvi næſt ſier Sturlaugur hvar madur kemur framm ür skö-

twäggat ſlackot wärja i handen/ och ſyntes ſom elden gniſtrade uhr båda wärjans äggar. Hon brölade gräſligen och gniſlade med tänderna emot honom/ men tordes dock intet ſå ſnart ſpringa på honom. När Sturlöger kom diſt ſom hällorna woro/ ſåg han att Rolfwer Näſia låpp in öfwer Hällorna/ och wände ſig ſtrax diſt ſom Thor och Odhen ſåto/ tog taflet/ och kaſtade thet i ſitt förkläde eller ſnappſäck/ löpandes ther med tillbakas åt uthgången/ ty han ſåg/ att Offerhuuſets Gudinna ſpräng effter honom/ med gniſlande tänder. Han löper nu uppå Steenhällorna/ och tänkter att ſpringa uthföre; men i det ſamma nappade Gudinnan honom uthi klortelen/ lyfte honom ſå upp i wädret/ och ſlog honom ther med neder igen på then ena hällen/ ſå hans rygg gick genaſt ſönder. Således miſte Rolfwer Näſia ther ſitt lijf/ för ſin ſtora driſtighet. Ther effter låpp Gudinnan uth förfärdeliga ſkriikandes med fula ſtygga åthäfwor och ſkräckeligit ropande/ ſå att ett geenljud hördes i hwart och ett Bärgh/ höga backar och Häraber/ ſom ther i någden woro. Hon ſeer hwareſt Sturlöger går/ och löper effter honom: och ſå ſnart the råkades/ högg hon myckit ifrigt på honom; Men han wärde ſig artigt/ med ſtor förſichtighet och ſnillhet.

Ther näſt ſågh Sturlöger/ hwareſt en Man kom fram uhr Skogen/ och ſtrax

skógenum, annar og hinn þridie; þvi nærst koma menn úr öllum ættum. Sturlaugur hörfar undann, enn hün sæker epter, med þess meire illsku, sem hün sier mennena addrifa. Sturlagur hleypur ad henne, med Hródnefiu-naut og rekur æ hana midja, sva ütstód umm baked. Hun bregdur vid sva hart, ad honum vard laus Arngeireonn, og vard hann þar epter: enn hun fær þegar bana. Sturlaugur hleypur þegar ütæ skiped, og höggur streingenn; enn adrer hafa forka üt: enn Bjarmarner leggja ad med megne. Fradmar mællte: Þad legg eg æ, ad nu kome byr sæ, sem Hilldur hiet mier! Og þegar hann æ byr, sva stód æ hvórju bande: og sigldu þeir burt; Enn Bjarmarner hielldu epter, medann þeir mættu, sva ad suma rak undann, fyrer ofvedre, enn sumer lietust fyrer sverdum: og þóttust þeir gódu bætter, er afkomust.

19. Capit.

Heimkoma STURLAUGS

Þeir Sturlaugur sigla nu til hafs, og er ei sagt af ferdum þeirra, fyrr enn þeir

koma

strax ther effter folgde en annan och så then tredie/ och kom altså Folk hopetals ifrån alla wägar. Tå wijkte Sturlöger undan/ men hon sökte effter med theß större grymheet/ som hon såg flera Manfolk ther till komma. Sturlöger wände tå om emot henne och stack wärjan Rutnåsiaksnöt twärt igenom henne/ så udden gick uth om ryggen. Men hon swingade sig omkring/så hårt/ att han miste wärjan/ och blef hon ther qwar/ men thenna Trållpackan dödde genast. Sedan skyndade Sturlöger sig uth på Skeppet och högg af tåget/ som låg på landet/ och the andra skiute med hast Skeppet från landet. Men Biarmarna sökte effter them thet måsta the förmåtte. Tå sade Fradmar: nu önskar jag att then Bören wille komma/ som Hilder loffte mig! Och genast fingo the godh wind/ som the wille begära; och seglade altså bort sin koos. Men Biarmarna satte effter them så länge the/ in till theß somliga af them måste wijka undan för owäder/ och somliga blefwo slagna med swärd/ och tycktes the wähl hafwa sluppit som tillbaka kommo.

CAP. XIX.

Om STURLÖGERS Hemkomst.

Ther effter seglade Sturlöger och hans Stallbröder uth på hafwet/ och är intet berättad om theras resa/

för

koma vid Warma-land, og geingu æ land, og ſpurdu tïdinda; og var þeim ſagt, ad Hringur Jarl være komeñ til Svïþiödar. Föru þeir ſidañ æ fund Haralldz Kóngs, komu i höll, og kvöddu Köngeñ. Sturlaugur ſtöd æ midiu hallar-gölfe, og hiellt æ Urar-hornenu: Köngur ſat i hæſæte, bölgeñ af reide, ſva hañ mætte ei mæla. Sturlaugur ſeiger: nu em eg aptur komeñ, ür þeſſare ſendeför, þö ad þu ætlader þad ecke; og skalltu þad ſaña, og tak hier vid horne þeſſu, er eg fæ þier. Köngur ſvarar aungvu, og hiellt ad ſier höndum. Sturlaugur kaſtar hornenu æ naſer Könge, ſva þegar fiell blöd ür nöſum honum, og brotnudu fiörar tennur ür höfde hanns.

Epter þetta för Sturlagur auſtur til Sviþjodar, og fann þar Hring Jarl, mæg ſinn, og Æſu, konu ſina, og födur ſinn. I þann tïd riede ſæ Köngur i Svïarike, er Yngvefreyr hiet: Sturlaugur tök landvörn fyrer rïke Köngs, og herjudu þeir föſtbrædur vïda umm lönd, og feingu Jafnann Sigur, hvar ſem þeir komu: og geck ſva umm tolf vetur. Þæ gaf Yngvifreyr Sturlauge Köngs nafn, og miked Rïke þar med: eñ þeir föſtbrædur höfdu landvörn.

för än the komme till Wärmeland: Gingo the på landet och frågade effter nya tidender. Blef them ſagt att Ringer Jarl war kommen till Swerige. Ther effter reſte the till Konung Harald / kommo i hans Sahl / och hälſade på Konungen. Sturlöger ſtodh mitt på Sahls-golfwet / och höll Bäffeldiurs hornet i handen: Men Konungen ſatt i högſätet / upſwullen af wrede / ſå han kunne intet tala. Sturlögher ſade: Nu är jag igen kommen af thenna reeſan / ſom tu ſände mig i faſt än tu thet intet tänkte / ſkall tu thet nu i ſanning förnimma / och tagh nu här emot Hornet / ſom jag leſwererar tigh. Konungen ſwarade honom intet / uthan knäpte händerna tillſammans. Sturlöghe kaſtade Hornet på Konungens näſa / ſå blodet ſprack genaſt uth / och fyra Tänder gingo ſönder uthi munnen på honom.

Ther effter drog Sturlöger öſter uth till Swerige och råkade ther Ring Jarl ſin Swärſader / och ſin Huſtru Äſa / tillika med ſin Fader. J then tiden rådde then Konung öfwer Swerige / ſom heet Yngwe. Sturlöger blef Konungens Landwärns-man / och härjade han med ſina Stallbröder widt omkring i många Länder och fingo the altijd ſeger / hwar ſom the kommo / och gick ſå tolf åhr förbij. Tå gaf Konung Yngwe Sturlöger Konungz nampn och ther med mycket Rijke: men hans Stallbröder höllo ſedan Landwärn för Swerige.

Cap.

Hernadur STURLAUGS i Bjarma-land og Hundingja-land.

Einu sinne lyser Sturlaugur Þvi yser, ad hann vill til Bjarmalands; og safnar ad sier lide miklu: komu þæ til hanns fóstbrædur hanns. Og er ei sagt af ferdum þeirra, fyrr enn þeir komu til Bjarmalands; brenna þeir þar allt og bræla, og giördu hvört illvirke af ódru; Röndolfur, Köngur Bjarma, verdur var vid þetta, og safnar lide miklu: og þegar þeir Sturlaugur fundust, slær þar i hatdasta bardaga, og ofurlega orustu: þar mætte siꝏ marga stóra skiólldu klofna, brynjur hóggnar, hóggvinn spjót af sköptum, og margann hófudlausann til jardar falla. Enn sva lauk þessare orustu, ad þar fiell Röndolfur Köngur, og allt lid hanns. Enn epter þetta mikla verk leggja þeir Sturlaugur under sig allt Bjarmaland; fieck hañ og næd aptur Arngeirnum, Hrótnefiu-naut, og mórgum ódrum gódum gripum.

Og er þessum miklu störvirkjü var afloked, þæ ætlar Stur-

Om STURLÖGERS Härjande i Biarmaland och Hundingsaland.

En gång pålyser Sturlöger att han will ännu reesa till Biarmaland/ och samkar therföre myckle Krigsfolk tillhopa/ tå kommo och hans Stallbrödder till honom. Warder intet om theras reesa berättat/ för än the kommo till Biarmaland: Ther sammastädes brände the och ödelade alt hwadh the hinte och giorde så mycket ondt the någonsin förmåtte: När Konung Röndolf i Biarmaland blef thetta warse församlade han en stoor hår: Och när Sturlöger och han möttes blef ther ett hårdt slag och skarpt Krigh. Ther fick man see många stoora Sköldar klufna Brönjor sönderhuggna / Spiut af skaften brutna / och mångan hufwulösan Kropp falla till Jorden. Men sålédes lychtades thetta Slaget / att Konung Rundolf föll ther / med all sin Krigshår. Effter thenna stoora seger lade Sturlöger under sig alt Biarmaland: tå fick han och ther igen sin wärsta Rutnäsias-nöt / och många andra dyrbara Klenodier.

När som Sturlöger thessa stoora bedriffter giort hade / tänkte han att

Sturlaugur ad hallda Her finum til Hundingja-lands, æ hendur Hundolfe Kónge. Og epter þad byr Sturlaugur ferd sina, med her sinn; og er ei sagt af ferdum þeirra, fyrr enn þeir komu til Hundingja-lands: og strax sem þeir komu þar vid land, drepa þeir menn, brenna bygder, enn taka fie, þar sem þeir koma. þetta spyr Hundólfur Kóngur, og safnar lide, og fór i móte þeim; og þegar þeir mættust, sló þar i bardaga, med hórdum atgænge, og stórum hóggvum. Sturlaugur hefur geinged opt i gegnum lid þeirra, og hafde bædar hendur blódugar til axla, greidande þeim sterk hógg, steypande mórgum handlausum til jardar. þad er sagt, ad Sturlaugur sier, hvar Hundólfur Kóngur fer, og hóggur menn hanns nidur æ bædar hendur: þetta eyrer honom illa, og vedur framm, med brugded sverdet Wefreyunaut, ad Hundólfe Kónge, og hóggur til hanns i hiælmenn, og klauf allann hausenn, búkenn brynjadann, og hestenn sundur i midju, sva sverdit nam i jórdu stadar; felldu þeir þar med alla kappa hundingja. Fieck Sturlaugur fagrann sigur;

bragā med sin Krigshär till Hundingialand / emot Konung Hundolf; giorde sig och sedan reesfärdig med all sin Krigsmacht / och är intet berättat om theras reesa för än the komme till Hundingialand / och straxt the kommo dijt / slåge the Folket ihjel / brände Bygden / men toge med sig alt hwad the öfwerkom och nyttigt war. När Konung Hundolf fick theßa tidender församblade han Krigshär och drog emot them. Och som the funnes blef ther ett hårdt slag och myckett ifrigt / med stora hugg på bägge sijdor. Sturlöger hade många gångor gått igenom Fiendens slachtordningar och hade begge händerne blodiga alt upp till axelleden / gaf han them stora hugg och kastade många handlösa till jorden. Thet är sagt att Sturlöger såg hwar Konung Hundolf framgick och hugg hans Folk neder på båda sidor; Hwilket honom tycktes myckit illa wara / sökte therför hårdt fram med Swärdet Wefreijas-nöt / emot Konung Hundolf / hugg till honom i Hjälmen / och klöf i ther sawma hufwuded heela kråppen med brynjan och hästen mitt i sönder / så swärdet stannade i Jorden. Ther med slogo the och ihjäl alla Hundingarnas Hjältar: bekom altså Sturlöger ther en härlig seger. Sedan wän-

de

gur j og fnüa Þeir fidann äpt-ûr, og fór Snælaug med Þeim: Er nu ei fagt af Þeirra ferd, fyrrenn Þeir Koma i SviÞjód.

21. Capit.
Heitstreingiar STURLAUGS og FRADMARS.

Umm veturenn epter hafde Sturlaugur Jóla veitslu, og baud til sin mórgu stórmenne. Og er menn voru komner i sæte, Jóla-aptan hinn fyrsta, stód Sturlaugur upp og mællte: Þad er vane allre fyrre manna, ad efla mónnum glede nockra, Þeim til skemtunar, fem komner eru. Nu skal eg hefia heitstreinging, er hun med Þvi móte, ad eg skal vís verda, af hvórjum rókum Urar-horned er upprunned; eda deya ella. Þa stod Fradmar upp, og streingde Þess heit, ad hann skyllde komenn i reckju Ingebjargar, dóttur Ingvars Kóngs, i górdum austur, og hafa kyst hana fyrer Þridju Jól; eda deya ella. Sighvatur hinn mikle streingde heit, ad fylgja Þeim fóstbrædrum Þangat (hvórt) fem Þeir vilia fara. Nu er ei getid umm fleyre manna heitstreinging; lída nu Jólenn ur garn

de the tillbaka igen / och toge Drottning Snälögh med: är intet sagt om theras reesa / förän the komme hem till Swerige.

Cap. XXI.
Om STURLÖGERS och FRADMARS löffte.

Winteren ther effter giorde Sturlöger Juhlegestebud / och bödh till sig många förnäma Män. Och när Folket hade satt sigh första Juhle affton stodh Sturlöger upp och sade: Thet är alla förnäma Måns sedwana / att glöra sina Giäster lustiga och glade therigenom att finna på något them till rolighet som Fremmande äre. Nu will jag begynna / och giöra ett löffte / hwilket således är ; att jagh skall ändteligen wiß warda om Wåffeldiurs horneß begynnelse / och af hwilket uhrsprung thet är ; eller och för thet andra dö ther öfwer / ther som jag thet icke kan uthräta. Tå sted Fradmar upp / och giorde ett sådant löffte / att han ändteligen skulle komma uthi Jomfru Ingeborgs säng / som war Konung Ingwars Dotter / öster i Garda Rike och hafwa ther kyst henne / förr än then tredie Juhl komme eller och taga sin dödh ther öfwer. Sighwater then store giorde thet löffte / at följa sina Fosterbröder / hwart som the toge wägen. Nu är intet widare berättat om the andras löfften / utan Juhlen gå så förbij / att

 intet

garde, og vard ei til tidinda: Enn epter veitsluna fór hvór heim med giófum.

þess er nu geted, ad Sturlaugur fór eitt sinn til Wefreyu / og tók hun vel vid honum. Hann seiger henne umm heitstreinging sina: hun lagde þar holl ræd til, þau sem hun visse, og sidar munu byrtast. Fór Sturlaugur þadañ og unde vel vid sina ferd. Lïda nu stunder, og ber ei til tidinda.

22. Capit.

Fra FROSTA, og MIÓLL Kóngsdóttur.

Þad er sagt, ad eirn dag kallar Sturlaugur til sin Frosta, fóstbródur sinn, og talar vid hann: sendefór hef eg þier ætlad. Hañ spurde, hvór su være? Sturlaugur svarade: Þu skallt fara nordur æ Finnmórk, og koma kefle þessu i knie dóttur Kóngsens, er Snœkollur heiter: hañ jætade ferdenne. Epter þetta byst Froste burtu, og fór nu og tekur sier Kaupmanns ferju, og kemur fram nordur i finnmórk, og geingur fyrer Kóng, og kvadde hañ. Kóngur tók vel kvedju hañs, og spyr hañ ad nafne? Kvadst

intet nytt sig ythermehra tilldrager. Men effter Gästebudet drog hwar och en hem till sitt / medh skänkningar.

Thet är sagt att Sturlöger besökte Wefreisa ännu en gång / och undfångnade hon honom wähl. Han sade henne om sitt giorde löffte; Men hon gaf honom goda Rådh / som hon wiste / och man får här effter förnimma. Sedan drog Sturlöger tådan och heem igen / tyckandes myckit wähl om sin reesa. Lijder nu således någon tijdh bortåth / så att inga nya tijdender sig tilldroge.

CAP. XXII.

Om FROSTA och MJÖLL Konungens Dotter.

Thet är sagt att Sturlöger ropade en dagh sin Fosterbroder Froste för sigh / och sade till honom: En reesa hafwer iag årnat sända tigh. Froste frågade / hwart hän? Sturlöger swarade: Tu skalt fara Nore till Finnmark / och laga så att thenna Kåfflingen kommer Konungs Snäkols dotter i knä. Froste jakade till thenna reesan. Effter thetta giorde Froste sig reesefärdig / och tog sig en Kiöpmans färja / seglandes ther med nord uth till Finnmarken. Och när han kom dijt gick han in för Konungen och hälsade på honom. Konungen togh wäl hans hälsning / och frågade hwad hans namn war. Han swarade: mitt namn är Gäster

kvädſt Geſtur heita: ēnn bidja vil eg ydur, ad þier taked vid mier. Köngur ſvarar: vertu þæ fæskipteñ, og ohlutſamur, umm þad ſem vidber. Hann kvad ſva vera ſkyllde: var hann þar umm veturenn, og var hvörjum manne vel til hanns.

Skamme fræ höllenne var skemma, og skïdgardur umm, ſva hær, ad eige komſt yfer, nema fugl flügande. Jafnann ſitur Froſte umm skïdgardeñ; og villde ſiæ Mjöll Köngs döttur, og fieck þad alldrei leiked: lidur af veturenn, og giördeſt ei til tîdinda. Eirn dag, er menn voru fyrer Könge, geingur Froſte til skïdgardſens, og ſier ad oped er hlided, og ſva skemmann; hann geingur inn, og ſier þar ſitur kvennmadur æ ſtöle, og kemde ſier med gullkambe; hæred læ æ dynunne, fagurt ſem ſilke. Hann ſier nu yferlit hennar, og þöttest hann ei hafa ſied fegre konu enn þeſſa. Hann mætte ei kyrr vera, fyrr enn hann hafde frammkomed þvi er hann villde: hann tekur keſled, og kaſtar i knje henne. Enn hun ſöpar fræ ſier hærenu, og tekur keſled, og litur æ: og er hun hafde lited

æ,

Gäſter; och will jag bidia Eder ſade han att i tagen emot mig. Konungen ſwarade. War tu tå ſtilla / och gif tig intet mycket i lagh med andra; haf och icke heller något att beſkaffa / med hwad ſom hända kan. Gäſter loſwade ſå giöra: War han ther om winteren / och tyckte alla Menniſkior mycket wähl om honom.

Intet långt ifrån Konungens Sahl / war een Fruſtuga / och ett tråplank runde omkring / ſå högt / att ingen kunde komma ther öfwer / uthan flygande fåglen. Froſte gick alt ſtadigt fram och tillbakas hoos thetta tråplanket / och gildrade till att få ſee Miöll Konungens dotter / men kunne dock aldrig thet uthrätta. Tijder altſå winteren förbij / föruthan några nya tijdender. En dagh ſom mycket Folk war för Konungen / acktade Froſte på tijden / gick till tråplancket / och ſåg att porten war öpen / ſåſom och ſielfwa Fruſtugan: han går och ſeer / att ther ſitter en Qwins perſohn på en ſtool / och kämber ſig med Gullkamb: häret låg på hyendet fagert ſom ſilke. Han ſåg nu grant på hennes anſichte och opſyn / och tycktes han aldrig hafwa ſedt wackrare Qwinfolk / än ſom hon war. Han kunde intet gifwa ſig tillfridz / för än han hade uthrättat thet han wille; togh therföre Kiäſlingen och kaſtade honom i Jomfruns knä. Men hon lyffte häret från ögonen / togh Käſlingen och ſågh på; och ſom hon

hade

æ, og lesed, lítur hun ut til
skïdgardsens, og broste, og
þótte allvœnt umm þad sem
æ var skorid. Komu nu þjó-
nustu meyar i skemmuna; enn
Gestur geck i burt, og mætte
hvórke neyta svefns nje matar,
fyrer æhyggju þeirre, er hann
hafde fengid. Og er aller
menn voru i svefne, var teket
æ brjóstum Frosta, hann fylger
upp hendenne; gullfingur-
rann af framm, og til Frosta:
haun stendur upp, og geingur
üt, og er þar komenn Mjóll
Kóngs dótter, og mœllte: er
þad satt, sem rist var æ kefled?
satt er þad, sagde hann. Hun
mœllte: samañkemur þad med
ockur Sturlauge, þvi sæ er
eingeñ madur under Sóluñe,
sem mjer finnst meira til, vill-
da eg gjarnañ vera hanns frilla,
ef ad hañ villde svo; munde
eg ey spara ad syna honum alla
blydu, med fadmlógum, og
hœversklegum hvïlubrógdum,
kossum og kjœrleikum. Þetta
vill hañ blídlega þiggja, seiger
Froste, ad þu komer til hañs.
Ertu nu þæ büenn? seiger hün.
Fyrer laungu em eg büenn,
seiger hañ. Hün geingur þæ ad
hallardyrum, og hefur þar noc-
kurn formæla, ædur þau gæn-
ga burt.

Epter

hade then uthläst / sågh hon uth till trä-
planket småleendes / och tyckte mycket
wäl om thet som påritat war. J thet
samma kommo hennes tienste Jomfrur
in i frustugan. Men Gäster gick bort /
och kunde hwarken äta eller dricka eller
såfwa för then åhogan han hade fått.

Och när alt Folket war i sömn / blef
taget på Frostes bröst: Han känner på
handen / och finner att en Gullring
faller nedh af handen / och till honom.
Han stodh genast upp / och gick ut och
såg att Miöl / Konungens dotter war
ther komen och sade till honom: Är thet
sant / som ristat war på Käflingen?
wist är thet sant / swarade han. Hon
sade: Tå förnimmer iag / att Sturlö-
ger är råtte så till finnes / som iag är /
och hafwer samma ärrå / ty ther är in-
gen menniskia under Solen / som iag
håller mer af / än honom / och wille
iag mycket gärna wara hans Frilla /
om han så wille. Skulle iag intet låta
fattas / att wijsa honom all blidskap /
med famntagh / och höfwelliga leker
i sängen / kyßar och klappande. Thetta
will han mycket glärna taga emot sade
Froste / när tu kommer till honom.
Ästu tå resefärdig? sade hon. Länge
sedan är iagh färdig / swarade han.
När hon fick thet höra gick hon genast
till Konunge Sals dören och mumlade
ther något för sig sielf / för än the
gingo bort.

Sedan

Epter þad fara þau af ſtad; gat Froſte valla fylgt henne; hün a mællte: hardla ſeirn ertu, Froſte minn, og tak under bellte mitt. Hann gjórde ſva, og þóttest vinde fullur vera, ſva fór hün hardt. Og er ei ſagt fræ ferdum þeirra, fyrr enn þau komu i Sviþjód; tók Kóngur Mjóll Kóngs dóttur til ſin. Enn Froſte finnur Sturlaug, og ſeiger honum, hvórnenn komed være: Sturlaugur mællte: nü er geingenn Refurinkró; þvi nu skalltu drecka brüdkaup til hennar, og fara i skrüda minn hinn beſta, mun hün hyggja, ad eg ſie, þar ſem þü ert, þvi vid erum mjóg liker at óllu ælite. Froſte ſeiger: þínum rædum vil eg gjarnan frammfylgja. Þæ ſeiger Sturlaugur: þad vil eg, Froſte, þæ þu kemur i ſæng Kóngsdóttur, ad þu ſpurjer hana, af hvórjum rókum Urarhorn ſie komed; þvi hün ein veit þad: enn eg mun ſtanda under tjalldenu æ medann. Hañ kvadſt ſvo gjóra skyllde.

Nü geingur hann i hóllena, med frïdum og fógrum skara, og ſeſt i hæſæte, og ætla aller Sturlaugur munde vera. Mjóll lïkar allvel brüdgumenn, og hyggur gott til ræda hagſens: lidur

Sedan reſte the af ſtadh / och hinte Froſte knapt föllja henne; therföre ſade hon till honom: Tu äſt mycket ſeenfärdig / min Froſte / tag nu under mitt bälte / och håll ther. Han giorde ſå / och tycktes bliſwa full af wäder / af hennes hårda fart. Ar nu intet wijdare förmält om theras reeſa / förr än the kommo till Swerige; Konungen togh Miöll Kungzdottern till ſig: men Froſte drog till Sturlöger och ſade honom huru widt tå war kommit. Sturlöger ſade: nu har Räfwen gått i ſnaran / ſkaltu nu dricka ther Bröllop till henne / och kläda eigh i mina bäſta kläder / låter hon ſå wißerligen tänkia / att tag är / ther ſom tu äſt / ty wij äre mycket lijka / till alt anſeende. Froſte ſade: tina rådh will jag gärna föllia. Tå ſade Sturlöger / thet will jag Froſte / att när ſom tu kommer i ſäng med Konungens dotter / ſkall tu fråga henne af hwilken uhrſprung Båffeldiurs hornet är kommit; ty hoon allena weet thet: Men jag will ſtå innan för Tapeten i medlertijdh. Han ſade ſig ſå ſkola giöra.

Ther efter gick han in i Bröllopzſahlen / med wackert och anſeenligit följe / och ſatte ſig i högſätet / tänkte nu alla / att Sturlöger wore ther ſom Froſte war. Miöll tycker mycket wäl om Brudgummen / och täncker wäl om thetta Gifftermåhlet. Lider nu fram

på

liđur nu æ kvóllded, þar til þau koma i sængena. þæ snyst Brúdurenn ad Brúdgumanum, og talar vid hann; Frosse mællte: hvórnenn þyker þjer sniüed ræde þinu? Nu þyke mjer ad óskum gænga, Sturlaugur minn, seiger hün, eda þyker þjer ei sem mjer? Sva er mier ummgefed, seiger hann; enn eitt er sæ hlutur, er eg villde vita, og eg villde ad þu segder mjer. Hvór er sæ? sagde hün. Þad er med þvi móte, svarar hann, ad heitstreinging er æ hende mier, ad eg skyllde vita, af hvórjum rókum Urar-horned være. Þad kann eg ad seigja þjer, seiger hün. Sva er þad fyrst ad seigja, ad Haralldur Kóngur herjade vída umm lónd, og fieck jafnann sigur, þar sem hann kom. Enn jafnframt kom hallære miked vída ummlónd, enn þó mest æ Bjarmalende, sva bæde eydde fie og mónnum. Þæ þóku þeir dyr eitt, og kólludu Ur, þad fæddelt æ mónnum, og kóstudu ofan i þad gulle og silfre. Sva mógnudu þeir þad, ad vard hvórju dyre meira og verra: þad æt bæde menn og fienad, og allt braut þad under sig, og eydde óllu fyrer vestann æna Vjenu, sva ad
eckert

på afftonen/ ther till the kommo i säng/ tå wände Bruden sig till Brudgummen/ och tahlade med honom. Frosse sade: Huru tyckes tigh nu om titt tillstånd? Nu tycker jag att alt går effter önskan/ Sturlöger min/ swarade hon; eller tyckes tig intet som mig? Således är jagh och till sinnes sade han. Men thet är en ting/ som jag wille weta/ och jag will att tu sade mig. Hwad är thet? frågade hon. Han swarade: Thet är således/ att jag hafwer giort ett löfte/ thet jag skulle så weta/ af hwilken uhrsprung Bäffeldiurs hornet wore. Thet kan jagh wäl säya tigh/ swarade hon. Och är thet först att berätta/ att Konung Harald härjade wida omkring i många länder/ och bekom altijd seger/ thersom han framdrog. Men then samma tijden kom en myckit hård dyr tijdh uthi åthskilliga länder doch i Biarmaland mäst/ så att ther dödde både Folk och fä. Tå toge the ett Diur/ hwilket the kallade Bäffeldiur/ thet hade Menniskior till födo/ the kastade för thet både Gull och Sölfwer/ till att förtära/ och således födde och hanterade the thet/ att thet wardt större och werre än något annat diur. Thet åät både Menniskior och Boskap/ och bröt alt under sig/ uthödandes således alla the orther som wästan för Wiena åen äre belägne/ så
intet

ecker kvikinde komst undañ. Eingenn Kappe var sæ sem þyrde móte þvi ad gænga ; þar til Haralldur Kóngur frjette þesse tïdende, og ad þar var sva mikel fiær von: Hjellt hann þæ þængad med þrjü hundrud skipa, og kom vid Bjarmaland. Þæ bar sva til, ad Haralldur Kóngur sofnade, þæ kom ad honum kona, og ljet helldur vïkulega, hün mœllte vid Kóng: Hjer liggur þü, og œtlar ad sigra dyr vort, er Ur heiter. Kóngur mœllte: hvórt er heite þitt? Godrïdur heite eg, sagde hün, og er eg hjer skammt æ lande upp. Enn ef þü villt min ræd hafa, þæ skalltu fara æ land æ morguñ, med helming lids þíns, þæ muntu siæ dyred; þad mun óttast mannfióldann, og taka sidañ til ræsar ofann til siódar. Þæ skalltu hleypa óllum þínum hundum ad dyrenu, og bera ad stőrtrje, og lemja þad med. Dyred mun hlaupa undañ, üt æ siódenn; þæ mun Geirreidur renna utanur siódnum, og reka dyred under sig, og fœra þad i kaf, og hallda þvi nidre, þar til þad mœdest. Umm sider mun þad uppkoma, þæ skalltu taka þad, og skal eg eiga kjórgrip af dyrenu,
þad

att intet skapat diur kunde undsly. Ingen Hjälte fans/ som wägade gå emot thet; förr än Konung Harald fick höra thessa tidender/ och att ther skulle wara en stor ricſtedom att wänta. Tå reste han dijt/ med trehundrade Skiepp/ och kom till Biarmaland. Thet hände så/ att Konung Harald somnade och kom tå till honom en Qwinna i sömnen hwilken war tämmeligen stoor på sig. Hon sade till Konungen: här ligger tu/ och ärnar att winna wårt Diur/ som Båffeldiur heeter. Konungen sade: Hwad är titt nampn? Godhrider heter iagh/ swarade hon och är min hemwist här strax på landet. Men om tu wilt hafwa min rädh/ tå skall tu stiga på landet i mårgon/ med halfparten af tin Krigzhär/ tå får tu see Diuret: Men thet lårer wist fruchta för så mycket Fålk/ och löpa therföre undan neder till Siöen. Tå skall tu släppa alla tina Hundar lösa på Diuret/ och låta taga stora trån/ till att slå thet med/ och tå lårer Diuret löpa uth på Siöen/ hwarest en Hwalfisk af thet slaget/ som kallas Geirrnider lårer genast komma uthan uhr Hafwet/ och ryckia Diuret under sig/ och iqwaf/ hållandes thet så långe under watnet/ till thet blifwer trött. På sidstone lårer thet komma upp igen/ tå skall tu taga thet fatt/ och skall iag åga en ting/ som iag önskar af Diuret/ thet är horne
som

þad er horn, er ſtendur framanúr höfdenu. Sva ſkal vera, ſagde Köngur; og för alle epter þvi ſem hün ſagde, ad þeir unnu dyred; þæ kom þar kona, og tók horned: og þetta ſama horn ſókter þü, Sturlaugur minn, til Bjarmalands i hofed. Nü hef eg ſagt þjer af hornenu, og af hvórjum rókum þad er upprüñed. Hann ſeiger: vel hefur þu nu giórt: Epter þad geingur Sturlaugur burt. Sïdann var elldur lagdur i ſkemmuna, og breñd upp til kalldra kola; ljetu þau Mjöll og Froſte þar lïf ſitt. Voru þad allt ræd Wefreyu; þvïad hün var ſva fiölkunnug, ad hun munde hafa kaſtad fiölkynge, og gölldrum æ öll þau, ef hün hefde vitad, hvór ſvik henne voru gjörd.

ſom ſtår mitt fram uhr hufwudet. Så ſkall wara ſade Konungen. Gick ſedan alt effter ſom hon ſagt hade / att the wunne Diuret; och kom tå thenna ſamma Qwinnan diſt och togh Hornet. Och thetta ſamma horn förde min Sturlöger från Biarmalandh / ſom ther hafwer warit uthi Guda offershuſet förwarat. Nu hafwer iag berättat för tig om Hornet / af hwad orſak thet är kommet. Han ſade: Nu hafwer tu wähl giort. Sedan gick Sturlöger bårt. Och blef eld tänt i huſet / ſom the lågo inne / och woro the ther upbrände till aſka. Således miſte Miöll och Froſte theras lif / hwilket alt wore Wefreyas rådh; ty Miöll kunde så mycket trälla / att hon hade wäl förgiort them alla med ſina Trolldoms konſter / der ſom hon hade fått wetta / huru hon war bedragen.

23: Capit.

ÆKE fær INGEGERDAR, Döttur Dags Gauta Köngs.

Þad er ad ſeigja, ad Sturlaugur Köngur, og Æke ſenda Sighvat hinn mikla veſtur til Gautlads, æ fund Dags Gauta Köngs, ad bidja Ingegerdar, döttur hanns, til handa Æka: hann hafde eitt ſkip.

Epter

Cap. XXIII.

Huruledes ÅKE fick INGEGÅRD Konung DAGS Dotter i Giötland till Huſtru.

Här näſt hafwer man thet förtällia / att Konung Sturlöger och Åke ſände Sigwat then Stora wäſter till Giötland till Konung Dagh / att begära hans Dotter Ingegård / Åke till Huſtru. Sigwater hade ett Skiepp.

Han

Epter þad figler hann æ ſtad, og er ei geted umm ferd hañs, fyrr enn hann kom veſtur til Gautlands, og fór æ Kóngs fund, og kvedur hann vel, og virduglega. Kóngur tók vel kvedju hanns, og ſpurde hvór hann være? hann ſvarar: Eg heite Sighvatur; og er þad erinde mitt, ad bidja Ingegerdar, dóttur ydar, til handa Æka, fóſtbródur Sturlaugs. Kóngur ſagde: bæde er þad, ad þid erud mikler ſyrer ydur, fóſtbrædur, enda þykeſt þjer Kóngum meire; og þjer ætled, ad eg mune ſva kaſta üt lóndum, konu og þegnum, ad gipta þrælum Sturlaugs dóttur mina: Take þjer þæ hóndum, og ſkulu þeir giſta hiñ hœdſta gælga. Sighvatur komſt undann til ſkips, og bidur ſina meñ ferdaſt ſkjótlega: ſigla þeir nu, og koma heim aptur, og ſeigja Sturlauge hvórſu farid hafde. Gióra þeir fóſtbrædur nu ferd ſina, og fara veſtur til Gautlands. Sturlaugur tók Dag Kóng hóndum; þvi hañ hafde ei lids afla i móte þeim fóſtbrœdrum. Sturlaugur gjórde Kónge tvo koſte, ag gefa Æka dóttur ſina, eda læta lífed ella. Enn med þvi ad Dagur Kóngur ſæ ſig yfer-

Han ſeglade bort ſin wäg / och är intet ſagt om hans reeſa / förr än han kom wäſter till Giötlandh. Han reſte ſtrax till Konungen och hälſade på honom wähl och med ſtoor wyrdnad. Konungen tog upp wähl hans hälſning / och frågade / hwadh för en han war? Han ſwarade: Jag heeter Sigwater / och är thet mitt ärende / att fria till eder Dotter Ingegärd / på Ätes / Sturlögers Foſterbröders wägnar. Konungen ſwarade: Thet är nu begge dehlar att i Foſterbröder ären kiäcka Karlar / ſå tyckes eder och / att i ären ſtörre / än ſom Konungar / der ſom i täncken thet lagh ſåledes uthſätter mina Länder / Huſtru ägodelar och Underſåtare / att iagh giffter Sturlögs Trälar min Dotter. I mina tiänare tager i them faſt / och ſkall iag läta hängia them i then högſta galga. Sigwatter kom undan / och till ſina Skiepp / bad ſå ſina Män draga bort med thet ſnaraſte. Sedan ſeglade the heem igen och ſade för Sturlöger huru thet hade gätt. Ther effter giorde Sturlöger med ſina Stallbröder ſigh reeſefärdig / och drog weſter till Giötland. Sturlöger togh Konung Dagh till fånga / ty han hade icke Krigzmacht till att giöra them mootſtånd. Tå ſatte Sturlöger twå willkor för honom / nembligen / att han antingen ſkulle giſwa Äte ſin Dotter / eller för thet andra miſta liſwet. Men effterſom Konung Dagher ſåg ſig wara öfwerwunnen / tå uthwalde han / att giſwa ſin Dotter

yferkomenn, þæ kaus hann, ad gefa Æka dóttur sína. Æke feste sier Ingegerde; þar nœrst var büid til veislu, og drucked brudlaup þeirra; og dvaldest Æke þar epter, og er hann ür þessare sógu. Eñ Sturlaugur fór heim i sitt land, og sat umm kyrrt.

24. Capit.

Kwonbœner FRADMARS.

Nu er þar til mæls ad taka, sem Fradmar er, ad hann villl efna heitstreinging sina: hann byr nu ferd sina ür lande, og hefur sextygiu skip; hielldu þeir i austur veg, og herjudu vida umm lönd: og helldur hann lidenu til Aldeigjuborgar. Þar riede fyrer Ingvar Köngur, hann var vitur madur, og Hófdinge mikell. Ingebjórg hiet dótter hanns, hün var hvórre konu værne ad siæ, og fridare, spók ad vite, og lœkner allgódur; sóktu og marger menn til hennar, þegar þeir þurftu lækningar vid. Sva er fræ sagt, ad hün skyllde siælf kjósa sier mann til eignar: marger hófdu beded hennar, og hæfde hun ól um frævisad. Fradmar sende meñ til Ingvars Köngs, til Aldeigjuborgar, ad bidja dóttur

i Åtes wäldh/ och ther med trolofwade Åte sigh Ingegärd. Sedan blef lagat till Gästebudh/ och theras Bröllop drucket. Blef Åke ther qwar och warder widare uthi thenna Historia om honom berättat. Men Sturlöger drog heem igen i sitt land/ och satte sig i stillheet.

CAP. XXIV.

Om FRADMARS Frieri.

Nu wänder Historian sig dijt som Fradmar är/ att han will fullborda sitt löfte. Han giorde sig nu resefärdig hemman ifrån/ och hade sextie Skiepp/ the seglade i Öster siden/ och härjade på många Länder. Sedan wände the med sin Krigsmacht till Aldeige Borg/ hwarest Konung Ingwar rådde före/ han war en wijs Man och mächtig. Hans Dotter heet Ingeborg/ hon war anseenligare och dejeligare till Ansichtet/ än som någon annan Qwinsperson och ther till mycket wijs och förståndig/ och en godh Läkjare. Hwarföre många Menniskior sökte hennes rådh/ när the behöfde hjälp och boot. Thet är förmält/ att hon skulle sielf uthwälja sig Man till ächta. Många hade frijat till henne/ och hade hon them allom bortwijst. Fradmar sände nu Män till Konung Ingwar till Aldeige Borg att begära hans

Dóttur hanns sier til handa. Kóngur seiger þá þau ord, ad hann mune þing stefna, og bidur hann þar koma; og skule hün sier sialf kjósa mann til eignar. Fradmar dvelst þar umm hrïd, og kallast hann Snækollur. Kemur nu sæ dagur, er þinged skyllde vera, byr Fradmar sig þæ med óllum Kóngs skrüda, og sœker til þïngsens, med miklu fiólmenne, og mórgu lide: hann lætur setja stól æ þinged, under sig. Iogvar Kóngur kemur þar med miklu lide, og spyr þennañ mañ ad nafne, er sva ljet rïkulega? Eg heite Snækollur, seiger hañ; og er eg komenn hingad, ad bidja dóttur þinnar. Kóngur svarar: Hvar eru lónd þïn? og þegnar? fiárhluter? edur frame? Eg ætla ad hvórtvegg-ja mune finnast, seiger Fradmar, ef eg mægelt vid ydur. Kóngur mællte: hefur þu eige spurt, ad hun skal sier sialf mann kiósa? heyrt hef eg þad, sagde Snækollur. þæ var sendt epter Ingebjórgu, og er hün kom æ þïnged, kvædde hün vel fódur sinn. Hañ tók henne vel, og mællte: bidle ættu hjer ad heilsa, dótter, sagde hann. Hvór er sæ? sagde hün;

og

hans Dotter sig till handa. Men Konungen swarade således att han wille sättia ett Ting / och bad att Fradmar wille komma dijt / ty hon skulle ther sielf uthwälia sig Man till ächta. Fradmar fördrögde ther en tijdh bortåth och kallades i medlertijd Snäkoller. Nu kom then dagen på hwilken Tinget skulle stå; klädde Fradmar sig tå uthi een Konungzlig drächt / och reste till Tinget med myckel föllje och en stoor Stridz-här: Han lätt sättia een Stool på Tingstaden under sig. Konung Ingwar kom ther med myckel Fålck / och frågade thenna Mannen / som så myckel braskade / hwah hans nampn wore? Jagh heeter Snäkoller swarade han / och är iag hijtkomen att fria till tin Dotter. Konungen swarade: Hwar äre tina Länder / och Undersåtare / Ägodelar eller Förnäma bedriffter? Jag troor / att alt thetta låhrer wähl finnas / swarade Fradmar / ther som iagh blifwer Eder Mågh. Konungen sade: Hafwer tu intet hördt / att hon sielf skall uthwällja sig Man? Hört hafwer iag thet / sade Fradmar (som Snäkoller nembdes). Tå bles skickat effter Ingebårg / och när hon kom på Tinget / hälsade hon på sin Fader. Han togh wähl emot henne och sade: Här hafwer tu min Dotter / att hälsa på en Frijare. Hwilken är then? frågade hon; Och gick ther med för thenna

stoora

og geingur fyrer þennañ mañ h:ñ mikla og loflega, og horfde æ hann, og mællte ſidann broſande: wirduglegur madur ertu, ſagde hun, enda þyker ydur þad fóſtbrædrum, ad þier ſieud Kóngum meire ad metordum. Kenne eg þig gjórla, Fradmar, og þarftu ei ad dyljaſt fyrer mjer. Epter þad var ſlited þingenu.

25. Capit.

FRADMAR gjórer ſier Spitelsku.

Fradmar fór nu til ſkippa, og hjellt út under eyar þær, er lægu nærſt lande, og ljet þar tjallda yfer ſkipum ſinum. Sïdann tekur Fradmar æ ſig Kaupmanns ſkrúda, og geingur til borgarennar, og ſva til hallar, og bidur ſier vetur viſtar. Kóngur veiter honum þad: Hann var nefndur Geſtur, og var óllum vel til hañs. Opt ſat hann umm, ad komaſt i ſkemmuna, enn þad fieck hann alldrei leiked. Sva bar til eirn dag, ad hann geck fræ hólenne og epter braut eirne, og heyrde manna mæl i jordunne nidur under ſier; ſier hann, ad þar eru þrir ſeydmenn; hann mællte: þad er

ſtoora och anſeenliga Mannen ſåg på honom / och ſade ſedan ſmåleendes: Hederlig Man äſtu / tycker eder Foſterbröder thet ey / att I åren förmehre än ſom Konungar / till eder macht och myndigheet. Känner jag tigh grant / Fradmar / och behöfwer tu intet att döllias för mig. Ther effter blef Tinget ſlutet.

CAP. XXV.

Huruledes FRADMAR lät giöra ſigh Spetälſk.

Fradmar foor nu till ſina Skiepp igen / och ſeglade uth till the Öar / ſom ther lågo närſt landet / ther lät han ſlå Tälter upp öfwer ſina Skiepp. Sedan togh Fradmar på ſig Kiöpmans kläder / gick ſå heem till Staden / och till Konungens Sahl / begärandes / att få ther frijköſt öfwer Wintern / hwilket Konungen honom ſtrax upläte. Han blef kallader Gäſter / och höllo alla mycket af honom. Han ſtämplade offta effter / att ſlippa in uthi Konungens dotters Fruſtuga / och kunne doch aldrig ther uthrätta. En dagh hände thet ſå / att han gick uth från Staden en liten wäg / ther hörde han Folk tahla neder i Jord n under ſina fötter / ſåg han att ther woro tre Trollkarlar. Han ſade: Thet är wähl / att wij hafwe här råkas / och ſkall jag tälja

er vel, ad vjer hófum hjer fendest, og skal eg feigja til ydar. Þeir feigja: gjór Þad ei, Fradmar, og munum vier vinna Þad til, er Þu villt, med hvorju móte sem Þad er. Fradmar feiger: Þjer skulud kasta æ mig likþræ; enn eg skal Þess heill, Þegar eg vil. Sva skal vera, fógdu Þeir, og verdur ofs ei fyrer, ad vinna Þetta til, Þæ snera Þeir umm bolldehanns óllu, fva Þad var ei nema hruf mille bæls og hnacka. Nu fer hañ ad skemmu Kóngsdóttur, og fetur fig under skídgardeñ. Ingebjórg Kóngsdótter fender skemmumey fina til Kóngshallar, og er húñ fier Þennann aumlega mann, hvarflade húñ aptur, feigjande Kóngs dóttur Þesse tidende, og Þad med, ad fæ Þirfte hennar myskunar vid. Þær gænga nú Þangad, og horfde Kóngsdótter æ Þennañ mann længa hrid: Enn fva var hañ illa til fara, ad Þær hófdu alldrei med finum augum fied fva aumañ mann. Ingebjórg fagde: aumlegur er fæ madur, og n jóg hrüklegur: Enn Þó muntu meira vid Þurfa ad hafa, ædur i ü fær fviked mig; Þvi kenna mun eg Þig, Fradmar, medan Þú hefur augun heil, hvor

röfja eder. The swarade: giör thet intet / Fradmar; wij wille heller giöra hwad tu begärar / thet ware sig hwad thet will. Fradmar sadhe: J skolen giöra mig Spetälsk; men iag skall dock blifwa frij ther ifrån / när iagh will. Ther wille wij giöra / swarade the / och kunne wij lätteligen thet uthrätta. Tå wände the om heela hans huud och klädt / så att emellan hufwudet och foeteblällen blef inter heelt på honom. Ther med gick han till Konungens dotters Frustuga / och satte sig utan för Träplanket. Konungens dotter Ingebärg sände then samma gången en sin Tienstepigå till Konungens Sahl. Och som pigan fick see thenna ålendiga Männen / wände hon om tillbaka / och berättade för Konungens dotter thessa tidender / seyandes / att then samme behöfde mycket wähl hennes mißkundsamheet och medynkande. The gingo nu bägge dijt / och sågh Konungens dotter på thenna Mannen en lång stund: men han war så elendig / att the hade aldrig med sina ögon sedt så ynkelig Menniskia: Tå sade Ingebårg: Elendig år thenna Mannen och mycket stutlig: Men doch lärer tu behöfwa att bruka annat streck / för än tu får bedraga mig / ty iag lährer wißerligen kånna tig Fradmar så länge / som tu hafwer tina ögon heela / hwad

hvórjum fyrermunum sem þü flær æ þig. Geingur hün til skemmu sinnar: En Fradmar geck aptur til Serdmannanna, og þaka þeir af honum meined illa; geingur hann þæ burt aptur til borgareñar, og hirder alldrei hvad umm lidur.

16. Capit.

INGEBIORG Kóngs Dotter græder GUTTORM.

Eirn dag geingur Fradmar til skógar, og æ eirn gótustig, hann sier hvar madur fer æ móte sier, mikell vexte, og helldur bædum hóndum ad kvidnum. Hann var i brynju, og hafde hjælm æ hófde, enn sverdfetill var umm brjósted framañ; þar var komeñ Guttórmur, fóstbróder hanns, og vard med þeim fagnadar fundur. Fradmar spurde, hvadann hann være ad kommen? hann sagdist barist hafa vid Snækoll viking, og læted þar meñ og fie, eñ komest siælfur i burt med flyter; eda hvad længt er til skēmu Kóngs dóttur? Fradmar seiger: þad er daggængu, þad er hardla længt, seiger Guttormur. Fradmar spurde, hversu leinge hann hefde sva verid? Tvó dægur ædur vid fundustum, seiger

hwad för ombytningar och älendigheter/ som tu tager på tig. Ther medh gick Jomfruen till sin Frustuga igen. Men Fradmar gick tillbaka till Trällkarlarna/ och toge the af honom haus sinkdom igen Sedan gick han åter heem till Staden och skiöter aldrig huru det går.

CAP. XXVI.

Huruledes Konungens Dotter läker GVTTHORM.

En dag gick Fradmar uthi Skogen/ och på en liten wägh; ther såg han/ hwarest en Man kom emot honom/ stoor till wäxt/ och hölt båda händerna åth buuken; Han war klädder i en Brynia och hade hielm på hufwudet/ men ett Wärjeband hångde framman på bröstet; thetta war Gutthormer/ hans Fosterbroder/ och blefwo the glade att the råkades. Fradmar frågade hwarifrån han war kommen? Han swarade thet han hade slages med then Siöröfwaren/ Snäkåll/ och mist ther både Män och ägodelar; Men sluppit sielfwer bort med stoor fara i största hastigheet; frågandes ther hoos/ huru långt wore till Konungens dotters Frustuga? Fradmar sade/ att thet war en dagzresa/ för en man som går till fot är mycket långt/ sade Gutthormer. Fradmar frågade huru länge han hade warit så älendig? Ett dygn för än som wij råkades swarade Gutth-

Guttormur. Fradmar mællte: mikell munur er hreyſte ockar, eg ſyrge eina Jungfru, og fæ hana ei, og hefe eg þó nockurra bragda vidleytad; eñ þu geingur, ſem ſix mæ, ad üt eru æ þjer ydurenn: Enn eg villde ad þu kæmer af mjer skómm, ef hün tekur vid þjer. Sva skal vera, ſagde Guttormur, ef eg mæ. Fóru þeir nu þann veg, er Fradmar hafde ædur fared, uns þeir komu til skïdgardſens; og var þar minne von manns, er Guttormur var: og er þeir voru þar komener, fer Fradmar burt. I þañ tïma var ein skemmu mey Kóngs dóttur geingeñ uti garden ſinna erinda, og leit þennañ mann, er üt lægu æ ydurenn; og geingur inn aptur i skemmuna, og ſeiger Kóngs dóttur, hverſu þeſſe madur er vidkómeñ. Kóngs dótter reis upp skjótt, og þær tólf ſamañ, og komu ad hlidenu; ſier Kóngs dótter þennañ hinn auma mann, og hvórnenn hañ er leikeñ üt; hün ſpurde hann ad nafne? Hañ lietſt Guttormur heita. Ertu fóſtbróder Sturlaugs Kóngs? ſeiger hun. Sæ er madurenn ſame, ſeiger hañ; og villda eg bidja þig, ad taka vid mjer, og veita mjer hiælp.

Hvad

Gutthormer. Fradmar ſade: ſtoor åthſkillnad år emellan wår ſtarkheet/ jag ſörjer allenaſt för en Jungfrus ſkull/ att jag får henne inter/ faſt ån jag har brukat några ſtreck ther till: Men tu går/ ſom man kan ſee/ om ſkiöne inälſwerna hängia uthe. Wille jag nu gårna/ att tu kommer af mig thenna ſkammen/ ther ſom hon elleſt tager emot tigh. Thet ſkall jag wiſt giöra/ ſwarade Gutthormer/ om jag kan på något ſätt. Sedanginge the then ſamma wägen/ ſom Fradmar hade föregått/ ther till deß the kommo till träplanket/ och war tå näppeligen hopp till lifwet för Gutthormer. Och ſom the wore dijt komne/ gick Fradmar bort. Then ſammatijden hade en Konungens dotters Tienſtepiga gått uthi gården för ſina egne ärender ſkull och ſåg hon thenna Mannen/ hwilkens Inelſwer hängde uthe/ och gick tillbakas in i Fruſtugan/ berättandes för Konungens Dotter/ huru thet war fart med thenna Mannen Konungens Dotter ſtodh genaſt upp med tolf ſina Jomfrur och gick uth till porten. Såg nu Konungens Dotter thenna älendiga Mannen/ och huruledes han war handterat Hon frågade hwadh hans nampn war? Han ſade ſig heeta Gutthormer. Äſtu Konung Sturlögers Foſterbroder? frågade hon. Then ſamma Mannen är jag/ ſwarade han/ och wille jag bidja tig/ att tu tager emot mig/ och bewiſer mig någon hielp.

Hon

Hvad mun eg nær komast Sturlauge, feiger hün, enn græda fóstbródur hañ.? Enn svïk þu mig ei. Epter þetta bera þær hañ inn i skemmuna.

Kóngs dótter ætte sier lœknishüs lïted, hardla unnar, samlegt, og henugt, ad spenna müki kvennmanns holld og lïkama. Guttormur var i lœkningahüsenu umm hrïd, hardla vel halldeñ; var Kongs dótter þar laungum hjæ honum, og lœknade hann, med þeirre list og kiœnsku, er hün kunne þar til.

Þad var eirn dag, ad Kóngur sende epter dóttur sinne: fer hün þegar med skemmumeyum sïnum; og var skemmann epter openn, enn aptur skïdgardurenn; enn hlided var ei læst. Fradmar sœter þessu, og finnur þar Guttorm, hañ leider Fradmar iñ i skemmuna, og i lœkninga hüsed; og stendur hann under tjalldenu. Lïdur nu æ dæginn, þar til Kóngs dótter kemur til skemmunnar; og þegar geingur hün til Guttorms, og leider hann til særa hüsens, og leyser til særa hanns, og voru þau miög gróeñ. Ute hefur þu vered i dag, sagde hun, og mun tu nu hafa sviked mig. Eñ

er

Hon sade: hurulunda skall jag kunna blifwa bättre bekant med Sturlöger/ än ther igenom/ än jag läker hans Fosterbroder: Men gör tu mig tå ingen swek/ sedan båro the honom in i Frustugan.

Konungens Dotter hade ett litet Läkiare huus/ mycket bugneligit och behändigt till att taga i famn en nätt och mjuk qwinfolks kropp. J thet samma Läkiarehuuset war Gutthormer någon tijdh mycket wähl skiötter: War Konungens Dotter ther offta hoos honom/ och leekte honom med then konst som hon kunde/ och wiste ther till skånlig wara.

En dagh hände thet/ att Konungen skickade effter sin Dotter: Och gick hoon genast med sina Håfjomfrur/ och lembnade the Frustugan öpen effter sig; men trädplanket war igen/ dock war porten intet i låås. Nu acheade Fradmar wähl på thenna tijden/ gick in och råkade ther Gutthorm/ hwilken honom ledde in uthi Frustugan/ och så i Läkiare huuset/ hwarest Fradmar gömde sig under tapeten. Ledh nu dagen emot afften ther till Konungens Dotter kom igen till sin Frustuga. Hon gick genast till Gutthormer/ och togh honom med sigh till the siukas huus/ hwarest hon uplöste hans sår/ och wore the nästan läkta. Nu hafwer tu wist warit uthe i dag/ sade hon till honom/ och lärer tu nu hafwa swikit mig. Men i thet

sam-

er Þau tala þetta bleypur Fradmar framm undann tiall- denu, og tekur annare hende under kverkena æ Kóngs dóttur, enn annare under hnackañ, og kysste hana eirn koss, nema fleyre være. Enn hün vard vid illa, og bidur Þæ burt ad verda skjótt, sva Þid fiend ei drepner fyrer mïnum augum, seiger hün. Þu, Guttormur hefur verid hier umm hrïd, og nytur Þü Sturlaugs ad Þvi; enn ærid hefur Þü unned til lïflatz: Enn mjer er vel i hugÞocka til Sturlaugs. Þeir gjóra nü sva sem hün mællte, og fer Fradmar Þegar til skipa sinna, og hallda Þeir nu til SvïÞjódar, og seigja Sturlaug sva büed sitt mæl, og bidja hann lidveitslu.

27. Capit.
Herferd STURLAUGS til Gardrïkes.

Sturlaugur vard nu vel vid, og ljet safna lide umm allt Sviarïke; og hafde fiógur hundrud skipa, vel büenn ad óllum kostum: hallda Þeir sidann til Gardarïkiss, med allskyns prys, og mikille glede. Og er Þeirkomu ad lande, hlupu Þeir upp med herinn, bren-

samma hon thetta sade som Fradmar fram undan tapeten / och tog med sin eena hand under hakan på Konungens Dotter och med then andra under nackan / gifwandes henne en kyß / kanske och flere. Men hon warde mycket illa ther widh / och badh them gå genast bårt / förr än the blefwe thielslagne för hennes ögon. Hafwer tu Gutthormer waret här någon tijdh sade hon / och åthnutet tu Sturlöger i thetta fallet fast än tu hafwer döden öfwer nog förskyllat; Ty jag håller mycket af Sturlöger. The giorde nu som hon sade och gick Fradmar strax till sina Skiepp; seglade the alltså heem till Swerige igen / och berättade för Sturlöger / huru tå stodh till med theras saak begiärandes hielp och undsättning af honom.

Cap. XXVII.
Om STURLÖGERS Tågh till Garda Rike.

Sturlöger swarade ther wähl till / och läte försambla Krigsfolk om alt Swerige / han hade fyrahundrade Skiep / wäl utrustade till all ting. Sedan seglade the till Garda Riket / med alsköns pracht / och mycken glädie. Och som the kommo till Landet gingo the up med Hären / brände och swede /

brenna og brœla, drepa og deyda menn og fienad. Eñ er sva hafde frammfared umm hríd, verda þeir varer vid lidsöfnud: þeir Snækollur og Hvitserkur landvarnar meñ Kóngs, büast vid orustu, æsamt Kóngenum. Og sem þeir fiñast, verdur þar hardur bardage, og snarpleg atlaga, er hvórer veita ódrum. Sturlaugur geck framm hlïfarlaus, sem hann var vanur: þeir fóstbrædur berjast med mikille dæd og dreingskap. Orusta þesse stód heila þrjæ daga, med miklu mannfalle. þar fiell i þessare orustu, fyrer Sturlauge, Ingvar Kóngur, og Snækollur; enn Hvïtserkur komst æ flótta, og margt fólk med honum. Sturlaugur ljet þæ bregda upp fridskillde, og fór til Aldeiguju borgar, med allann sinn her; var mikill glaumur og glede i lide þeirra. Borgeñ var i þeirra vallde, og geck allt fólk til handa þeim, þad sem i borgenne var.

28. Capit.

FRADMAR fær INGEBIARGAR.

Sturlaugur gipte nu Fradmar Ingebjórgu Kóngs dóttur,

de / dräpte och ihjelslogo både Boskap och Menniskior. Och när the hade en tijdh bortåth således giort öfwergång / blefwo the warse / att Folkz samnadh och Krigz uthrustning war för handen. Konung Ingwar hade twå Landwärns Män / wedh namyn Snäkoller och Hwitserker; theßa twå uthrustade sig till Krig / tillika med Konungen emot Sturlöger. Och som the råkades / blef ther ett mycket hårdt slagh / och ifrigheet framsökiande på begge sijdor. Sturlöger gick fram förutan Hiälm och Brynja / som han plägade; Slogz han tillika med hans Fosterbröder med stort beröm och wigheet. Thenna Slachtningen stodh på i heela tree dagar med stort Mansall. Ther föllo i thetta slaget för Sturlöger Konung Ingwar och Snäkoller; Men Hwitsärker kom undan med flychten / och mycket Folk med honom. Tå lät Sturlöger hälla up Fridskiölden och drog sedan till Aldeige Borg med all sin Krigzhär; war mycken glädie och fägnad i theras följe. Sedan blef Staden i theras wäld gifwen / och gick alt Folk them tillhanda / thet som i Staden war.

CAP. XXVIII.

FRADMAR fick Jomfru INGEBÅRG till Hustru.

Ther effter gaf Sturlöger Fradmar Konungens dotter Ingeborg till Hustru

aur, og neitade hün þvi ecke: var sü veitsla virdugleg fyrer allra hluta saker, er til þurfte ad hafa. Enn epter veitsluna voru aller üdleyster med sæmelegum giöfum, og fór hvór heim til sins heimilis. Sturlaugur gaf þæ Aldeigjub ;rg i valld Fradmars, og allt sie Ingvars Kóngs, og gaf bo num þar Kóngs nafn. Setteft Fradmar sva ad lóndum, og samde Ríke sitt, med hinna bestu manna ræde, er i voru Ríke hanns. fræ þeim Fradmar og Ingebjörgu er komenn mikil ætt, og margt stórmenne, þó eg kunne þad ei ad greina. Fór Sturlaugur aptur i Ríke sitt, til Svïþjódar; vann hann mórg frægdar verk, og var alla tïma i sætt vid Stólkóngenn i Svïþjód; og þótte Kóngenum hann hardfeingur i óllum mannraunum. þeir Sturlaugur og fóstbrædur hanns hjelldu vel vinættu sina, medann þeir lifdu. þau Sturlaugur og Æsa ættu sex sonu, hiet eirn Hemingur, annar Ingólfur, þridje Rógnvalldur, fiórde Fradmar, fimmte Eyrïkur, siótte Hrólfur: þeir voru aller mikler menn og væner, og numu Iþrótter æ unga alldre.

Hustru och nekade hon intet ther till. Blef ther ett kåsteligit Gåstebodh, så intet fattades, som kunde behöfwas. Men effter Bröllopet woro alla förähråde med hederliga Skänkningar och drog så hwar hem till sit. Tå gaf Sturlöger Aldeige Bårg Fradmar i wåld, tillika med alla Konung Ingwars rikedomar och ägodelar, och ther med gaf han honom Konungs nampn. Blef alesä Fradmar en öfwerrådande Konung öfwer sina Länder, och satte sitt Rike i godh ordning, effter the bästa Måns rådh som i hans Rike wore. Ifrån them Fradmar och Ingebårg är kommen stoor Att, och många förnäma Män; fast än jag them intet weet nempna. Sturlöger drog åter heem igen till sitt Rike, i Swerige, och giorde sedan många berömmeliga wärk. War han altijdh uti godh sämja medh Stoolkonungen eller Öfwerkonungen uti Swerige. Och Konungen tyckte honom wara mycket hårdh i snall och wiger uthi alla angelägna saker och utbredningar. Sturlöger och hans Fosterbröder hölle wähl sin wänskap, så länge the lefde. Sturlöger och Asa aflade sex Söner sin emellan, hett een Heminger, then andra Ingolfwer, tredie Renwalder, fjärde Fradmar, femte Eriker, siette Rolfwer, the wore alla kiäcka Karlar och beneliga till ansichtet, och lärde åthskilliga konster och Krigzöfningar i sin unga Ålder.

Sturlaugur vard elledau-
dur æ dógum fridfróda Kóngs.
Og lykur hjer Sógu Sturlaugs
Starf-sama, epter Kolbeins
Reykjabók skrifadre.

ENDER.

Sturlöger blef död i sin ålderdomb
och lycktas här med Sturlögs then
Arbetsammes Historia hwilken
skrifwen är effter Kolbeens
Rökia Book.

ENDE.



Errata graviora in Textu, ita corrigenda.

Cap. 1. *pag.* 1. *lin.* 10. *lege* Nordur-alfuna. *Lin.* 11. *lege* hofft. *lin.* 13. fólks, *lege* folks. *Lin.* 14. atter, *lege* ætter. *Lin.* 15. fœ, *lege* fa. *Lin.* 18. œtte, *lege* atte. *Lin.* 19. Ecke er geted. *Lin.* 21. fatt œ, *lege* fat a. 22. kaupængi, *lege* kaupangi. *ibid.* ætte, *lege* atte. *Lin.* 24. dóttur, *lege* dottur. *ibid.* Æfa, *lege* Afa. *Lin.* 27. Sæl, *lege* Sol. *lin.* 30. ætte, *lege* atte. *Lin.* 32. œ, *lege* a. *Lin.* 33. æ Hær, *lege* a har. *& sic in sequentibus, æ pro a, pleno justo sæpius occurrit.* *Pag.* 6. *lin.* 14. Enn giorer til frama; *lege* litt til frama. *Ibid. lin.* 21. Omm verid, *lege* umm vorid. *Ibid. lin. penult.* affienu, *lege* af fienu. *Pag.* 7. *lin.* 20. og munde afhuga, *lege* og munde hann Þa skiote af-huga. *Pag.* 9. *lin.* 2. werdur tidinda, *adde*, kann vera ódrum sie ætlad. *Ibid. lin.* 24. og lagde, *adde* Spiote. *Pag.* 12. *lin.* 14. wisnsætte *lege* missætte. *Pag.* 28. *lin.* 4. *leg.* voru i hvilu. *Pag.* 32. *lin.* 31. til Fradmars, *adde* i annad sinn. *Pag.* 33. *lin.* 10. *lege* nu miög lifinu. *Pag.* 35. *lin.* 27. *lege* alldrei ohræddur. *Pag.* 39. *lin.* 29. skyrte, *lege* styrte. *Pag.* 40. *lin.* 29. *lege* Hun mællte: willtu ad eg. *Pag.* 47. *lin.* 29. *leg.* Spiots-oddum. *Pag.* 49. *lin.* 16. *leg.* forka ute. *Pag.* 55. *lin.* 13. og brala, *adde*, er þeir merga. *Pag.* 64. *lin.* 19. Þvi ad hun, *lege* Þvi ad miöll. *Pag.* 65. *lin.* 18. *lege* konu, fir ogi *&c.*

Corrigenda in Præfatione & verssione Svecana.

Præfat: lin. 4. *lege* och / som af deß sluut synes / på wåre Tungomåhl sammanskrefwen af Kolben på Reyker. *Lin:* 13. Hwidthiof / *lege* Fridthiof / *lin: penult: lege* till att med theßa.

Cap. 1. *pag.* 2. *lin.* 24. *lege* den ena kallat Jokull.

Cap. 3. *lin.* 2. *lege* feljandes.

Cap. 5. *pag.* 8. *lin:* 16. *lege* dock / *ibid. lin: ultima lege* lårer.

Cap. 6 *pag.* 10. *lin.* 11. *lege* få. *ibid. lin:* 12. *lege* haat. *ibidem lege* Igen. *ibid. pag.* 11. *lin:* 19. *leg.* the.

Cap. 7. *pag.* 12. *lin.* 30 *elidatur* Effter.

Cap. 8. *pag.* 15. *lege* Koll *pro* Kohls.

Cap. 10. *pag.* 24. *lin.* 25. *elidatur* tin. *Ibidem lege* samt.

Cap. 11. *pag.* 28. *lin.* 33. *lege* blefwe.

Cap. 12. *pag.* 29. *lin:* 13. *elidatur* att.
Cap. 13. *pag.* 32. *lin:* 4. *elidatur* En.
Cap. 15. *pag.* 37. *lin:* 19. *elidatur* Om. *Eod. cap. pag.* 40. *lin.* 1. *lege* Fradmar.

Cap. 18. *pag.* 51. *lin:* 22. *adde*

Och med Qwinfolkz armar /
Omfattat warda/
Thå warder Sturlögher /
Then arbetsamme
Med hwassa tänder
Ihjäl mördat.

Eod: cap. pag. 53. *lin.* 24. *elidatur* the.
Cap. 21. *pag.* 57. *lin: ult: lege* går.
Cap. 22. *pag.* 60. *lin:* 25. *elidatur* i.
Cap. 27. *pag.* 74. *lin:* 12. *lege* ifrigt.
Cap. 28, *pag.* 75. *ad finem lege* äthskilliga.

Wissa.

Sturlaugur, stor, vigur,
Stal-herdu ; Nal-sverde,
Wo lide, Bra-breida,
Brógdottur, flégd sotte:
Wefreyja, tru tiaest,
Tialld-styrd, þo halld-yrdenn;
Wœn Asa, kyn kosed,
Kjer-mœdd, af sier fœdde.



